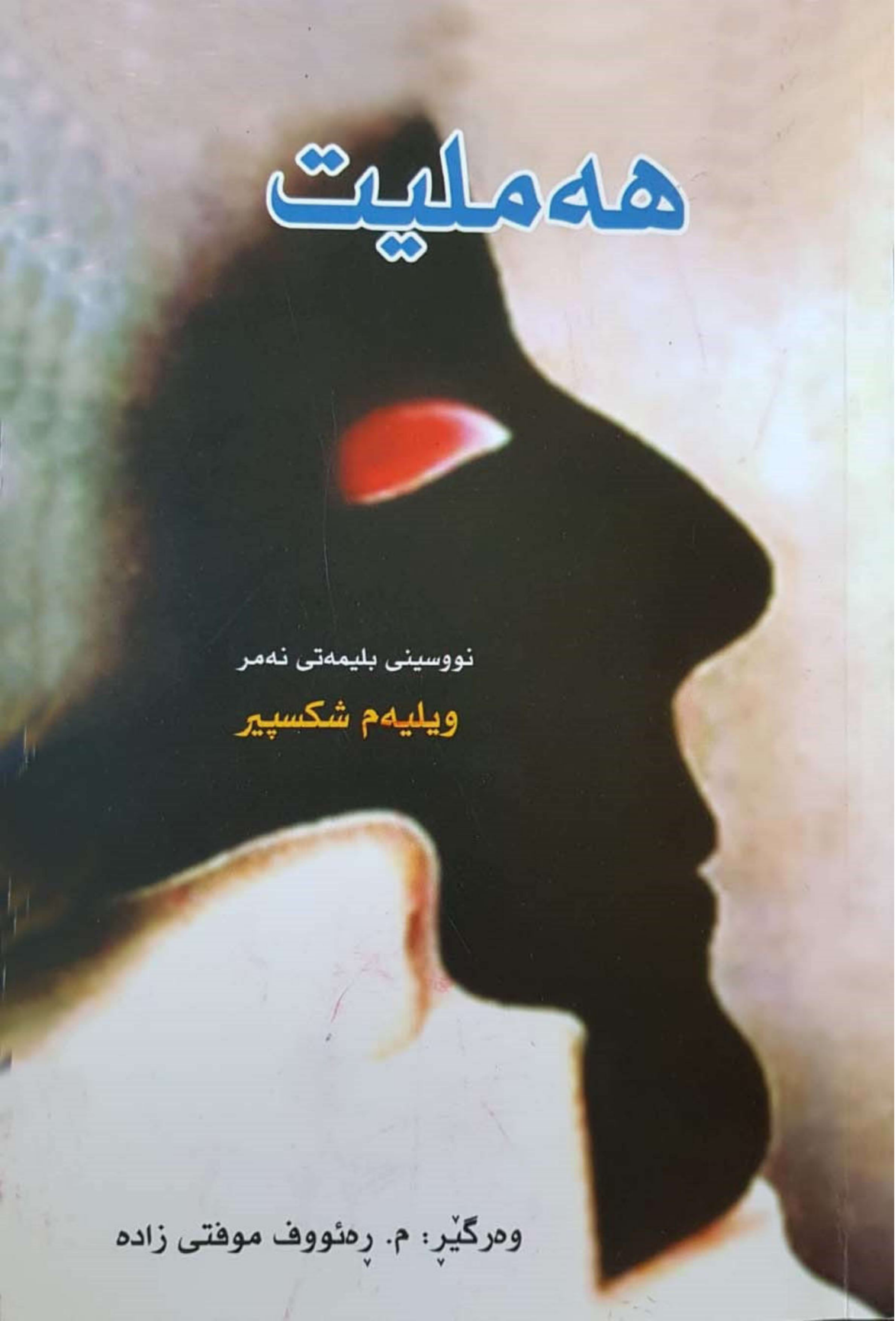

هەملیت

نووسینی بلیمەتی نەمر

ویلیەم شکسپیر

وەرگێڕ: م. ڕەئووف موفتی زادە

چۆن بوو کەوتمە سەر وەرگێڕانی ئەو بەرهەمە و کێگەل یاریەیان دام:

لە نیوەی یەکەمی ساڵەکانی هەشتای زایینیدا، لە زانسگەی تاران وێژەوانی یان ئەدەبیاتی ئینگلیزیم ئەخوێند. یەکێ لە وانەکانمان کە زۆری لە سەر جەخت ئەکرا بەرهەمەکانی ویلیەم شەیکسپیێر، بە تایبەت هەملیت. بوو. مامۆستاکەمان، دوکتۆر میقدادی، جوانی بۆ شی ئەکردینەوە و کاتێ لە سەر ووشە یان دێڕەکان ڕاژەی ئەکرد، هەستم وابوو بە کوردی زۆر جوان وەردەگێڕدرێ. گوتم:" مامۆستا بە زمانی کوردی جوان تەرجەمە ئەکرێ" گوتی:" بە دەیان زمان وەرگێڕاوە، با بە کوردیش دەرچێ." نەمدەزانی هەملیت کراوە بە کوردی یان نە؛ بڕستی تاقی کردنەوەیەکی بەربلاویشم نەبوو. لەو دەمەدا کەرەسەکانی پێوەندی هێندە فرە نەبوون و بۆ هەموو کەسێ ئاسان نەدەڕەخسا کەڵکیان لێ وەرگرێ. ساتیلایت و ئینتێرنیت نامۆ و نەناسراو بوون، یان بۆ من وابوو. تەنیا ریفرێنسم هاوکارانم لە بەشی کوردی رادیو تاران بوون کە پرسیارم لێکردن و ئەوانیش بە گومانەوە وەڵامیان دامێ کە ئەو کارە نەکراوە. (لەو ساڵانەدا کە خوێندکار بووم لە بەشی کوردی رادیو تارانیش‌دا بۆ گوزەرانی ژیان ئیشم ئەکرد.) ناوی خودام لێ برد و دەستم دایە قەڵەم، ماوەی سێ مانگ بێوچان خەریکی بووم. هەرچەندە ئەچوومە پێشەوە، هەستم ئەکرد قووڵتر ئەبێ. جاریواش هەبوو پەژیوانیان ئەکردمەوە کە ئەو پاروە بۆ زاری تۆ زۆر زلە و ئابڕووی خۆ مەبە، یان خۆم هەستم دەکرد دەرەقەت نایەم و دەستم ئەکێشا. هەر لەو دەمانەدا بوو کە برادەری هەرە خۆشەویستم، **کاک جەمالی سەلیم موکری**، زۆری یاریدە دام، تەنانەت ئیشی بۆ کردم و هەر لێرەدا پڕ بە دڵ سوپاسی دەکەم. بە کورتی، هێشتا مابووی نیوەی کەم، کۆڵی ژیانم قورس بوو؛ کەم دەسەڵاتی بۆ گوزەرانی ژین بوو بە هۆی دەس کێشان لە کارەکە و هەوڵ دان لە چەند لاوە بۆ دابین کرنی پێویستەکانی مان. پاش چەند ساڵ لە تاران بارم کرد و بە ماڵەوە هاتمەوە کرماشان. لە کرماشان‌دا لەگەڵ ئامۆزای ئازیز و هێژام، **کاک حسینی موفتی**، ناوەندیکی فێرکردنی زمانی ئینگلیزیمان دانا و دەستمان کرد بە دەرس وتنەوە. کاک حسین چاوی کەوت بە پاچڤە ناتەواوەکە و بەڕاستی ڕۆژ نەبوو بە تکا و تەمەننا و برێ جاریش تانە و تەشەر، کە لە کانگای دڵی کورد خواز و دڵسۆزیەوە هەڵدەقوڵی، بۆ تەواو کردنی هانم نەدا.

پاش دە ساڵ بریارم دا دەستی پێبکەمەوە، بەڵام کە چاوێکم پێدا خشاند زۆرم لە بەر قورس و سەخت هات و ئومێدی لێبڕیم. چەند ساڵێکیتریش رابورد و هەملیتی ناتەواوی کوردی لە دراویری مێزەکەم‌دا تۆزی دەخوارد. بە چاپ بوونی هەمبانە بۆرینەی مامۆستای پایە بەرزی کورد، **مامۆستا هەژار**، ئەنگێزم بۆ ساز بوو، پاش ماوەیەکیش ئینتێرنیتم ناسی و دەستم گەیشتە هەزاران راڤە و راژە کە لە سەر هەملیتەوە و لە لایەن ماموستایانی ناسراوی جیهانەوە لە سایتەکانی جۆربەجۆردا دانراوە. لە ماوەی یەک ساڵ و پاش وەستانێکی پازدە ساڵە دواییم پێهێنا. ئیتر باسی گیروکێشەی دامان بۆ وشە و تووشی وەسواس بوون و شەو نەخەوتن و بیر کردنەوەکانم بۆ خۆم خاتراتێکی خۆش و بۆ خوێنەری بەڕێز درێژ دادڕینە و لێیانەوە نادوم. بەڵام ئەبێ سپاسی هەمووی ئەو خۆشەویستانە_ کە تەنانەت بە فێر کرنی وشەیەکیش. یارمەتیان داوم _ بکەم بە تایبەت **دایکی ئازیزم، کاک موحەمەدی جەلالی، کاک حەسەنی جەلالی** و هاوکارەکانی کرماشانم: ئاغایان **فەللاحی، شادرام، قەنبەری، ئەتابەکی، ئەمینی.**

دێته بیرم له سەرەتای کارەکەدا بووم، خزم و هاوپۆلی خۆشەویستم **کاک ماجدی روحانی**، که به راستی دڵسۆزانه هەم شتی فێر کردم و هەم ئامۆژگاری جوانی دام، گوتی **هەتاوی** تەمەنی مامۆستا هەژار له لچی پاساره، با ئەو چەند لاپەڕەیه وەرتگێڕاوەتەوه نیشانی مامۆستا بدەم، که به داخەوه قەت ئەو هەله نەڕەخسا، بەڵام له دوایی کارەکەدا کاک ماجد چاویکی بەپەلەی به چەند لاپەڕەیەکدا خشاند و هەروەها که گوتم چەند ئامۆژگاری
به نرخی دام و بەڵێنی دامێ بۆ چاپ کردنی یاریدەم بدا که جێ سپاسێکی زۆره. پاشان هیندەی پێنەچوو برای کوردیزان و خاوەن بیر و هەستم، **کاک عابد**، بۆ سەردان، له لەندەنەوه هاتەوه ئێران و گەلێ رینمونی کردم، سپاسی زۆری دەکەم.
له ئەنجامدا بەنیاز بووم مامۆستایەک به وردی کوردیەکەی بخوێنێتەوه. به سەفەرێکی تاران، لەگەڵ کاک عابدی برام، گەیشتینه خزمەت مامۆستای بەڕێز **کاک محەمەدی کەمانگەر** که بەڕاستی جوانی وەرگرتین و سەرەڕای سەرجەنجاڵی و کاروباری زۆر، منەتی خویندنەوه و خەڵەت دانەوەی پاچڤەکەی له سەرم نا. به دڵ سپاسی دەکەم. دیاره **کاک پەرویزی کەمانگەر**یش هان و یارمەتی زۆری دام و ریزی دەگرم. ئەگەر بمەوێ نێوی تەواوی ئەو ئازیزانەی که هەر کام به چەشنێ یاریەیان داوم له قەڵەم بدەم، نه پێم ئەکرێ و نه جێ ئەگرێ. بۆیه سپاسی هەموان دەکەم و له دواییدا له کچەکەم و هاوسەرەکەم بۆ زەحمەتی تایپ کردن دەسخۆشی دەکەم.

تکایەک له خوینەری بەریز:

دیاره دراما یان شانۆ جیاوازی زۆری لەگەڵ چیرۆک هەیه. له چیرۆکدا نووسەر سواری قەڵەمەکەیه و بۆ رێک و پێک نیشاندانی مەبەستەکەی به کەیفی خۆی سووڕی ئەدا. بەڵام له دراما‌دا هەستی یاریکار جۆگه بۆ جۆهەری قەڵەمی نووسەر خۆش دەکا و خوینەر ئەبێ شوێنی جۆەکه بگرێ تا به دەریایەک مانا بگا. بۆیه چیرۆک گوێ بۆ گرتنی خۆشه و شانۆ چاو لێکردنی. جا ئەگەر له دێرێکدا نارێکی و جێبەجێ بوونی وشەکان بەدی دەکەن، ئەوه شلەژاوی هەستی یاریکار نیشان ئەدا. ئەگەریش له ڕست و دێرێک هەر تێنەگەیشتن ئەوه له شلەژاوی و ناشارەزایی وەرگێڕەکەیه!
هیوادارم توانیبێتم خزمەتێکی بچووک به کورد بکەم. هیچ نەبێ دنەدەر و هاندەرێکه بۆ زانایان که دەس بدەنه قەڵەم و به رەخنه و پێشنیارەکانیان ریگا بۆ پاچڤەیەکی جوان و بێهەڵەی هەملیت ساز بکەن.
چاوەڕوانی ئامۆژگاریەکانتانم بەم ئادرەسه ئینتیرنیتیه. rauf1337@yahoo.com
تکایه بێبەشم نەکەن. رەوف موفتی زاده _ کرماشان. گەلاڕێزانی 2005ی زایینی.

ویلیەم شەیکسپیێر کێ بوو:

له ئاڤریلی ساڵی 1564ی زایینی له شاری ستراتفۆردی ئینگلیز له دایک بوه.

راستەقینەی ژیانی رێک و پێک دەس نەکەوتوه، بەڵام ئەوەی وتراوە و ماوەتەوە نیشان ئەدا یەکێ لە هەشت منداڵی **جان شەیکسپییێری** بازرگان بوە. خوێندنی سەرەتایی لە شوێنەزاکەی‌دا تەواو کردوە، بەڵام لە زانستگە نەیخوێندوە. لە تەمەنی هەژدە ساڵاندا ژنی هێناوە.

له ساڵی 1585، له لەندەندا یاریکاری سەر شانۆ و نووسینی دراما دەس پێ‌دەکا. لەو کارەدا هیندە سەردەکەوێ کە لە ماوەیەکی کورتدا ناوبانگ دەر دەکا و دراماکانی لە لایەن درامگێڕانی گەورەی ئەو سەردەمەوە دەچنە سەر شانۆ.

له ویلیەم شەیکسپییێر سەدوپەنجاوچوار پارچە شیعریش بڵاو بوەتەوە، بەڵام نەک هاوشانی دراماکانی.

دەوربەری سی‌وحەوت درامای داناوە، ئەوانەیکە ناوبانگی پتریان دەرکردوە بریتین لە: هەملیت، ئۆتیللۆ، مەکبیس، شالیر، رۆمیۆ و ژولییێس کە لە سەردەمی ژیانی خۆیدا کۆنەبوونە بەڵکوو حەوت ساڵ پاش مەرگی دوو هاوکاری خۆی لە نامیلکەیەکدا بە نێو first folio یان"یەکەم پەرتووک" بڵاویان کردەوە.

ئەو بلیمەتە نەمرە لە بیستوسێ ئاڤریلی 1616 زایینی کۆچی دوایی کرد و لە کەلیسەیەک لە شوێنەزاکەی‌دا نێژرا.

کورتەیەک لە چیرۆکی دراماکە و دەۆری یاریکاران:

چوارچێوەی چیرۆکی ئەو درامایە لە سەر بەسەرهاتی هەملیت _ کوڕی هەملیتی گەورە، پاشای دەنمارک _ داڕێژراوە. لە سەرەتای دراماکەدا، هەملیت تووشی تووڕەیی و پەرێشانیە _ بە هۆی مێرد کرنی دایکی (مەلەکەی ئیستاکەی دەنمارک) بە مامی (پاشای ئیستاکەی دەنمارک).

پاشان کە بۆ هەملیتی جەوان دەردەکەوێ باوکی بە پیلانی دایک و مامی لە ژین هەڵبڕاوە، تۆوی تۆڵە لە مێشکیدا سەر هەڵئەدا. درێژەی دراماکە بە وردی نیشاندەری ئاڵ و گۆڕەکانی جۆربەجۆرە کە تووشی گیان و ڕۆحی هەملیت دەبێ. بۆ نیشاندانی ئەۆ ئاڵوگۆڕانە یاریکارانیتر، وەکوو ئاوێنە، هەر کام لەونێ لە بیر و بۆچوونەکانی هەملیت ئەنوێنن.

کلادیوس (مامی هەملیت و پاشای ئیستاکەی دەنمارک) خاڵی نیشانەکراوی هەملیتە بۆ تۆڵە.

گیرترود (دایکی هەملیت و مەلەکەی دەنمارک) سۆنگەی دڵچەپەڵی و بێزیانی هەملیتە لەوەی مرۆڤی مێوینەیە.

ئوفیلیا (دەزگیرانی هەملیت) ئەکەوێتە بەر لافاوی دڵچەپەڵی هەملیت.

هۆرەیشیۆ (دۆستی گیانی و دەستەبرای هەملیت) پیاوێکی دڕدۆنگ و پێڕەوی مەکتەبی شەککاکیەکانە لە درێژەی دراماکەدا نیشاندەری دەقی دەروونی هەملیتە.

پۆلۆنیوس (ڕاوێژکاری پاشا و باوکی ئۆفیلیا) پیرێکی بەرزەبڵێس و هەرزەبێژە، لە دواییشدا تیری گومانڕەشی هەملیت دەیپێکێ.

لەیرتیس برای ئوفیلیا کە ئە بێتە چەشە بۆ تەڵەکەی کلادیوس لە ڕێگای کوشتنی هەملیتی جەوان.

رۆزینکرانتز و گیلدینیستیرن (دوو پایەبەرزی دیواخان نشین) لە دۆستانی هەملیت بەڵام خوڵتەکەری پاشا کە ئەکەونە داوی خوڵتە و خۆتیهەڵکوتانی خۆیان.

یاریکارانیتریش کە هەر کام بە جۆرێ و لە لایەکەوە هەوا و هەستی هەملیت نیشان ئەدەن.

یاریکارانی دراما:

کلادیوس: پاشای دەنمارک
هەملیت: برازای پاشا
پولونیوس: راوێژکاری پاشا
هورەیشیو: هەڤاڵی هەملیت
لەیرتیس: کوڕی پولونیوس

پیاوانی دیواخان:
ڤولتیمەند
کورنیلیوس
روزینکرانتز
گیلدینیستیرن
ئازریک
پیاوێکی پایەبەرز

سەربازان:
مارسیلوس
بیرناردۆ
فرانسیسکۆ

رینالدۆ: خزمەتکاری پولونیوس
فورتینبراس: شازادەی نورویژ
چەند یاریکار(بۆ درامایەکیتر)
دوولادێیی(گۆڕکۆڵ)
سەرکردەیەکی نورویژی
بالوێزانی ئینگلیزی
گیرترود: مەلەکەی دەنمارک و دایکی هەملیت
ئۆفیلیا: کچی پولونیوس
رۆحی باوکی هەملیت
چەند ئاغا و خانم وکەشە وئەفسەر و سەرباز و گەمیوان و ڕاسپاردە و پاکار

بەشـــی یەکەم

شانۆی یەک (لە سەر قەڵای پاشا لە شاری ئیلسینور)

{بیرناردو و فرانسیسکو دوو پاسەوان لەم پەڕ و لەو پەڕی شانۆ دەردەکەون}

بیرناردو: کێیە لەوێ؟

فرانسیسکو: نا، ئەتو وەڵام بدە. ڕاوەستە وخۆ شاندە.

بیرناردو: هەربژی پاشا.

فرانسیسکو: بیرناردو؟

بیرناردو: خۆیە.

فرانسیسکو: زۆر بەجێ و کاتی خۆت هاتی.

بیرناردو: ئیستا کاتژمێر دوازدەی ڕاگەیاند. تو بچۆ بنوە، فرانسیسکو!

فرانسیسکو: لە بەر ئەو خەلاس کردنە سوپاست دەکەم. زۆر ساردە و منیش دڵم داگیراوە.

بیرناردو: پاسەوانی‌یەکی هێمنت هەبوو؟

فرانسیسکو: مشکێکیش جووڵەی نەکرد.

بیرناردو: چاکە، شەوت باش.

ئەگەر هورەیشیو و مارسیلوس ـ هاوپاسەکانی ئەمشەوم ـ تووشت بوون، پەلەیان لێ بکە.

{هورەیشیو و مارسیلوس دێنە ژووری}

فرانسیسکو: پێم وایە دەنگیان دەبیسم. ڕاوەستە! کێیە لەوێ؟

هورەیشیو: ئاوەڵانی ئەم خاکە.

مارسیلوس: وە پیاوانی پاشای دەنمارک.

فرانسیسکو: شەوباشتان لێدەکەم.

مارسیلوس: خوات لەگەڵ سەربازی دڵپاک؛ کێ خەلاسی کردی؟

فرانسیسکو: بیرناردو لە جێگای منە. شەوتان باش. {دەچێتە دەرێ}

مارسیلوس: ئەهەی، بیرناردو!

بیرناردو: بلێ، چیە؛ هورەیشیوش لەوێیە؟

هورەیشیو: کوتێکی [نەک تەواوی].

بیرناردو: بەخێربی، هورەیشیو! بەخێربی، مارسیلوسی چاک!

مارسیلوس: چیە، ئەو دەعبا دیسان ئەمشەویش دەرکەوتوە؟

بیرناردو: شتێکم نەدیوە.

مارسیلوس: هورەیشیو ئێژێ هیچ نیە جگە خەیاڵی خۆمان، و بڕوا بەرنادا لە باوەشی بگرێ تا هەست بەو شێوە ترسێنەرە دوو جار بەدیمان کردوە بکا. جا لێپاڕامەوە لەگەڵماندا، سەرانسەری ئەمشەو پاس بدا کە ئەگەر دیسان ئەو ڕوحە دەرکەوتەوە، بڕوا بە چاوانمان بکا و بیدوێنێ.

هورەیشیو: هەی هو، هەی هو! قەت دەرناکەوێ.

بیرناردو: دانیشە تاوێ! با جارێکی‌تر هەڵمەتێ لەو گوێیانەت کە لە روی ئەو چیروکەمان قورس داخراون بدەین؛ ئەوەیکە دوو شەوە بەدی ئەکەین.

هورەیشیو: باشە، دادەنیشین و گوێ بۆ بیرناردو شل دەکەین باسی لێوە بکا.
بیرناردو: دوێنێ ئاخری شەو، کاتێ ئەو ئەستێرە ـ کە ئیستاش دەدرۆشێ و ئەو بەشەی ئاسمانی
رووناک داگیرساندوە ـ لە کەلی باکوورەوە بەرەو رۆژاوا رێگرتبوە بەر، کاتژمێر یەکی زرِاند
مارسیلوس و من..... { روح دەرئەکەوێ}
مارسیلوس: وس وس! بێدەنگ بە! چاو! لەویەوە دیسانەوە دێ.
بیرناردو: هەر لەو شێوەیەدا؛ وەکوو پاشای خوالێخۆشبوومان.
مارسیلوس: ئەتو خویندەواری؛ قسەی لەگەڵ بکە، هورەیشیو!
بیرناردو: جا رواڵەتی لە پاشا ناکا؟ وردی بەوە، هورەیشیو!
هورەیشیو: زۆر لە خۆی دەکا. تووشی ترس و سەرسوورِمانی کردوم.
بیرناردو: شایەت قسەی لەگەڵ بکرێ.
مارسیلوس: لێبپرسە، هورەیشیو!
هورەیشیو: کێی ئەتو، ئەم کاتەی شەوت داگیرکردوە و بەو شێوە جوان وخەباتگیرە کە پاشای
پایەبەرزی نێژراومان جاروبار پیاسەی دەکرد، خۆ ئەنوێنی؟بە ئاسمانت سوێند ئەدەم دەنگت
لێوە بێ!
مارسیلوس: ئالۆز بوو.
بیرناردو: چاو! بەئەسپایی دوور ئەبێتەوە!
هورەیشیو: راوەستە! دەنگ بکە، دەنگ، تکایە قسە بکە!
{روح دەچێتە دەرێ}
مارسیلوس: دەروا و وەڵامیش ناداتەوە.
بیرناردو: ئیستا چی؛ هورەیشیو؟ دەلەرزی و رەنگت لە روو براوە.
جا شتێکی زیاتر لە خەیاڵ نەبوو؟ بیر و بۆچوونت چیە؟
هورەیشیو: بەو خودایە، برِوام نەدەکرد تا چاوانی راستبین و راستەقینەی خۆم بەدی نەکردبای.
مارسیلوس: لە پاشا ناکا؟
هورەیشیو: هەروەها کە تو لە خۆت دەکەی.
ئەو کاتەش لە دژی پاشای ملهورِی نورویژ بەشەرِ هات، هەر ئەو جل وبەرگەی لەبەر بوو.
هەروەهاش گرژ، جارێکیان ـ لە پاش وتووێژیکی توند ـ سورتمە سوارەکانی پۆڵاندی بە سەر
سەهۆڵەکاندا تێکشکاند. سەرسوورِێنەرە!
مارسیلوس: بەو شێوە دووجاریتریش، هەرلەم کاتە هێمنەدا، بەئەسپایی لە پێش چاوی ئێمەوە تێپەرِیوە.
هورەیشیو: چۆنی بەوردی لێبتۆژێمە وە، نازانم! بەڵام لە روانگە و روانینی گشتیمەوە نیشاندەری قەومانی
کارەساتێکی نامویە لە وڵاتەکەماندا.
مارسیلوس: باشە، فەرموودانیشن و ئەوەتان ئاگەدارە پێم بڵێ؛ هۆی ئەو ئێشکدانە پرِکیشە و قورسەی
شەوانە کە خەڵکی وڵاتەکەشی تاساندوە چیە؟ بۆ هەموو روژێ لە برنجە و تونج تۆپ
سازدەکەن و لە هەندەرانەوە ئەرکان دەکرِن؟ ئەو زۆر و ملبادانە چیە لە پاپۆرِەسازان وا
مەینەتی کاروئیشیان. تەنانەت لە حەفتەدا یەکشەمەیشی بو نەهێشتوون؟
چ لەپێشدایە کەوا کرێکاران وکاربرِان بەپەلە ئارەق ئەرِێژن و بێوچان شەویان دووراوە
بە رۆژەوە؟ کێیە دەتوانێ ئاگە دارم کا؟

هورەیشیو: ئەمن دەتوانم. هیچ نەبێ، سرتە سرت وەها بڵاوە:
پاشای پێشوومان، کە ئیستاش دیمەنی لە رووومان دەرکەوت، هەروەها کە دەزانن، لە دژی فورتینبراس
(پاشای نورویژ) کە خۆهەڵکێشانی، لە سەرچاوچنۆکی، ڕەپ ڕاستی کردبووەوە بەشەڕ هات.
لەو شەڕەدا، هەملیتی نەبەزمان ـ هەر بەو بۆنەوە ئەم بەشەی ناسراوی جیهان ریزی لێگرتوە ـ
فورتینبراسی کوشت، کە بەپێی بەڵگەیەکی دیاردەکراو وشایەتی گەورەپیاوانی لەسەردراو،
بەڵێنی دابوو گەر بکوژرێ، تەواوی وڵاتــی ژێردەسەڵاتی بە سەرکەوتوی ئەو شەڕە بدرێ؛
بەرانبەربەوەش پاشامان مەرجی کردبوو گەر بیدۆڕێنێ، ئەو بەشەی کە دەستی بەسەردا کێشابوو
بگەڕێتەوە بۆ میراتبەرانی فورتیبراس.
ئیستا، ئاغا! فورتینبراسی لاو، لەسەر نەترسی‌یەکی ناپۆڕ و خاو، بەگوڕ و دلپڕلەمڵا و لەولا
ژومارەیەکی لات و خوێڕی بە تەمای نان ونەوا لە سەر سنوورەکانی نورویژدا هان داوە و
بۆ وڵاتەکەمان دەرکەوتوە مەبەستێکی نیە جگە لە وەرگرتنەوەی دۆڕدراوەکانی باوکی بە زۆر و ملهوڕی.
جا من پێم وایە یەکەم هۆی ئەو تەیار بوون و ئێشکـکێشان و بە پەلە هاتووچوون و هەواڵ هێنان و
بردنەی وڵاتەکەمان ئەوەیە.
بیرناردو: وابزانم جگە لەوەش نەبێ. کەوابوو ئەو دەعبا بەدفەڕە کە لە شێوەی پاشادا۔ چەکدار لە کاتی
چاوەدێریەکەماندا ـ دەرکەوت نیشانەی شەڕ و شوورە.
هورەیشیو: نازانم، وەکوو ریزەبەرد چاوی بیر و بۆچوون کز دەکا.
لە وڵاتی هەرەبەرز و بەربڵاوی رومدا ـ ماوەیەک پێش لە رووخانی ژولیوسی مەزن ـ گۆڕەکان
چۆڵ بوون و مردوانی کەفنکراو لە شەقامەکانی رۆمدا، قیژوواژیان لێکەوتبوو؛ ئەستێرەکان
شوێنیان ئاگر؛ شەونم خوێناوی؛ نەگبەتی سێبەری لە هەتاو دابوو و دیمەنی بەتریفەی مانگ
کە لە پەنایدا نیپتون [ئەمپراتوری بەحر و زەریا] راکشاوە، مەنگ وماندوو، وەک بڵێی تا رۆژی
پەسڵان، داگیرابوو؛ دەقبەدەق وەکوو پێشامای رووداوەکانی زەنەقبەر وابوو؛ کە پێشگۆکانی
چارەنووس هەمیشە باسیان دەکەن و سەبارەت بە نێزیک بوونەوەی هووم و بەدفەڕی وریایی
ئەدەن. جا بۆ هەواناسان و هاووڵاتیانی ئێمەش ئاسمان و ئەرز پێکەوە نیشاندەری قەومانی بەڵا و
باهوڕ بوون.

{روحەکە دێتەوە}

بەڵام، وس! چاو! ئەێ هاوار! لەویەوە هەمیسان دێتەوە!
ري لێدەگرم؛ گەرتەفروتووناشم بکا. راوەستە! شەودێز!
ئەگەردەنگت هەیە و زمانت ئەگەڕێ، قسەم لەگەڵ بکە! ئەگەر کارێکی خەیر هەیە لە ئەنجامدا
بووژانەوەی تۆ و بەختیاری منی تێدایە، قسەم لەگەڵ بکە، ئەگەر لە چارەنووسی وڵاتەکەت ئاگەداری و
بە پێشپێزانین بکرێ خۆ لابدەین، قسە بکە. یان ئەگەر لە ژیانتدا خەزێنەیەکت لە دڵی خاکدا حەشارداوە
کە ئەڵێن روحتان لە پاشی مردن جاروبار ئەکەوێتە گەشت وگێڵ بۆ دۆزینەوەی......

{کەڵەبابی بەیان بانگ هەڵئەدا}

قسەی لێوە بکە. راوەستە و قسە بکە! رایگرە، مارسیلوس!
مارسیلوس: بەم رمەم لێدەم؟
هورەیشیو: لێدە گەر نەوەستا.

بیرناردو: لێرەیە!
هورەیشیو: نا، لێرەیە!
مارسیلوس: نوقم بوو! { روحەکە دەچێتە دەرێ}
به هەڵەدا چووین تووڕەییمان به وەها پایەبەرزێ نواند؛ چونکه ئەو وەکوو هەوا وایە؛
زەبری لێ ناکەوێ و فرت وهۆڕە پووچەکانمان تەنیا لاسایی کردنەوەی لێدان بوو.
بیرناردو: خەریک بوو قسه بکا؛ کەلەبابەکه بانگی هەڵدا.
هورەیشیو: پاشان کەوتە رێ؛ وەکوو تاوانبارکه بانگێکی زاڵەبەری لێدەکرێ.
وام بیستوه کەڵەشێر که زوڕنای بەربەیانه، به گەروه بەرز و تیژەکەی که دەقوولێنێ خودای
رووناکی له خەو رادەپەڕێنی و بەو وریاییە، روحی ئاوارە و وێڵ ـ له سەر ئاو بێ یان ئاگر؛
له ئەرز بێ یان ئاسمان ـ فرته ئەکاتەوە بەندەکەی. جا ئەم شته ئیستاکه بەدیمان کرد، راس‌بوونی
ئەو وتەیە سەلماند.
مارسیلوس: به بانگی کەڵەبابەکه رەنگ له رووی بڕا. وادەڵێن تۆزێ وەرجەوەی له دایک‌بوونی رزگاری‌دەرمان
جێژن بگیردرێ، باڵندەی بەیان به درێژایی شەو چریکه دەکا و لەو ماوەیەدا هیچ روحێ ناوێرێ
بکەوێتە گەشت. شەوان شێنین و لەو شەوانەدا هیچ ئەستێرەیەک نانەوێ، هیچ سیحرێ کاریگەر نابێ،
و سیحربازیش هێزی سیحر و جادوی نامێنێ؛ ئەو سەردەمە ئەوەندە پیرۆز و پڕخێرە.
هورەیشیو: منیش وام بیستوه و تا رادەیەک بڕوام پێیە.
بەڵام، سەێربکەن! بەیان کەوای ئەرخەوانی لەبەرکردوە وپێ له سەر شەونمی کێوە دوور و بەرزەکانی
رۆژهەڵات داناوە. وەختیەتی واز له پاسەوانی بێنین و، به بڕوای من، ئەوەیکه ئەمشەو بەدیمان کرد به
هەملیتی جەوان رابگەێنین؛ چونکه بەژیانم سوێند، ئەو روحەکه له رووی ئێمەدا بێ‌دەنگ بوو، لەگەڵ ئەودا
بەقسه دێت. جا ئێوە رازین له سەرخۆشەویستی و جێبەجێ‌کردنی ئەرکمان، ئاگەداری بکەین؟
مارسیلوس: با وا بکەین؛ تکایە! ئەمن دەزانم ئەم بەیانیە له کوێدا بەتەنێ تووشی ببین.
{ دەچنه دەرێ}

(شانۆی دووهەم، قەڵای ئیلسینور، هۆڵێکی گشتی)
بە ریز و حورمەت و چەپڵەڕێزان، کلادیوس(پاشای دەنمارک)،
گیرترود(مەلەکە)، لەیرتیس و خوشکەکەی(ئوفیلیا)، پایەبەرزان
و پیاوانی دیواخان دێنە سەر شانۆ.

پاشا: باوەکوو هێشتا یادی مەرگی برای خۆشەویستمان (هەملیت) سەوزە و شیاوی ئەوەیە دڵمان پڕ لە خەفەت و روومەتی سەرانسەری پاشایەتیمان برویەکی لە پەژارە داگرژابێ؛ بەڵام هەروەها کە هەتاهەتایە ئاوەز و بیر خۆبەدەستی رووداوەکانی سروشتیەوە نەداوە ، ئێمەش ـ هاوڕێ ئەوەیکە ژیرانە بیرمان خەمبارە ـ بیری خویشمان هەیە. کەوابوو خوشکی پێشوو و مەلەکەی ئیستامان کە پێوەنی پاشای ئەم وڵاتە خەباتگێڕەیە، لەسەر داب و دەستوور، بەو پەڕی کەیفەوە، بەختەوەرانە و بە چاوێکی ئەسرینبار، بە شایی لە ئازیەتباری و رۆڕۆ لە زەماوەن، لە شایی و شیوەنێکی هاوسەنگدا مارە ئەکەین. ئێمە ژیرتر لە ئێوەمان نیە لەگەڵ ئەو کارەساتە بێخورتی و بەدڵ رێک هاتبێ. لە هەمووتان سوپاسی ئێمە.

ئیستا، هەروەها کە ئاگەدارن، فورتینبراسی جەوان کە بایی و بایەخی ئێمە بە سووک دەزانێ، یان لە سەر ئەو باوەڕەیە کە تازەمردنی برای بەرێزمان ئەبێتە هۆی لێکپچڕان و دابەش بوونی وڵاتەکەمان، بەتەمای گەنج و قازانجە و دەس لە ئازارمان بەرنادا؛ پەیک و پەیخام بەڕێ دەکا وداوای وەرگرتنەوەی ئەو ناوچانەی دەکا کە باوکی بەپێی ئەو هەموو بەڵگە و بڕیارە مۆرکراوە بە برای دلێرمانی دۆڕاندوە. ئەمە سەبارەت بە ئەو.

{ڤۆلتیمەند و کورنیلیوس دێنە ژووری}

ئیستا سەبارەت بە خۆمان و ئەم کاتەی کۆبوونەوەکەمان.

کاری گرینگ ئەوەیە: ئێمە لێرەدا بۆ پاشای نورویژ- مامی فورتینبراسی لاو کە لاواز و لاگرتوە و بەدەگمەن لە مەیل ومەبەستی برازاکەی دەبیسێ ـ نووسیومانە لە هەنگاو هەڵێنانی پتری برازاکەی بەرگری بکا. ئەو میرانە و پیتاک وەرگرتنانە وسەربازگرتنانە و تەواوی تایبەتیەکانی ئەو کارانە لە دەسەڵاتی ئەودا نین، و ئێمە لێرەوە ئەتو کورنیلیوسی چالاک و تو- ڤۆلتیمەند - بەڕێ دەکەین کە راسپاردەی ئەم ڕێز و سڵاوە بن بۆ پاشای پیری نورویژ. هیچ دەسەڵاتێکی خۆماڵیترتان نادەینێ لەگەڵ ئەو پاشایە ـ پتر لەوەیکە نێوەرۆکی بەوردی دیاریکراوی ئەم نامەیە ئیزن ئەدا ـ ئاڵ و وێڕ بکەن.

{نامەکەیان ئەداتێ}

خوداتان لەگەڵ! با گورج وگۆڵیتان جێ پەسەندی ئەرکتان بێ.

کورنیلیوس و ڤۆلتیمەند: لەو ئەرکە و لە هەموو ئیشێدا ئەمەگداریمان نیشان ئەدەین.

پاشا: ئێمە لەو بابەتەوە هیچ گومانمان نیە. پڕ بەدڵ بە خوداتان ئەسپێرم.

{ڤۆلتیمەند و کورنیلیوس دەچنە دەرێ}

جا ئیستا، لەیرتیس! لە تۆ چخەبەر؟ باسی داخوازێکت لەگەڵمان کردبوو. چیە ئەوە؟ لەیرتیس! ئەتو ناکرێ سەبارەت بە داخوازێک لەگەڵ پاشای دەنمارک باس بکەی و دەنگت ون بێ ونەبیسرێ. چیت داوا کردوە؟ لەیرتیس! گەرچی ئەوەجەی دەسبڵاوی من و پاڕانەوەی تۆی نیە؟مێشک نێزیکتر بە دڵ و دەس کارسازتر بۆ دەم لە باوکت بۆ تاج و تەختی دەنمارک نیە.

چیت بەنیازە؟ لەیرتیس!

لەیرتیس: سەروەری بەرزم، ئیزن و ئەرێ جەنابت بۆ گەڕانەوەی فەرەنسەم. گەرچی لەوێیەوە بە پێی ئاۆاتم

گەڕامەوە دەنمارک کە ئەرکی خوم لە ئاهەنگی تاجنیانی جەنابتاندا بەڕیوە بەرم.

ئیستا ئەبێ ڕاگەێنم، ئەرکم جێبەجێ کراوە وبیر و ئاواتەکانم دیسان روویان لە فەرانسەیە و

ملکەچی لێبووردن و ئیزنی پیرۆزی جەنابتانن.

پاشا: ئیزنی بابت وەرگرتوە؟ پولونیوس چی ئەڵێ؟

پولونیوس: هەیەتی، قوربان، بە سۆز پاڕانەوە ئیزنێکی بەکێشەی لێ داگوشیم ولە دوایی مۆری

ڕەزامەندی زۆرەکی خۆم لە سەر ئارەزووی کوتا. لە جەنابیشتان تکا دەکەم ئیزنی بدەن بڕوا.

پاشا: کاتێکی خۆشت هەبێ؛ لەیرتیس! سەردەمی خۆتە و لە سەر بیر و باوەڕی خاوێنت، بە ئارەزووی

خۆت رایبوێرە. بەڵام ئیستا، برازام و کەس وکار و کوڕم ـ هەملیت.

هەملیت(لەبەر خویەوە): توزێ زیاتر لە کەس و کەمتر لە کوڕ(1).

پاشا: چۆنە وەها هێشتا تەم دایگرتوی؟

هەملیت: واش نیە قوربان؛ زۆریش لە ژێر تیشکی هەتاو دام.

مەلەکە: هەملیتی جوان، ئەو شەوڕەنگیە لە خۆ دابێڵێ با چاوانت وەکوو هەڤالێک سەیری پاشای دەنمارک بکا.

تا هەتایە نابێ بە پێڵوی داکەوتووی چاۆانت لە دوی باوکی پایەبەرزت خاک و خوڵ بەیتە لاوە.

ئەتو دەزانی ئاساییە، ئەوانەی ئەژین ئەبێ بمرن، مەرگ تێپەرینێکە لەم سروشتەوە بەرەو بێبڕانەوە.

هەملیت: ئا، خانم، ئاساییە.

مەلەکە: کەوایە بۆچ وادیاری ئەدا زۆر لە بەرت نامۆیە؟

هەملیت: دیاری ئەدا، خانم؟ نا، هەروایە. ئەمن لە 'دیاري ئەدا' تێناگەم.

تەنیا جامەی جەوهەرینم، دایکی هێژام، یان جل وبەرگی ئایینی رەش یان هووژەی هەناسەی هەڵبەسراو،

یان خوڕەی رووباری چاوان، یان شێوەی داگرژاوی دیمەن؛ هەمووی لەگەڵ هەر شێوە و هەست و هەیتەڵێ لە

خەم ناتوانن راستەقینەی هەستی من بدرکێنن. ئەوانە لە چاو دیارن؛ چونکە رواڵەتێکن مرۆڤ خۆی

پێ ئەنوێنێ، بەڵام من دەروونێکم هەیە کە گوزەرانی زەمان دەری ئەخا. ئەوانە تەنیا داو و تەڵەکە و جل و

بەرگی خەمن.

پاشا: شیرین و شیاوی ئافەرینە ئەوەیکە بۆ بەیانی ئەرکی ئازیەتباری باوکت لە هەستت دایە، هەملیت.

بەڵام ئەبێ بزانی باوکت بابی لە دەسدا؛ ئەو باوکیشە بابی لە دەسداوە؛ ئەویش باوکی لە دەستی چوە.

جا ئەرکی پاشماوەیە ـ بەپێی ئەمەگی باوانداری ـ بۆ ماوەیەک خەمباری بنوێنێ. بەڵام تێکوشان بو ئازیەتباری

بە لاساری و رەچوویی، لەنجبازییەکی خوانەناسانەیە، خەمی ناپیاوانەیە، نیشاندەری وزەیەکی دژ بە ئایین،

دڵێکی ژڵەژاو، بیرێکی ئاڵۆز، زانایییەکی ساکار وبێنەخش و خەتە؛ چوونکە ئەو شتانەـ ئەبێ بزانین و

هەرواشە ـ وەکوو هەر شتێکی ئاساییە بۆ هەست و ئاوەز؛ جا بۆ ئەبێ ئێمە بە ڕک کردنی رەنجخوازانە

لە دڵی بگرین؟ نالەبارە! تاوانباریە بەرانبەر بە خودا، تاوانباری لە ئاستی مردووەکانە، تاوانباری لە رووی

سروشتە؛ زۆر بو بیر و ئاوەز کە مەرگی باوانی بەلاوە ئاساییە بێمانایە. ئاوەزـ لە یەکەم تەرمەوە تا

ئەوەێ ئەمرۆ مردوە ـ هاواری کردوە هەروا بوە وهەروا دەبێ. ئێمە تکات لێدەکەین ئەۆ خەمە بێکەڵکە

1ـ لە ئینگلیزیەکەیدا واهاتوە: توزێ زیاتر لە خزم و کەس (kin) وکەمترلە میهرەبان و دڵنەرم (kind) کە تایبەتییەکی جوانی لە باری رواڵەت و مانای دوو وشەکەوە هەیە. (وەرگێڕ)

به ئەرزدا بدەی و ئێمە بە باوک بزانی؛ چوونکە عالەم لە قەڵەم بدا ئەتو یەکەم جێنشینی بو تاج و تەختمان و بە عەشقێکی نەک کەمتر لەوەیکە دڵنەرمترین باوک بۆکوری هەیەتی چاوٚت لێ دەکەین.
سەبارەت بە مەبەستی گەڕانەوەت بۆ زانکو لە **ویتین بیرگ** ـ ئەبێ بڵێم ـ زۆر بە پێچەوانەی ئارەزووی ئێمەیە؛ داوات لێدەکەین و فەرمانت ئەدەین لێرەدا، لە نێوخۆشی و رەحەتی چاوانماندا بمێنیەوە. ئەی بەڕێزترین دیواخان‌نشین و برازا و کوڕمان!

مەلەکە: با لاڵە و تکای دایکت بێئاکام نەبێ، هەملیت! لێت دەپاڕێمەوە لەگەڵ ئێمەدا بمێنیەوە و نەچیەوە بۆ ویتینبرگ.

هەملیت: بەو پەڕی توانم ملکەچی فەرمانتم، خانم.

پاشا: ها، ئەوە وەڵامێکی خۆشەویستانە و جوانە. وەکوو ئێمە لە دەنمارکدا بژی. خانم، وەرە!
ئەو هاوڕێیی نەرم و بێخورتیەێ هەملیت جوان بە دڵمەوە نیشت. جا بەخۆشیەوە هیچ بادەیەکی سڵامەتی نەبێ کە پاشای دەنمارک ئەمڕۆ بیخواتەوە و تۆپە بەسامەکە بۆ هەورانی نەگێڕێتەوە و ئاسمانیش سەرمەستی و بەرزە دەماخی پاشا بە تریشقەی هەوران بو زەوی نەگەڕینێتەوە. وەرن بچین.
{بە چەپڵە و هەرا و هوریا هەموو دەچنەدەرێ جگە لە هەملیت}

هەملیت: ئاخ! بریا ئەم لەشە زۆر زۆر پیسە بتوایتەوە، داڕزیبا و بووبای بە دڵۆپێکی شەونم! یان خودا یاسایەکی لە دژی خۆکوشتن دەرنەکردبای. ئاخ! خودا! خودا! چەن کەسەر و کاڵ وبێڕەنگ و کەڵکە بەرهەمەکانی ئەم دونیایە لە بەرچاوم. ئای! شەرمەزاری، شەرمەزاری! چۆن ئەم باخە بژار نەکراوە گەشە دەکا بۆ تۆو هەڵهێنان و تاقە بەرهەمەکەشی هەژاڵە و گیاێ نەرۆکە؛ تا بگاتە ئەو رادەیە تەنیا دوو مانگە مردوە، نا، ئەوەندەش نیە، دوو مانگ نابێ؛ وەها پاشایەکی گەورە کە لەحەنای ئەم دیۆەزمەیەدا **هایپیریون** [خودای هەتاو] بوو. چەندە ئەویندارى دایکم بوو! نەیدەهێشت، تەنانەت، با و گژەی ئاسمان توند لە رەوومەتی هەڵکا.
ئاسمان و ئەرز! فریا! ئاخۆ پێویستە بیری لێبکەمەوە ؟ چۆن بوو!؟ دایکم! وەها خۆی ئاوێزانی ئەکرد، وەک بڵێی، ئیشتیای لە سەر ئەوەیکە ئەیخوارد ئەنگێزتر دەبوو؛ بەڵام لە مانگێک دا....
با بیری نەکەمەوە! هەی زایفە، نێوی تو ژنە! لە مانگێکی کورتدا، بەرلەوەی ئەو پێڵاوانەی کە لە پێ کردبوو و لە دوی تەرمەکەی بابی هەژارم ـ وەکوو **نیوبی** خەڵتانی فرمێسک ـ کۆن بکا.
بۆچ دایکم وایکرد؟ بەتایبەت ئەو! ئای خودا! دڕندەیەکیش بێبەش لە زمان و زانین ماوەیەکی زۆرتر ئازیەتبار دەبوو ـ مێردی بە مامم کرد، برای بابم، جا چەندە من لە **هیرکوول** دەکەم، ئەویش ئەوەندە لە بابم دەکا. لە ماوەی مانگێکدا! بەرلەوەی شوڵاوی فرمێسکە فێڵاویەکانی سوورایی چاوٚە گلێکەوتوەکانی بەجێ بهێڵێ، مێردی کرد. ئاخ! چ پەلەیەکی بێئاکاربوو، پەلاماریکی وەها چالاکانە بەرەو لێفەی زینا! نا، ناتوانێ ئاکامی چاک بێ. بەڵام دڵی ترکاندوم؛ چوونکە دەبێ زمانم ڕاگرم!
{ هورەیشیو، مارسیلوس، و بیرناردو دێنە ژووری}

هورەیشیو: سڵاو لە جەنابت!

هەملیت: خۆشحاڵم بەکەیفت دەبینم؛ ئەتو هورەیشیوی یان گێژی لێداوم؟

هورەیشیو: خۆمم، قوربان؛ خزمەتکاری بچوکی هەمیشەتان.

نیوبي ژنێکی لەخۆڕازی لە ئەفسانەکانی یونانیە کە لە خودایەک بە نێو **لیتو** گرژ دەبێ و ئەویش مناڵەکاني لێ دادەبڕێ و خویشی دەکا بە کۆتەڵێکی بەردین کە هەتا هەتایە بو مناڵەکانی دەگری.

هەملیت: ئاغا، هەڤاڵی هێژامی ـ ئەو ناوەت وەها لەبەر دەگۆڕم.
جا چی لە ویتینبیرگەوە هەڵیناوی؟ هورەیشیو! {روو لە مارسیلوس} مارسیلوس!؟
مارسیلوس: سەروەری بەڕێزم!
هەملیت: لە دیتنت زۆر خۆشحاڵم. {روو لە بیرناردو} ئێوارە باش، ئاغا.{روو لە هورەیشیو} بەڵام، چی، بەراستی،
لە ویتینبیرگ هەڵینای؟
هورەیشیو: هەوای هەڵاتن، قوربان!
هەملیت: شتی وام لە دوژمنانیشت نەبیستوە؛ ناشتوانی ئەو ناتۆرە بە گوێمدا بکەی و بە خۆشکێنی قسەکانت
راس بنوێنی. ئەمن دەزانم تو نەبانوک نیت. جا فرمانت لە ئێلسینوردا چیە؟ تا بەدمەستی و تێرخواردنەوەت،
بەرلەوەی بگەڕیەوە، فێربکەین.
هورەیشیو: قوربان، هاتم لە ئازیەتباری باوکتاندا بەشداری بکەم.
هەملیت: تکات لێدەکەم گاڵتەم پێنەکەی، دۆستی هاوپۆلم! پێم وایە بە هۆی بەشداری لە زەماوەنی دایکمدا بووبێ.
هورەیشیو: لە راستیدا، قوربان، بەپەلە کرا.
هەملیت: دەس پێوەگرتن، دەس پێوەگرتن، هورەیشیو! دەنا گۆشتە برژاوەکانی ئاهەنگی ئازیەتباری بە ساردی
سفرەکانی زەماونەکەی دەرازاندەوە. خۆزگە چاوم بە خوێنتاڵترین دوژمنانم لە بەهەشتدا بکەوتبای و
ئەم روژەم نەدیبای؛ هورەیشیو!
بابم ـ پێم وایە بابم دەبینم.
هورەیشیو: حەی، لە کوێ، قوربان؟
هەملیت: لە چاوی بیرمدا، هورەیشیو.
هورەیشیو: ئەمن جارێ چاوم پێکەوتبوو، پاشایەکی پێکەوتوو بوو.
هەملیت: پیاو بوو، بگرە لە هەموو بارێکەوە هەمبەری ئیتر نابینمەوە.
هورەیشیو: قوربان، پێم وایە دوێنێ شەو چاوم پێکەوت.
هەملیت: چاوت پێکەوت؟ بە کێ؟
هورەیشیو: قوربان، پاشا، بابت.
هەملیت: پاشا، باوکی من؟
هورەیشیو: بەوردی گوێ شل کردن تاوێ تامازرویی داپسکێنە تا بە شایەتی ئەم پیاوانە ئەو شتە نامۆیەت
ڕاگەینم.
هەملیت: بەشقی خودا، با بیزانم.
هورەیشیو: دوو شەوی لە سەر یەک ئەم دوو پیاوە (مارسیلوس و بیرناردو) ـ لە کاتی ئێشکدانەکەیاندا،
لە نیوەشەوی بێدەنگ و زڕەدا ـ تووشی هاتوون؛ پەیکەرێ وەکوو باوکت ـ سەرتاپێ چەکدار-
لە پێش چاویان دەرکەوتوە؛ بە پیاسەکردنێکی هێمن، ئارام و لە سەرخۆ لە ئاستیان تێپەڕیوە.
سێ جار لە پێش چاوي داماو و ترساویاندا، بە دۆژ و دوورایی کەوازەکەت رێ دەکا و ئەمان
لە ترساندا ئارەق دەتکێنن و هاکا بین بە دەڵەمە؛ لە زمان لاڵ دەبن و نایدوێنن.
ئەو بەسەرهاتەیان لە پەناوە بۆ گێڕامەوە، و منیش لەگەڵیاندا شەوی سێهەم پاسەوانیم کرد.
هەر بەو چەشنە کە ڕایانگەیاندبوو، لە هەمان کات و هەمان شێوەدا، قسەکانیان راس دەرکەوت و
روحەکە هاتەوە. ئەمن باوکتانم دیبوو: ئەو دەستانەم ئەوەندە لەیەک ناکەن[کە ئەو روحە لەوی دەکرد].

هەملیت: جا لە کوێدا بوو؟
مارسیلوس: قوربان، لە سەر ئەو قەڵایەوە کە ئێشکمان دەکێشا.
هەملیت: نەتاندواند؟
هوریشیو: با، قوربان، من قسەم لەگەڵ کرد. بەلام وەڵامی نەدامەوە. پێم وایە لەو کاتە کە سەری هەڵبڕی و خۆی خڕدا بو قسە کردن _ بە شێوەکەی سەردەمی ژیانی _ کەڵەشێری بەیان بەرز قوولاندی و بەو دەنگە، لەزوبەز هەڵچرچا و لە چاومان نوقم بوو.
هەملیت: زۆر سەمەرەیە!
هورەیشیو: جا چەندە راسە کە من زیندووم ودەژیم، سەروەری هێژام، ئەویش هیندە راس بوو.
ئێمەش بە ئەرکی نووسراوی خۆمان زانی جەنابت ئاگەدار بکەین.
هەملیت: بەڕاستی، بەڕاستی، ئاغایان؛ بەڵام کاس و کەسەری کردوم.
ئەمشەویش ئێشک دەدەن؟
مارسیلوس و بیرناردو(پێکەوە): ئەدەین، قوربان!
هەملیت: گووتتان چەکدار بوو؟
پیکەوە: چەکدار بوو، قوربان.
هەملیت: سەر تا پێ؟
پێکەوە: قوربان، لە سەرتا پێ.
هەملیت: جا، روومەتیتان نەدی؟
هورەیشیو: با قوربان، باندیمەکەی هەڵدابوەوە.
هەملیت: چۆن بوو، توورە بوو؟
هورەیشیو: رەنگێکی پتر لە خەمباری تا تووڕەیی.
هەملیت: رەنگبزرکاو یان ئاڵ وگوڕ؟
هورەیشیو: نا، زور هەڵبزرکاو.
هەملیت: چاوی لێ دابرپیوون؟
هورەیشیو: بێ پلکەدان.
هەملیت: بریا لەوێ بوایەم.
هورەیشیو: زوری دەپەشوکاندی.
هەملیت: بێگومان، بێگومان، جا، زۆر مایەوە؟
هورەیشیو: ئەوەندە لە سەرخۆ تا سەد بژمێری.
مارسیلوس و بیرناردو(پێکەوە): زیاتر، زیاتر.
هورەیشیو: نەک ئەو کاتەی من دیم.
هەملیت: ردینی ماش و برنجی بوو، نا؟
هورەیشیو: با، بەو چەشنەی لە ژیانیدا دیبووم. زێوڕەنگیی ڕەشباو.
هەملیت: ئەمشەو ئێشک دەکێشم. ڕەنگە بێتەوە.
هورەیشو: بێگومان دێتەوە.
هەملیت: ئەگەر لە شێوەیەکی بەشکۆدا ـ وەکوو بابم ـ دەرکەوێ، قسەی لەگەڵ دەکەم؛
با دۆزەخیش خۆی دەم بکاتەوە و فەرمانی بێدەنگیم بدا. لە هەمووتان تکا دەکەم، ئەگەر تا

ئیستا ئەو رووداوەتان شاردوەتەوە، با هەرلە بێدەنگی‌تان‌دا کڕ بێ ولە هەرچی‌تریش ئەمشەو
روو بدا سەرنج بدەن بەڵام زمانتان قورس بێ. قەرەبووی ئەو ئەمەگداریەتان دەکەمەوە.
ئیتر، خوداتان لەگەڵ؛ لە سەر قەڵاوە، نێوان یازدە تا دوازدە، دەتان‌بینمەوە.
هەموان: ئەرکمان ڕێز و حورمەتی جەنابتە.
هەملیت: خۆشەویستیتان وەکوو خۆشەویستی منە بو ئێوە. لاێ ئێوە خۆش.
{هەموان دەچنە دەرێ جگە لە هەملیت}
روحي بابم ـ چەکدار؟ بەگشتی، شتێکی باش نابێ.
گومان لە نالەباری‌یەک دەکەم. خۆزگە شەو زوو بەهاتبایێ!
تا ئەو کاتە بسرەوە، ئەێ روحی من! کردوکرداری چەپەڵ ـ گەر خاکی عالەمیشی بکێشیە سەر ـ
هەر لە پێش چاوی خەڵک سەر هەڵئەدا. {دەچێتە دەرێ}

شانۆی سێهەم. ئیلسینور ماڵی پولونیوس

{ لەیرتیس و ئوفیلیا دێنە ژوورێ}
لەیرتیس: کەل و پەلمان لە باردراون. بەخودات ئەسپێرم. جا، خوشکم! هەرکەی با لەبار هەڵ دەکا و
قەتارچیانی زەریا ری دەکەون، خەو نەتباتەوە و با هەواڵت بزانم.
ئوفیلیا: لەوەدا گومانت هەیە؟
لەیرتیس: سەبارەت بە هەملیت و مەیلە بێ‌بایەخەکەی: بە کازەی بزانە، هەوایەکە لە خوێن‌دا،
وەنەوشەیەکە لە تازە بەهاری سروشتدا ، دەبووژێتەوە نەک بۆ هەمیشە، شیرینە، بۆ ماوەیەک؛
بۆن وبۆ گەمەیە بو تاوێ. لەوە زیاتر نیە.
ئوفیلیا: هەر ئەوەیە و زیاتر نە؟
لەیرتیس: لەوە زیاتری مەزانە، چونکە هیلالی سروشتی مروڤ تەنیا پێشە وماسولکەی زیاد ناکا،
بەڵکوو لەگەڵ ئەوەدا کە ئەم کەواخە پەرەئەستێنێ، لە ناوخوەوە بیر و روحیش، هاوکات،،
بڵاۆە دەکا. بەگومان ئیستا خۆشتی دەوێ و پەڵە و پەڵۆخێ لە مەیلی بێ‌خەوشی نەکەوتوە؛ بەڵام
ئەبێ بترسی؛ پلەوپایەی بەرزی هەڵسەنگێنە؛ ویستی هی‌خۆی نیە، چونکە خۆیشی پێ‌بەسراوی
شوێنەزایەتی. ناکرێ بەرەوتی پیاوانی نەناسراو بۆ خۆی ئیش بکا؛ ویس و نەویسی ئەو بەسراوە
بە ساغی وسلامەتی تەواوی وڵاتەکەیەوە، کەوابوو بەری هەڵبژاردنی کورت ئەبێتە وە سەردەنگ و
داخوازی پەیکەرێ کە ئەو سەریەتی [واتە دەنمارک].
جا کە ئەڵێ خۆشتی دەوێ، ئاوەز و بیرت هیندە هەڵدەگرێ بڕوای پێ‌بکەی کە لەو پلە و پایە
تایبەتیەدا دەتوانێ لە سەر قسەی راوەستێ ـ ئەویش زیاتر لە گرینگیایەتی بارودۆخی گشتی
دەنمارکی بۆ ناڕەخسێ. جا هەڵی‌سەنگێنە چ زیانێک لە ئابرووت دەکەوێ ئەگەر بە گوێ
گومان لێ‌بڕاو ئاوازەکانی دڵداری ببیسی، یان دڵت بدۆڕێنی، یان دەرکی خەزێنەی خاوێنت لە
رووی تکا و لالەی‌هەوسار بڕاوی بکەیتەوە. بترسە، ئوفیلیا، بترسە، خوشکی خۆشەویستم وخۆ لە
پەنای دڵوانیەکەت ڕاگرە با تیروتە وژمی هەوەس نەتپێکێ. پاکترین کچ ئەگەر تەنانەت جوانی
بە مانگی ئاسمانیش بنوێنێ سووک و سەربزێوە. پاکی لە زەبروزەنگی تانە و تەشەرگیان دەر ناکا.
کرم و کرمۆژنە نەمامە ساواکانی بەهارـ زۆر بەرلە بوژانەوەی چروەکانیان ـ پووچەڵ دەکەنەوە.
جا لە بەربەیانی گەنجی و تەڕەشەونمی هەرزەکاری‌دا تووش بوون و پێوە بوون زۆر ئاساییە.

سا ئاگات لە خۆ بێ؛ ساغی و سلامەتی لە ترس تەنراوە. سەردەمی گەنجی لە خۆیەوە ئەشقیە،
با هۆیەکیتریشی لە پاڵ نەبێ.
ئوفیلیا: [ئاخیەی] ئەو ئامۆژگاریانە وەکوو پارێزەرێک بۆ [خێوەتی] دڵم ڕادەگرم. بەڵام برای چاکم، چەشنی
کەشەی لەخودا بێخەبەر نەکەی؛ ریگای پڕهەوراز و نشێو و دڕکاوی بەهەشتم پێبنوێنێ و خۆێ، وەکوو
کەپرسەوزی بێئاوەز و پفیو، ڕێ هەوا و هەوەس دەگرێتە بەر و گوێ بۆ ئامۆژگاریەکانی خۆی شل نیە.
لەیرتیس: نا، لە من ترست نەبێ! {پولونیوس دێتە ژووری}
زۆرم درەنگ کردوە، ئەوا بابم هات. دووجار خوداحافیزی دوو شوکرانەبژێری هەیە؛ وەختیش بۆ دووهەم
خێراتن زەردەخەنەیەتی.
پولونیوس: هێشتا لێرەی، لەیرتیس؟ دەبچۆ سوار بە، بچۆ، شەرم بکە!
با لە سەرشانی بادەوانەکەت سوارە و چاوەڕوانتن. دەبچۆ دوعام لە سەرت!
ئەو چەند ئامۆژگاریەت لە بیر بێ و دەکاریان بێنە: بە بیر و راوێژت زمان نەدەی و بێبیرکردنەوە
هەوڵ نەدەی. لەگەڵ خەڵکدا ئاشنا بە، بەڵام قەت تێکەڵ مەبە. ئەو ئاوەڵانەی هەتە و تاقی کراونەتەوە،
بە ئاڵقەی پۆلایین راگرە؛ بەڵام بۆ میواندارى لە دۆستي تازە لە هێلکە هەڵجوقاو و پەڕ دەرنەکراو لەۆاسە
شل نەکەي. خولە شەڕ و شور بپارێزە؛ بەڵام کە تێکەوتی، وادەرکەوە دوژمنت خۆی لە تۆ بپاریزێ.
گوێ بۆ هەموان شل بکە، بەڵام کەم دەنگت لێوە بێ؛ رەخنەی هەرکەسێ ببیسە بەڵام داوەریت مەدرکێنە.
جل و بەرگ وخو و خدەت هاوسەنگی پارەی گیرفانت بێ؛ نەک زەرق و بەرقدار بێ؛ گران بێ، نەک ئەڵوان؛
چونکە رواڵەت زۆر ناسێنەرێ مرۆڤە هەروەها کە چینەکانی ناسراو و پایەبەرزی فەرانسە زۆر لەو بابەتەوە
هەڵبژاردە و بەناوبانگن. نە قەرزکەر بە و نە قەرزدەر؛ چونکە قەرز هەم ئەفەوتێ وهەم دۆست ئەفەوێتێنێ،
قەرز وەرگرتنیش تێخی دەس پێوە گرتن کول دەکا. لە سەر هەموی ئەمانەش، لەگەڵ خۆتدا ڕاست بە و وەکوو
شەو لە دوی رۆژ ئەو راستیە شوێنت بەر نەدا؛ کەوابوو ناتوانی لەگەڵ کەس ناڕاست بی.
خودات لەگەڵ. ئاوّاتی خەیرم لە رێت بێ!
لەیرتیس: بەو پەڕی ڕێزەوە ئیزنی ڕۆیشتن وەردەگرم، سەروەرم!
پولونیوس: زەمان خوڵکت دەکا. بچۆ، خزمەتکارانت چاوەڕوانن.
لەیرتیس: خودات لەگەڵ، ئوفیلیا! چاکت ئەوانەم پێگوتی لەبیر بێ.
ئوفیلیا: لەبیرمدا قوڵفی دەکەم وخۆت کلیلەکەی ڕاگرە.
لەیرتیس: لاي ئێوە خۆش. {ئەچێتە دەرێ}
پولونیوس: چیە، ئوفیلیا! چي پێگوتووی؟
ئوفیلیا: خۆشیتان، شتێک سەبارەت بە جەنابی هەملیت.
پولونیوس: بەخودا، چاکی لە بیر بوە. پێم وتراوە زۆرت خەڵوەت لەگەڵ دەکا، تۆش خۆت لەو بارەوە
زۆر دەس و دڵبازی. ئەگەر وابێ ــ بەو چەشنە تێگەیشتوم کە لە سەرکارقایمی پێم وتراوە ـ ئەبێ پێت بڵێم
ئەوەندە جوان کە شایانی پلە و پایەی خۆتە وکچي من بی خۆت نەناسیوە.
نیوانتان چونە؟ راستەکەم پێ بڵێ!
ئوفیلیا: ئەو، قوربان، لەم دواییانەدا هەستێکی زۆری لە خۆش ویستنی من نیشان داوە.
پولونیوس: خۆشەویسی؟ پف! وەکوو کچێکی ناتاو و ناشارەزا لە وەها دوخێکی پڕمەترسی قسە دەکەی.
ئەتو بەوەی کە بە هەستی دەزانی بڕوات هەیە؟
ئوفیلیا: من نازانم، قوربان، چۆنی لێ بیر بکەمەوە.

پولونیوس: کەوابوو، فێرت دەکەم. خۆ بە منداڵێکی ساوا بزانە ئەگەر ئەو هەست وهەوایە بە نەخت دەزانی،
چونکە پولێکیش بایەخیان نیە خۆ تۆزێ قورستر بنوێنە، دەنا ـ نامەوێ قسەی ناشیرین درز بکات و بکەوێتە سەر زاران ـ بە نەفامێکت دەزانم.
ئوفیلیا: قوربان، تکاکاری ئەوین لەسەر مۆدێکی بە هورمە.
پولونیوس: ئەرێ! ئەتۆ بە مۆدی بزانە. دەبڕوا! سا، برۆ!
ئوفیلیا: بەو قسانە سوێندی خواردوە، قوربان! لایێ کەم بە تەواوی سوێندە پیرۆزەکانی ئاسمانی.
پولونیوس: ئا، داو و تەڵەکە بۆ ڕاوی مەل و مور! ئەمن دەزانم، ئەو دەمەی خوێن دێتە جۆش، چەندە دەسبڵاو روح بە زمان سوێند قەرز دەدا. ئەم بریسکانە، کچە، تیشکیان لە تینیان زیاترە، کە دەرکەوتن نوقمیش دەبن. نابێ بە ئاوریان بزانی. لەم کاتەوە تا ڕادەیەک ڕژدتر بە لە نواندنی کچایەتی‌یەکەتدا؛ داخوازەکانت بەرزتر بێ لەوەیکە لە سەر فەرمانێک خۆ بەدەستەوە بدەی. جەنابی هەملیتش، هیندەی برۆا پێ بکە کە گەنجە و بە لەغاوێکی درێژتر لەوەیکە بە تۆ دراوە ڕێ دەکا.
کورت و کارساز، ئوفیلیا! بەو سوێندانە بڕوا مەکە؛ چونکە ئەو سوێندانە دەڵاڵن، لەو ڕەنگە نین کە رواڵەتیان ئەنوێنێ، بەڵکوو تەنیا تکاکار و هاندەری جووت بوونی حەرامن، وەکوو پیاوانی ئایینی و پاک هەناسە ئەدەن کە چاکتر فریو بدەن. دوایی قسەم لە چەند وشەی ڕاست و ڕێکدا ئەوەیە: لەمەو پاش هیچ ساتێکی سونگەت لەگەڵ جەنابی هەملیت، بۆ قسە کردن و بەڵێندان ڕانابوێری. سەرنج بدە! فەرمانت ئەدەم. ڕێگای خۆ بگرە.
ئوفیلیا: فەرمانبەرم، سەروەرم. {دەچنە دەرێ}

شانۆی چوار. سەربانی قەڵای ئیلسینور.

{ هەملیت و هورەیشیو ومارسیلوس دێنە ژوورێ}

هەملیت: کزەی دێ؛ زۆر ساردە.
هورەیشیو: بایەکی تەزدار و تیژە.
هەملیت: کاتژمێر چیە ئیستا؟
هورەیشیو: پێم وایە ماویەتی بۆ دوازدە.
مارسیلوس: نا، دوازدەی زڕاند.
هورەیشیو: بەڕاستی؟ ئەمن نەمبیست. کەوابوو وەختیەتی روحەکە لە شێوەکەی‌دا دەرکەوێ.
{ دەنگي دەهۆڵ و زوڕنا دێ و دوو تۆپیش دەر ئەکرێ}
ئەوە مانای چ بوو، قوربان؟
هەملیت: پاشا ئەمشەو خەوەرە و خەوزڕانیەتی، مەێخۆری دەکا و بە سەرمەستي سەما دەکا، و کە بادە لە شەراوی **رینیش** پڕ دەکا، دەهۆڵ و زوڕنا بە سڵامەتی ئەو دێنە سەرە.
هورەیشیو: ئەوە داب و نەریتە؟
هەملیت: ئا بە خودای. بەڵام بە بیر و ڕای من ـ گەرچی ئێرە شوێنەزامە و لە سەر ئەم داب و نەریتە لە دایک بووم ـ ئەو ئاهەنگە جوانترە لە بیر بکرێ تا لە چاو بگیردرێ. ئەم بەزمە سەرگرانە لە سەرانسەری جیهاندا بێبایەخ و بێئابڕوی کردوین. بە دایمە مەستمان دەزانن و بە وشەی نالەبار سەر نێو و بەر نێومان چەپەڵ دەکەن و لە ڕاستەقینەدا لە دەسکەوتەکانمان ـ با بەرز و بڵێندیش هەڵکرابێتن ـ نێو و ناوەروک ئەپووکێنێتەوە. جا هات و نەهات، لە هەندێ کەسیش‌دا بە هوێ ناڕێکی‌یەکی سروشتی، گاهەس زکماکیش، ـ کە ئەوانیش بێتاوانن چونکە دەقی سروشتی

هەڵبژاردو نیە ـ تایبەتی‌یەکی جیسمانی، لە ڕادە بەدەر، پەرەئەستێنێ، کە زۆر جار پەژان و
پەرچینی لەبار و باو تێکدەشکێنێ یان خو و خدەیەکیان تووش دەبێ کە زۆر سنوور پەڕێنە.
ئەو کەسگەلە، بە بروای من، هەڵگری دیاردەی نوخسانێکن _ جا خەڵاتی سروشت بێ یان لە
ئەستێرەی بەخت _ کە تایبەتیەکانی‌تریشیان، با پاک و پاراو وەکوو بەرەکەتی خودا و تا ئەو
ڕادەیە بۆ مروڤ دەرەخسێ بێبن و قووڵ بن، بە هۆی ئەو نوخسانەوە لە باوەڕی کۆمەڵدا
چەوتی و چەپەڵی دەگرنە خۆ.

{روح دێتە ژووری}

هورەیشیو: چاو، قوربان، ئەوا دێ!

هەملیت: ئەی پەری و فریشتەکانی بەزەیی، بمانپارێزن!
ئەتو روحی سەرکەوتوو بی یان دێوی لێکەوتوو، بای بەهەشتت هێنا بێ یان بلێسەی دۆزەخ،
مەبەستت چارەڕەشی بێ یان چاکە وخوەشی، لە وەها شێوەیەکی پرسێنەردا هاتوی کە قسەت
لەگەڵ دەکەم. بە هەملیتت دەزانم ـ پاشا و باوکی پاشایەتی دەنمارک. جا، پەرسڤم بدەوە! با لە نەفامی‌دا
نەتەقێمەوە، دە بڵێ! چۆن پێشە و پڵانی غوسڵ کراوت، لە دارتەرم نێژراوت، لۆی کەفنەکەیان دڕیوە،
چۆن ئەو زێدەی کە لە پێش چاوماندا هێمن تێدا ڕاکشابوی شەویلەکانی قورس ومەڕمەڕینی داچەقاندوە و
دیسانەوە دەری پەڕاندوی. ئەوە مانای چ بێ کە تۆ تەرمێکی مردوو، دیسانەوە سەرتاپێ چەکدار، لە تریفەی
مانگە شەودا خۆئەنوێنی؛ شەو بەسام ئەکەی، لەشی ئێمەێ گێژداماوی سروشت وەها زەنەقبەرانە، بە هزر و
خەیاڵێ کە لەو پەڕی بڕستی روحمانە، دەلەرێنیتەوە؟
بڵێ، بۆ وایە؟ چۆنە؟ ئەبێ چ بکەین؟ { روح ئاماژە لە هەملیت دەکا}

هورەیشیو: بە ئاشیرەت خوڵکتان دەکا لەگەڵی بچن؛ وادیارە دەیەوێ نهێنی‌یەکتان، بە تەنیا، پێبێژێ.

مارسیلوس: چاو! بە چ شێوەیەکی شێنە بەرەو شوێنێکی دوورتر دەس با دەدا. بەڵام لەگەڵی‌دا نەچن!

هورەیشیو: نا، بە هیچ جۆرێ!

هەملیت: قسە ناکا. کەوابوو لەگەڵی دەچم.

هورەیشیو: نەکەی، قوربان!

هەملیت: بۆ، ئەو ترسە لە بەر چ بێ؟
من ژیانم بە پوولێ نازانم و بۆ روحیشم، دەتوانێ چی لێ بکا؛ وەکوو خۆی شتێکی هەرەنەمرە؟
هەمیسان دەستم بۆ بادەدا. لە دوی ئەکەوم.

هورەیشیو: ئەگەر بەرەو لافاو دنەت بدا، قوربان، یان روو لە ترۆپکی تاشێک بنەکەی زەریا بێ و لە وێ
شێوەیەکی زاڵەبەر بگرێتە خۆی کە هۆش و بیرت لێ ببڕێ و لێوە و شێتت بکا چی؟
بیری لێ بکەوە! ئەو جێگایە هۆ و سۆنگەی پەریشانی ـ گەر هۆیەکی‌تریش نە بی ـ لە هەر
مێشکی‌دا کە لەو بەرزەوە چاو لە زەریا بکا، چۆن لە ژێرەوە هاژەی دێ، بەدی دێنێ.

هەملیت: هێشتا دەستم بۆ بادەدا. دەبچۆ، لە دووت دەکەوم.

مارسیلوس: ئەتو ناچی، قوربان.

هەملیت: دەستت لا دە!

هورەیشیو: ژیربە، نابێ بچی.

هەملیت: چارەنووسم هاوار دەکا و ڕەگ و ڕیشەی بێکەڵکی ئەم لەشەی وەکوو ڕەگ و پەی شێرەکەی نی‌مین پتەو
هەڵگرساندوە. { روح ئاماژە دەکا}

هێشتا بانگم لێ دەکرێ. دەستم لێ بەردەن، پیاوان! بەو خودایە، ئەوەی بەرگرم بێ دەیکەم بە روح!
گوتم، خۆلادەن!ــ دەبچۆ، لە دوت دەکەوم. {روح و هە ملیت دەچنە دەرێ}
هورەیشیو: خەم بە خەیاڵ دادەپوشێ.
مارسیلوس: با شوێني بگرین؛ لەوەدا دروس نیە گوێ لە فەرمان بین.
هورەیشیو: شوێنی بگرە، دوایيەکەی ئەبێتە چی؟
مارسیلوس: بێگومان پیسی و پۆخڵیەک لە وڵاتی دەنمارکدا رووی داوە.
هورەیشیو: خوداڕاستي بگەڕێنێ.
مارسیلوس: نا، با بە دوویدا بچین. {دەچنە دەرێ}

شانۆی پێنج. شوێنێکیترسەر قەلا

{روح و هەملیت دێنە ژوورێ}

هەملیت: بەرەو کوێم ئەبەی؟ قسە بکە! ئەوڵاتر نایەم.
روح: سەرنجم بدە.
هەملیت: ئەدەم.
روح: ئیتر وەختیەتی خۆ بە دەم بڵێسەکانی هەلقرچێنەر و زەرد و سوور هەڵکراوی ئاگرەوە بدەم.
هەملیت: بەداخم! روحی بێدەرەتان.
روح: بەزەییت بە مندانەیت، بەڵکوو ئەو گویە تیژانەت شل بێ بۆ ئەوەی ئەیدرکێنم.
هەملیت: قسە بکە! ئامادەی بیستنم.
روح: جا کە بیستت تولەی دەکەیتەوە؟
هە ملیت: چی؟
روح: ئەمن روحی باوکتم؛ فەرمان دراوم بۆ ماوەیەک لە شەودا بکەومە گەشت وگێڵ؛ لە دریژایی ڕۆژیشدا بە زمانی ڕۆژوو بەندی بڵێسەکانی ئاورم تا سووچ و تاوانەکانی لێقەوماو لە سەردەمی ژیانم بپرۆزن و دارزن. بەڵام قەدەغە کراوم لە درکاندنی ڕاز و ڕەمزی گۆڕەخانەم، دەنا چیرۆکێکم بۆ دەرئەختی سووکترین وشەی روحی لە ناخی گیانت هەڵکێشایە، خوێنی گەشتی برچاندبای، ئەو چاوانەی وەکوو ئەستێرەتی لە گلێنە دەرپەڕاندبای، ئێسک و ئیسقانی هەڵبەسراوتی لێک هەڵپچڕاندبای، وەهەر تاڵە قژێکتی وەکوو تێخەکانی ژیشکێکی تووڕە ڕەپ بکردبای. بەڵام ئەو نهێنیە نەدرکاوە بۆ گوێ هەڵبەسراو لە پێس و خوێن نابێ. گوێ بگرە، گوێ! ئای، گوێ شلکە! ئە گە ربابی بەڕێزت خۆش دەوێ.
هەملیت: واي، خودا!
روح: تۆڵەی تاوانەکەی و پیاوکوژیە ناپیاوانەکەی بکەیتەوە.
هەملیت: پیاو کوژی!؟
روح: پیاوکوژی زۆر پیسە، لە جوانترین شێوەشدا؛ بەڵام ئەمەیان زۆر پیس و پۆخل و ناپیاوانە بوو.
هەملیت: زوو ئاگا دارم کە تا بە دوو باڵی تیژ وەکوو خەیاڵ یان ئارەزوی ئەویندار بکشێم بەرەو تۆڵە.

نیمین، شێرێ لە ئەفسانەکاني یونانە کە بڕوا وا بوە قەت نابەزێ بەڵام هیرکول دەیکوژێ و لە سەر یەکێ لە دوازدە رەنجەکەي دێتە ئەژمار.

روح: زرک و وریات دەبینم؛ بەڵام لە گەنەگیای گیپنی قەراخی **لیتی** کە لە کەمتەرخەمیدا خۆ ئەژاکێنێ شل و ولتری گەرلە پێناویدا تەکان لە خۆ نەدەی. ئیستا، هەملیت! ببیسە:

وا بڵاو کراوەتەوە کاتی نووستن لە باخەکەمدا مار گەستومیەتی؛ بەم چەشنە گوێ تەواوی دەنمارک بە رووداوێکی هەڵبەسراو سەبارەت بە مەرگم هەڵخڵەتاوە؛ بەڵام بزانە، ئەتو، لاوی رەگەزدار! ئەو مارەی کە ژینی بابتی گەست ئیستا تاجەکەی لە سەر ناوە.

هەملیت: تەححا، روحي پێشگوم! مامم؟

روح: ئا، ئەو چەپەڵکارە، ئەو دڕندە زیناکارە، بە سیحری زمان، بە خەڵاتی خەیانەتبار - ئاخ! لەو زمان و خەڵاتە خەنزارانە کە هێزی هەڵخڵەتانیان لە بەرە! - لە سەر دلچەڕێنییەک ناحەز بە سەر ورەی بە رواڵەت زۆرخاوێن و پاکی خاتوونمدا زاڵ بوو. ئای هەملیت، چ سەرنخوونییەک بوو! لە منەوە ـ ئەوینم بەرز و بەشکۆ، بێ کەم وکورت وبەێنەتدار بەو سوێندەی لە دەسگرتنەکەماندا بۆی خواردم ـ راچەماوە سەرخوێڕییەک، کە تایبەتیەکانی سروشتی بەرانبەر بەوەی من بووم بێوەج و بەلاشە. بەڵام پاکی، گەر چەپەڵی لە شێوەیەکی ئاسمانیشدا خولکی بکا، قەت رووی تێناکا و پیسی، گەر لەگەڵ فریشتەی رووناکی جووت بێ، با لە سەر پێخەوی ئاسمانیش بێ، خۆئەنوێنێ و لە چڕی و چەپەڵی خۆی تێر دەکا.

بێدەنگ، بێدەنگ! پێم وایە بۆنی سروەی بەیان هەست دەکەم؛ بە کورتی بڵێم: لە سەر خو وخدەی هەمیشەیی پاش نیوەڕوانم لە باخەکەمدا نوستبووم؛ کە هێمنی خەو دایگرتم، مامت _ بەدزیەوە و شووشەیەکی شیرەی هەرمەت لیکراوی هەلایهەل لە دەس _ هات و ئەو ناراوە گول وپیسەی لە گوێم رژاند؛ جا کاریگەری لە سەرخوێنی مروڤ ئەوەندە توند وتیژە کە گورج وگۆڵ، جیوەئاسایی، بە رۆچنە و ریگاکانی سروشتیدا بڵاوە دەکا و بەو گەوشینە بۆ هەڵگرسان هەیەتی ـ وەکوو چەن دڵۆپی ترشی لە شیر بکەی ـ خوێنی تەڕ و تازە هەلدەگرسێنێ؛ هەروا کە خوێني منی گیرساند ولە ناکاو لۆیەکی پێستی پیس و گەڕ، چەشنی گولی، سەرانسەری لەشی نەرمی داگرتم. وەها لە خەوندابە دەستی برای خۆم لە ژین، لە تاج، لە مەلەکە، بەیەکجاری بێبەش کرام و دابڕام؛ تەنانەت لە سەردەمی چرۆ کردنی گوناباریدا، بێئەوەی دەرفەتی تۆبەم هەبێ، ناهومێ، بێ **رۆن هەڵسوان**، بێ وریایەک، بەرەۆ حەساو ودەفتەری ڕۆژی پەسلانم ـ بە تەواوی ناڕاستی و ناتەواویەکانی بارکراو بە سەرمدا ـ بەڕێ کرام.

هەملیت: ئای، بەسامە! بەسامە! زۆر سامدارە!

روح: ئەگەرلە گیانتدا هەست هەبێ، نایپەژێری. ڕێ مەدە تەختی پاشایەتی دەنمارک قەرەوێڵەی خوەشگوزەرانی و ئیلاقەی نووڕە لێکراۆ بێ. بەڵام، گەرچی ئەبێ شوێنی ئەو ئەرکە بگری، بیرت پیس نەبێ و نەکەی روحت لە دژی دایکت هەڵگەڕێ؛ ئەو بە خودا بسپێرە، بەو دڕک و دڕوانەیکە لە سینگیدا ڕواون و کونکونی دەکەن و چزی لێ ئەدەن. ئیتر خودات لەگەڵ، ئەستێروک نیشان ئەدا بەیان نێزیکە؛ خەریکە ئاگرە بێتینەکەی بپەڕێ. خودات لەگەڵ، خودات لەگەڵ، خودات لەگەڵ! بیرم بکەی. {دەچێتە دەرێ}

لیتی رووباریک بوو _ لە ژێردەسەڵاتی **هەدیس** خوداي ژێرئەرز _ کە ئاوەکەی هۆي فەراموشی بوو بۆ روحی مردوەکان.

رۆن هەڵسوان: لە ئایینی مەسیحدا کە مروڤ ئەکەوێتە ئاوزینگ، بەپێی ئاهەنگێکی ئایینی، لە هانیەی رۆن هەڵدەسون.

هەملیت: ئەی فریشتەکانی ئاسمان! ئەی ئەرز! ئیتر هاوار بۆ چی بەرم؟ روو لە دۆزەخ بکەم؟ ئوف!
بسرەوە، بسرەوە، دڵەکەم! ئێوە ئەی ڕەگ و ڕیشەم! پەرە بگرن! نەکا لە ناکاو پیر بن! پتەو ڕامگرن!
بیرت بکەم؟ باشە، ئەی روحی بێدەرەتان، تا لەم مێشکە ژڵەژاوەدا جێگایەک بو بیر هەبێ بیرت دەکەم.
بیرت بکەم؟ باشە، لە سەر پەڕەی بیرمدا تەواوی تۆمارەکانی فیرۆ و فیشاڵ، هەموو زانست و
زانیاري پەرتووکان، هەر شێوە و شوێنەوارێ لە رابردوو کە سەردەمی گەنجی نەخشاندویەتي
دەسرم وتەنیا فەرمانەکەی تۆ۔ پوختە و بێپەڵە لە هەرخاڵێکی خەڵەت ۔ لە دەفتەری مێشکمدا زیندوو
رادەگرم. ئەرێ، بە ئاسمان سوێند!
بەڵام تۆ، هەی ژنی زیانەخورۆ! هەی رووڕەش! رووڕەشی رووخۆش! رووڕەشی هەرمەت لێکراۆ!
ڕەوایە لە قەڵەم بدەم کە مروڤ دەکرێ لێو بەزەردە بێ و دڵ رەشیش بێ، هەر نەبێ لە دەنمارک وایە.
بەڵام، مامە، ئەتۆ! وتەێ من بۆ تۆ ئەوەیە: خودات لەگەڵ، خودات لەگەڵ، بیرم بکەی، کە لە سەریشی سوێندم
خواردوە.
هورەیشیو(لە پشتی شانۆ): سەروەرم، سەروەرم!
{هورەیشیو و مارسیلوس دێنە ژوورەوە}
مارسیلوس (بانگ دەکا): جەنابی هەملیت!
هورەیشیو: خودا رزگاری کا!
هەملیت: یا خوا!
مارسیلوس: ئەهای، ئەهای، سەروەرم!
هەملیت : ئەهەی، وەرە! وەرە! کوڕو! وەرە، پەلەوەر، وەرە!
مارسیلوس: چۆنە، سەروەری هێژام؟
هورەیشیو: چ خەبەر، قوربان؟
هەملیت: ها، زور سەیر و سەمەرە!
هورەیشیو: سەروەری چاکم، بیڵێ.
هەملیت: نا، دەیدرکێنن.
هورەیشیو: ئەمن، قەت، قوربان، بە خودای!
مارسیلوس: منیش، قەت، قوربان.
هەملیت: جا، چ دەڵێن؟ ئاخۆ دڵی مروڤ قەت بیری وای کردبێ؟ شەرت بێ ڕازدار بن؟
هورەیشیو و مارسیلوس پێکەوە: ئا، بە خودای، قوربان.
هەملیت: نەبوە لە سەرانسەری دەنمارکدا، ناپیاوێ ژیابێت و چەپەڵکار نەبووبێ.
هورەیشیو: پێویست نەبوو، قوربان، روحێک لە قەبر سەر هەڵکا و ئەوەمان پێ بێژێ.
هەملبت: بەڵێ، وایە، ئەتو ڕاس دەکەی! کەوابوو، بێ هیچ قسە و باسێ، وای بە باش دەزانم دەس لێخشنین و
جیا بینەوە؛ ئێوە بەرەو کار و کەیفی خۆتان ۔ هەروەها کە هەر مروڤێ کەیف و کاري تایبەتی خۆی
هەیە و ئەبێ واش بێ و منیش لە بەر ئەو بەشە ڕەشە پێم براوە، ۔ سەیر بکەن ۔ ئەچم بۆ دوعا کردن.
هورەیشیو: ئەو قسانە گژڕاچوون وگێژبێژین، سەروەرم!
هەملیت: ببورن، بەدڵ، کەوا دڵی ئێشاندن؛ ئا، بەدڵ داوای لێبوردن دەکەم.

هورەیشیو: دڵئیشانێ نەبوە، قوربان.
هەملیت: با، بە **پاتریکی** پیرۆز، وایە، هورەیشیو، زۆریش جێ دڵئێشانە. ئەو شێۆەیە لێرەدا بەدی کرا
- با پێتانی بڵێم - روحێکی ڕاستە. بۆ تامازرو بوونیشتان، کە بزانن لە نێوان ئێمەدا چ ڕوویداوە،
بە کەیفی خۆ راۆەی لە سەربکەن. بەڵام، ئاوەڵانی ئازیز، لە سەر دۆستی و هاوپۆلی و ورەی سەربازی
تاکە تکایەکی بچووکم وەرگرن.
هورەیشیو: چیە قوربان؟ بە چاوان.
هەملیت: قەت ئەوەی ئەمشەو بەدیتان کرد نەدرکێنن.
هورەیشیو و مارسیلوس(پێکەوە): قوربان، قەت.
هەملیت: نا، ئەبێ سوێندی لە سەر بخۆن.
هورەیشیو: لە سەر باوەڕم، قوربان، ئەمن قەت.
مارسیلوس: منیش، نا، قوربان ــ بە دینم.
هەملیت: لە سەر ئەم شیرەم [کە لە خاچ دەکا سوێند بخۆن].
مارسیلوس: قوربان، هەر ئێستا سوێندمان خوارد.
هەملیت: هەر ئەبێ لە سەر ئەم شیرەم سوێند بخۆن.
{روح لە پشتی شانوەوە هاوار دەکا}
روح: سوێند!
هەملیت: ئەها کوڕو، تۆش وا دەڵێی؟ لەوێ دای، هاوڕێ باش؟
وەرن، خۆ دەنگی لە پەناوە دەبیسن. مل بو ئەو سوێندە کەچ کەن.
هورەیشیو: سوێندەکە بڵێن، قوربان!
هەملیت: قەت باس لەوەیکە بەدیتان کرد نەکەن. بەم شیرەم سوێند بخۆن.
روح (لە ژێرەوە): سوێند!
هەملیت: لێرە و لە هەر جێگایەکی تریشی؟ کەوابوو، جێگاکەمان دەگۆڕین. وەرنە ئێرە. ئاغایان! دیسانەوە
دە س لە سەر شیرەکەم قە ت ئەوەی بە گوێتاندا هات نەدرکێنن؛ سوێند بخۆن بە شیرەکەم.
روح (لە ژێرەوە) : سوێند بەو شیرەی بخۆن.
هەملیت: چاکت گوت، هەرموسکی پیر، چۆن دەتوانی وا گورج زەوی بکۆڵی. هەرندێکی هەرەبەرزە.
جارێکیتر جێگا دەگۆڕین، هاوەڵانی چاک.
هورەیشیو: بە رۆژ و شەو سوێند، جگە لە بێپەنایەکی پەرتەوازە نیە!
هەملیت: گەر واش بێ وەکوو بێپەنایەک بەخێرهاتنی بکە.
گەلێ شت زیاتر لەوەیکە خەیاڵی فەلسەفە و زانست پێڕابگا، هورەیشیو، لە ئاسمان و ئەرزدا هەیە!
بەڵام وەرن!
وەکوو جاران - قەت بەزەییتان بە مندا نەیتەوە؛ کە چەندە ناحەز و ناڕێکە کاروبارم چونکە من
لەمەوەپاش ئەمەوێ دیمەنێکي نامۆ بگرمە خۆ. ئێوەش، کە چاۆتان پێم ئەکەوێ، دەس هەڵمەپێکن و
سەر مەلەقێنن وقسەی گومان هەڵخڕ مەکەن؛ وەکوو "باشە باشە دەزانین"؛ یان، "خۆزگە بمانتوانیبا و ئەگەر
وامان بکردبایێ"؛ یان، "گەر ئیزنی قسەمان بدەی" و "ئەبێ وابێ" و "ئەگەر وایان بکردبایێ" و لەم چەشنە
راوێژ و ڕاوە ناکلۆکارانە کە دەرکەوێ شتێک سەبارەت بە من دەزانن - ئەم شتانە نەبێ و نەوترێ.
زۆر سوپاسی یاری وهاریکاریتان دەکەم. سوێند بخۆن!

روح (له ژێرەوە): سوێند!   {ئەوانیش سوێند دەخۆن}
هەملیت: هێمن بە، هێمن! ئەی گیانی پەرێشانم. کەوابوو، ئاغایان، بە تەواوی خۆشەویستیمەوە کە پێشکەشتانی دەکەم، لە پیاوێکی بێدەرەتان، وەکوو هەملیت، چ دەسەڵات بێ لە خۆشەویستی و دوسایەتی، بە ئیزنی خودا، دریخ ناکەم. با پێکەوە بچینە ژووری. بەڵام تا ماون قامک لە سەر لێو بگرن، تکا دەکەم.
رۆژگارێکی هەڵپچڕاوە. ئەیٚ چارەنووسی بەدفەڕ بوچ من بۆ هۆنینەوەی لە دایک بووم!
وەرن پێکەوە بچین.   {دەچنە دەرێ}

بەشی دووهەم

شانۆی یەک. ئیلسینور. ماڵی پولونیوس

{پولونیوس و ریناڵدو دێنە ژووری}

پولونیوس: ئەم پارە و پەیامانەی بدەرێ، ریناڵدو!
ریناڵدو: بەچاوان، قوربان.
پولونیوس: ریناڵدوی بەڕێز، پێش لەوەی دیتنی لەگەڵ بکەی، ژیرانە سەرنجی بدە و لە کاروباری ورد بەوە.
رینالدو: قوربان، لە سەر ئەو مەبەستە بووم.
پولونیوس: بژی! چاکت گوت، زۆر چاک. لە پێشدا، بۆم پەیجور بە و بزانە دەنمارکیەکانی دانیشتوی پاریس چ دەکەن، چۆن دەژین، بە چی و لە کوێ و لەگەڵ کێ خەریکن. لە دۆستیان، دەسکەوتیان. جا لە دەوروبەری ئەم پرسیارانەدا بزانە کوڕەکەم دەناسن؛ لەوەیکە ئەرکی تایبەتی خۆتە نێزیکتر بەوە. خۆ بدە لەو رێگایە کە لە دوورەوە ئاشناییەکت لەگەڵی هەیە؛ وەکوو ئەوەیکە بابی و ئاوەڵانی و تا رادەیەکیش خۆی دەناسم. سەرنج ئەدەی، ریناڵدو؟
رینالدو: ئا، قوربان، زۆر باش.
پولونیوس: بەڵێ، تا رادەیەک دەیناسم، بەڵام بڵێ چاکی ناناسم؛ ئەگەر ئەوە بێ کە من دەزانم، زۆر دژ و دڕ و وا و وەها پێکراوە، چەند بوختانی، بەکەیفی خۆت، بۆ هەڵبەستە؛ بەڵام بۆ خاتری خودا وا نەبێ ئابڕوی بۆ نەهێڵی؛ وریا بە! شتگەلێ وەکوو ژنبازی، جەنگەرانی و ئەو هەڵە و هەڵەشەییانەی کە هاوتەمەنەکانی دەزانن و هاوسەنگی سـەردەمی گەنجی و هەرزەکاریە.
رینالدو: وەکوو قومار، قوربان.
پولونیوس: ئەیچی، یان خواردنەوە، شیران، جنێودان، شەڕکردن، فەڵیتەگەمە؛ هەر ئەوەندە.
رینالدو: قوربان، ئەوە بێئابڕوی دەکا.
پولونیوس: بێگومان، نا، چونکە نەختێ تام وتراوی تیکەڵ دەکەی. نابێ هیندەی خراپە بارکەی فەسات و فەوتاو بنوێنێ. مەبەستی من ئەوە نیە. بەڵکوو هەوایەک بەو خەڵەت و پەڵەتانە بدە کە رەنگی رەبەنی هەبێ، بزیسک و پریشکی بیرێکی هەڵگڕاو، لاڕێگەری و سڵ کردنی خوێنێکی کەوی نەکراو و ملهوڕیەکی گشتی بێ.
ریناڵدو: بەڵام، سەروەری بەڕێزم .....
پولونیوس: بوچ ئەبێ ئەو کارە بکەی؟
ریناڵدو: ئا، قوربان، بابزانم.
پولونیوس: بەڵێ، ئاغا، مەبەستم ئەوەیە و پێم وایە رەوتێکی دەستەبەریە. ئەتو ئەو بوختانە سووکانە لە کوڕەکەم ئەدەی ـ وەکوو چۆن بەرهەمێ لە ئیشدا چڵک هەڵدەگرێ ـ تێدەگەی! تا لەگەڵ

ئەو کەسەی بە قسە هاتووی بۆت دەرکەوێ لەو خراپەکردنانە و هە ڵبەستراوانەدا دیتراوە یان نا.
خاترجەمیش بە ئەو گەنجەی لەگەڵی ئەدوی بەم ڕەۆتە خۆ نێزیکت دەکاتەوە:
ئاغایێ بەڕێز، یان، برادەر، یان پیاوی چاک، بەو شێوەیە کە سەرناو و بەرناو بۆ پیاو لەو وڵاتەدا دەزار دێنن ......
رینالدو: زۆر باش، دەی قوربان!
پولونیوس: کەوابوو، وا دەکا ـ چ دەکا ـ ئەرێ چم دەویست بڵێم؟ بە خودا، دەمەویست شتێ بڵێم، لە کوێدا بووم؟
رینالدو: کە نێزیک دەبێتەوە بە سەرناو و بەرناوی ئاغا ودۆست و پیاوی چاک.
پولونیوس: ئا، بەم چەشنە خۆ نێزیک دەکاتەوە ـ وایە! نێزیک دەبێتەوە و ئە لێ: ئەمن ئەو پیاوە دەناسم.
دوێنێ یان چەند رۆژ لەوەپێش یان فلان و فیسارە رۆژ چاوم پێکەوتوە. وەها و وەها بوە،
یان هەروەها کە گوتت خەریکی قومار بوە، زۆری خواردوەتەوە، یان لە یاری تینیسدا بە شەڕ هاتوە،
یان، بگرە بێژێ: چاوم لێ بوە چوەتەماڵێکی خراپ ـ فەڵیتەخانەیەک یان شوێنێکی تر. ئێستا تێگەیشتی چۆن بە چەشەی درۆ و دەلەسە ماسی راستەقینە ڕاوٚ بکەی؟ بەڵێ ئێمەی زانا و ژیر لە کویرەریگاوە
ـ لاوەلا و بە دەورە کردن ـ مەبەست ومەخسەدمان ئەبینینەوە. جا بەو مۆچیاری و ئامۆژگاریانەی پێم گوتی کوڕەکەم بناسە. تێم گەیشتی، نا؟
رینالدو: قوربان، تێگەیشتم.
پولونیوس: خودات لەگەڵ، لای تۆ خۆش!
رینالدو: چاکە، سەروەری هێژام!
پولونیوس: بە چاوی خۆ ببینە تاو و تەمای لە چ دەکا.
رینالدو: بە چاوان، قوربان.
پولونیوس: ئێتر وازی لێ بێنە سازی دڵی بژەنێ.
رینالدو: باشە، قوربان.
پولونیوس: خودات لەگەڵ. {ڕەینالدو دەچێتە دەرێ}
{ئوفیلیا دێتە ژوورێ}
چۆنی، ئوفیلیا؟ چ خەبەر؟
ئوفیلیا: ئای سەروەرم، سە روەرم، زۆر ترساوم!
پولونیوس: لە چی؟ یا خودا.
ئوفیلیا: قوربان، لە ژوورەکەی خۆمدا خەریکی درومان بووم؛ جەنابی هەملیت بە کەوایەکی لێک بڵاو،
سەری بێکڵاو، گۆرەوێ پیس و داماڵدراو و لۆچداخراو تا قاپی پێ؛ رەنگی بزرکاو وەکوو کراسەکەی؛
دوو ئەژنۆی لەرزان لە یەک دەکوتران و بە دیمەنێکی دڵتەزێن و بزرکاو لە رازێک ـ وەک بڵێی لە دۆزەغەوە ناردرابوو باسی غەید وغەزەو بکا ـ لە ئاستم دەرکەوت.
پولونیوس: لێوەی ئەوینت بوە؟
ئوفیلیا: قوربان، نازانم. بەڵام بەڕاستی لەوەی دەترسم.
پولونیوس: چی دەگوت؟
ئوفیلیا: فەرشکی گرتم و توندی راگرتم. جا بە درێژایی باسکی لێم دوورکەوتەوە، ئەو دەسەکەشی لە سەر
برۆی راگرتبوو؛ وا بەحت و باهیر سەر رووومەتم بوو، دەتگوت نەخشم دەکێشێ؛ ماوەیەک هەروا
مایەوە. لە دواییدا، هەوایەک باسکی لەراندمەوە و سێ جاریش سەری بان وخوار تەکاند؛ ئاخێکی

پڕسۆز و قووڵی کێشا وەک بڵێی گیانیان لە لەش هەڵکێشا و دوایی هەناسەی ژیانی کێشا؛
جا وازی هێنا و بە ملی کزکەوتووی سەر شانی گەڕایەوە. وادیار بوو ریگای، بێچاولێکرن، ئەناسیەوە؛
لە دەرکیش ـ بێیارمەتی چاوانی ـ چوە دەرێ و تا دوایی پێچکردنەوە نووری چاوی لە سەر رووم بوو.
پولونیوس: وەرە! وەرە لەگەڵم پاشا ببینمەوە. ئەوە ئەو پەڕی شێتی ئەوینە؛ گەوشینە پڕمەترسیەکەی
خۆبەخت کردنە و هزر وبیری مروڤ، وەکوو هەر ئاپۆرەیەکیتری ئاسمانی کە تووشمان دەبێ، روو لە
سەرگەردانی هانئەدا. زۆر بەداخم! ئادەی، لەم دواییەدا قسەی تاڵ و توندت پێنەکردوە؟
ئوفیلیا: نا، سەروەری بەڕێزم؛ بەڵام ـ بە پێی فەرمانت ـ نامەکانم وەرنەدەگرت و خۆم لە دەسبڕستی لائەدا.
پولونیوس: سا ئەوە شێتی کردوە. بەداخم لە ڕێگا و ڕەوتێکی باشترەوە سەرنجم لە سەر نەدا؛ لەوەی دەترسام بە
سووکایەتی وبێسەخەری داماوت بکا؛ بەڵام تفو بێ لەو دڵپیسیەم! جا ئەوە تایبەتی تەمەنی ئێمەیە:
لە بیر و راوێژماندا کارقایمی و خۆپاراستن بەلێشاوە؛ هەروەها کە لاوان بیری دواییان نیە.
وەرە! وەرە! با بچینە خزمەتی پاشا. ئەوە دەبی ئاشکرا بکرێ؛ چونکە تاقەت کردنی گیرە و کێشەی زیاتر
دەبێ لە درکاندنی. {دەچنە دەرێ}

شانۆێ دووهەم. ئیلسینور؛ ژوورێک لە قەڵا

{بە ریز و حورمەت، پاشا و مەلەکە و روزینکرانتز و گیلدینیستیرن و خزمەتکاران دێنە سەر شانۆ}
پاشا: بەخێر هاتن، بەڕێزان، روزینکرانتز و گیلدینیستیرن! جگە لەوەیکە زۆر ئارەزووی دیتنتان بوو،
پێویستی جێبەجێ کردنی ئەرکێک هانی داین بۆ چاوپیکەوتنتان پەلە بکەین. [ئاخۆ] شتێکتان
سەبارەت بە تێکچوونی هەملیت بیستبێ؟ .ئەمن بە تێکچوونی دەزانم، چونکە روو و رواڵەتی
یان بیروباوەڕی قەت لەوەی ناکەن کە بوون. ئاخۆ چ بێ زیاتر لە مەرگی بابی، کە وەها فام و فکری
لێ دابڕیوە؟ بە خەیاڵیش پێناگەم. لە ئێوە دوو کەس، کە لە منداڵیەوە لەگەڵی گەورە بوون و
بە کەیف وکەین وبە ینی دەزانن تکا دەکەم ماوەیەکی کورت لە دیواخانی ئێمەدا ڕابوێرن؛ بەڵکوو
بە هاودەمی ئێوە بیخەینەوە سەر سەما و هیندەی لەگەڵ کۆ بینەوە بەڵکوو، هەڵکەوت، هۆی ئەو تووش
بوونە، کە بۆ ئێمە نادیارە، دەرخەن؛ بگرە دەرمانی لە کن ئیمەدا بێ.
مەلەکە: پیاوانی بەڕێز! زۆرتان باس دەکا؛ ئەمن دڵنیام دووکەسیتر لە ژیانیدا نین وەکوو ئێوە تێکەڵاویان بێ؛
ئەگەر رووکان پیشان بدەن و لە سەر ئەمەگداری و ئارەزوومەندی سەردەمێکمان لەگەڵ رابوێرن، بەڵکوو
بەو ئاۆاتەمان بگەین، ڕێز و حورمەتی شاهانەتان لێ دەگیردرێ.
روزینکرانتز: پایەبەرزان! بە پێی هێزی دەسەڵاتداریەک بە سەرماندا هەتانە، بۆ داخوازەکانتان فەرمان بدەن
نەک تکا بکەن.
گیلدینستیرن: ئێمەش هەردووکمان سەر لە رێ فەرمانین؛ ئیستاش، بەو پەڕی شانازیەوە، خۆ تەرخان ئەکەین
بۆ بەدڵ خزمەت کردنی بەرپێتان و جێبەجێ کردنی فەرمانتان.
پاشا: سوپاس لە روزینکرانتز و گیلدینستیرنی دڵاوەر!
مەلەکە: سوپاس لە گیلدینیستیرن و روزینکرانتزی دڵاوەر! ئیستا داۆاتان لێ دەکەم لەزوبەز چاوپێکەوتنێکی
کوڕە هەرە زڵەژاوەکەم بکەن. {روو لە خزمەتکاران} وەرن! یەکتان ئەو ئاغایانە بۆ شوێنی هەملیت
رێنموونی بکا.
گیلدینستیرن: خودا بکا بوون و تێکوشانمان ببێتە هۆی کەڵک وکەیفی!
مەلەکە: ئامین! {روزینکرانتز و گیلدینیستیرن هاورێ چەند پاکار دەچنە دەرێ}

{پولونیوس دێته ژووری}

پولونیوس: بالیوزەکان لە نورویژەوە، قوربان!، بە ڕەزامەندی گەڕاونەتەوە.

پاشا: ئەتو هێشتا باوکی خۆش خەبەریت.

پولونیوس: بە ڕاستی قوربان؟ سەروەری بەڕێز، خاترجەم، هە روەها گیانم دەپارێزم، ئەرکیشم بپارێزم؛
هەردووکیان پێشکەش بە خودا وبە پاشای خەیرخۆازم. بەڵام پێم وایە ـ گاهەسیش ئەو مێشکەم
ئیتر لە رەتدانان و راۆکردنی کارو فرماندا وەکوو جاران ئارخەیان نەبێ ـ هۆی لێوە بوونی هەملیتم
بینیوەتەوە.

پاشا: ئا، باسی بکە! زۆر بەهەویای بیستنم.

پولونیوس: لە پێشدا ئیزنی باڵوێزەکان بدەن بێنە ژووری؛ با ئەو هەواڵەی من ببێ بە پاشخوراکی ئەو
جێژنە گەۆرەیە.

پاشا: خۆت شانازیان بدەیە و بانگیان بکە ژووری. {پولونیوس دەچێتە دەرێ}
گیرترودي ئازیزم، ئەوا دەڵێ سەرچەمە و چاوکەی ژڵەژاوی کوڕەکەتی، رەبەق، بینیوەتەوە.

مەلەکە: گومانم هەیە شتیکیتر جگە لە مەرگی بابی و دەسگرتنی بەپەلەی ئێمە بێ.

پاشا: باشە، لێ دەتۆژینەوە. {پولونیوس و ڤولتیمەند و کورنیلیوس دێنە ژووری}
بەخێر هاتن، ئاوەڵانی چاکم! بڵێ، ڤولتیمەند! چ خەبەر لە برادەر ـ پاشای نورویژ؟

ڤولتیمەند: وەلامێکی زۆرباشی سلاو و ئارەزوو.
دەسبەجێ ناردی ملهوڕی برازاکەی، کە وای زانی بوو لە دژی پۆڵاندیەکان خۆی تەیارکردبوو،
دەمکوت بکرێ؛ بەڵام کە بۆی دەرکەوت لەڕاستیدا مەبەستی جەنابتان بوە و نەخۆشین ولاوازی
ئەوی دەزگرە کردبوو، زۆرتێک چوو. پاشان ناردی فورتینبراس قۆڵبەس هێنرا؛ ئەویش، بە کورتی
بڵێم، پاش بیستنی سەرکۆنەکانی مامی، ملی بۆ پاشای نورویژ دانەواند و، بەخۆشیەوە، بەرانبە ر
مامی سوێندی خوارد قەت جارێکیتر لە ئاستی جەنابتان دەس بە چەک نەبێ. جا پیرەپاشای
نورویژ، بەکەیفەوە، سێ هەزار کراون مووچەی سالانە و دەسخۆشانەی دایە کە هێزەکانی ـ وەکوو
بڕیاری دابوو ـ لە دژی پۆڵاندیەکان ڕابێنێ. ئەو تکانامەشەی - کە ئاگەداریی زیاتری تێدایە - پێشکەشی
جەنابتان کرد {نامەکەی ئەداتێ} و داوای ئیزنی تێپەڕبوونی هێمنی هێزەکانی، بۆ هێرش لە سەر پۆڵاند،
لە هەرێمی ژێردەسەڵاتی جەنابتان کردوە، هاورێ میرانە ومەرحەبایەک کە تێدا دیاری کراوە.

پاشا: جێ پەسەندمانە ولە هەلێکی باشتردا دەیخوێنینەوە، پەرسڤی ئەدەینەوە و بیری لێ ئەکەینەوە.
هەروەها سوپاستان دەکەین بۆ ئەو ئەرکەی کە جوانتان جێبەجێ کرد. بچن پشویەک بدەن.
شەو پێکەوەی رادەوێرین. زۆر بەخێر هاتنەوە! {بالوێزان دەچنە دەرێ}

پولونیوس: ئەو کارەش چاک جێبەجێ کرا.
پاشا و مەلەکەی پایەبەرزم! ڕاڤە و ڕاژەکردنی ئەوەیکە میرایەتی ئەبێ چۆن بێ، ئەرک چیە، رۆژ
بۆ رۆژە، شەو بۆ شەوە، و کات هەر کاتە، چی بە سەردا نیە جگە بە فیرۆدانی شەو و رۆژ و کات.
کەوا بوو کورت و کەم قسەکردن روحی ئاوەز و بیرە و درێژدادری بۆ رۆاڵەت نواندن و رەگ
دەرپەڕاندنە؛ بە کورتی دەڵێم: کوڕی پایەبەرزتان شێت بوە. ئەمن بە شێتی دەزانم چونکە شێتی
راستەقینە راژەیەکی لە سەر ناکرێ جگە لە شێتی. بەڵام جارێ باسێ لێوە مەکەن.

مەلەکە: پتر لە سەر مەسەلەکە و بە ڕێزەریسی کەمترەوە[بدۆوە]!

پولونیوس: خانم، سویندە قەت ڕێزەریسی نەکەم. ئەوەیکە شێتە راستە: ئەو راستیە جێ داخە و بەداخەوە

وایە ـ نەخشبەندێکی نەفامانە بوو[لە واتە و وشە]! ـ بەڵام لێ گەڕێ، چونکە نامەوێ بەرزەبڵێسی بکەم.
با بێ گومان بە شێتی بزانین. جا ئێستا ماوەتەوە هۆی ئەو هاتە دەرخەین ـ یان بڵێین، هۆێ ئەو هوومە چونکە ئەو هاتە بەهوومە هۆیەکی لە بەرە. کەوابوو، هەر ئەوە لە پاش ماوەتەوە و پاشمەنەش ئەوەیە.
سەرنج بدەن! ئەمن کچێکم هەیە، هێشتا هەرکچی منە؛ لە سەر ئەرکناسی و فەرمانبەری ئەو نامەیە بە من داوە، سەیر بکەن! جا وەرن و تێفکرن. {نامەکە ئەخوێنێتەوە}

بۆ بوتی ئاسمانی و گیانیم، ئوفیلیای هەرەڕازراوەم، ـــ

ئەوە وشەیەکی ناخۆشە وشەیەکی سووکە؛ *"رازراوە"* وشەیەکی ناحەزە. بەڵام جارێ گوێ ڕاگرن:

لە سینگی جوانی سپیدا، ئەمانە ....

مەلەکە: ئەمە لە لایەن هەملیتەوە بۆی هاتوە؟!

پولونیوس: خاتوونی خاسم، توزێ خۆڕاگرن، ئەمن راستۆکم.
{دەخوێنێتەوە}

لە ئاگر بوونی ئەستێران دوو دڵ بە
لە هەستان و نەوینی تاو دوو دل بە
لە وەیکە راستی درۆ بێ دوو دل بە
بەڵام لە عەشقی من موتمانە دڵ بە

ئاخ، ئوفیلیای خۆشەویست، رەدیف و پاشڵەم لێ تیکچوو؛ هونەری هۆنینەوەی هانا و هەستم نەماوە؛ بەڵام زۆرتم خۆش دەوێ؛ زۆر، بڕوا بکە. لای تو خۆش.

ئەوینداری هەتاهەتایی تۆ ـ ئەی ئافرەتی ئازیز! ـ تا گیانم لە لەشدایە، هەملیت

ئەمە، لە سەر ئەرکی فەرمانبەری، کچەکەم پێنیشان داوم؛ جگە لەوەش، داوا و داخوازەکانی، هەر بەو چەشنە کە دەربڕاون ـ کەنگێ، چۆن، و لە کوێ ـ هەموی گەیشتونەتەوە گوێم.

پاشا: جا، ئەو چۆنیئاوڕ داوەتەوە سەر ئەو ئەوینە؟

پولونیوس: بە چۆن پیاوێکم دەزانن؟

پاشا: پیاوێکی بەئەمەگ و ئابڕومەند.

پولونیوس: بەهیوام وای بسەلمێنم. تابیر و ڕای ئێوە چ بێ. بەرلەوەی کچەکەم باسي بکا، ئەو ئەوینە بەتینەم لە سەر پاساری دڵیەوە بەدی کرد. جا ئەگەر وەکوو پەرتووکێکی بەسراو بێدەنگ بوایەم، یان چاوم لە دڵم داگرتبای کروکپ بێ، یان ئەو ئەوینەم بە سووک چاو لێبکردبای، ئێوە چتان بیر دەکردەوە؟ بەڵام من لە سەری چووم؛ لەگەڵ کچەکەم بە قسە هاتم کە: جەنابی هەملیت شازادەیە، لە ئەستێرەی بەختی تۆدا نیە و شتی وا قەت ناکرێ. جا فەرمانمدا خۆ لە ژوورەکەی دووربگرێ، هیچ ڕاسپاردەیەک ڕێ نەدا و هیچ راسپێر و دیارییەک وەرنەگرێ؛ کە بە گوێ کردم و بەری ئاموژگاریەکانی هەڵچنیم، ئەو پەکی کەوت؛ وەکوو نەزیرەیەک بیگێڕمەوە، کەوتە گۆمی خەم. پاشان خواردنی لێ هەڵگیرا، جا وڕ و واژ هەڵگەڕا، برستی لە بەر برا، سووک و بێسەنگ کەوت، سەرنخوون کەوتە شێواوی و شێتییەک کەوا ئێستا وڕاوە و وڕبێژی دەکا و هەموومان لە بەری بەداخین.

پاشا(روو لە مەلەکە): ئەتو پێت وایە هۆی ئەوە بێ؟

مەلەکە: واوێدەچێ، بگرە زۆریش لەوە دەکا.

پولونیوس: تا ئیستا هەڵکەوتوە – پێم خۆشە بزانم – گوتوبێتم وایە و پێچەوانەکەی دەرکەوتبێ؟

پاشا: نا، تا ئەو جێگایە من بزانم.
پولونیوس(ئاماژە بە سەر و شانی دەکا): ئەمە لەوە جویٚ بکەنەوە ئەگەر وانەبوو. گەر بار و دۆخ ساز بکریٚ، دەری ئەخەم راستی لە کویٚدا شاردراوەتەوە؛ با لە دڵی ئەرزیش وشار درابیٚ.
پاشا: چۆنی پتر تاقی بکەینەوە؟
پولونیوس: دەزانن جاری وا هەیە لە هۆڵەکەدا چوار سەعات لە سەریەک هاتوو چوو دەکا.
مەلەکە: بەڵیٚ بەڕاستی وایە.
پولونیوس: لە وەها کاتیٚدا کچەکەمی بۆ شل دەکەم. جا جەنابتان و من پاردەیان لیٚ دەگرین. چاو لە دیتنیان دەبڕین؛ ئەگەرمەیلی لیٚ نەبوو و لە بیر و ئاوەز دەرنەچوو، با من ڕاوێژکاری دیواخان نەبم و جوتیاریی و کاشەداریی بکەم.
پاشا: تاقی دەکەینەوە.
{هەملیت خەریکی خوێندنەوەی پەرتووکیٚ دێتە ژوورەوە}
مەلەکە: ها، چاوی لیٚ بکەن! هەژارە بیٚدەرەتانەکە، مل چەوت، خەریکی خوێندنەوە دیٚ.
پولونیوس: لا دەن! تکایە، هەردووکتان خۆلادەن! هەر ئیستا بەرۆکی دەگرم؛ ئیزنم بدەن!
{پاشا ومەلەکە هاوڕیٚ پاکاران شانۆ چۆڵ دەکەن}
سەروەری هێژام، جەنابی هەملیت، چۆنە؟
هەملیت: چاک، شوکور بۆ خودا.
پولونیوس: دەمناسیەوە، قوربان؟
هەملیت: زۆر چاک، ئەتو ماسی فرۆشی.
پولونیوس: ئەمن! نا، قوربان.
هەملیت: جا خۆزگە وەها پیاوێکی راستاڵ بوایی.
پولونیوس: راستاڵ، قوربان؟
هەملیت: ئا، جەناب، راستەکەیٚ بەم چەشنە دنیا دەسوورِیٚ لە دەهەزارکەس یەکیان ڕاس هەڵدەکەویٚ.
پولونیوس: بەتەواوی وایە، قوربان.
هەملیت: چونکە ئەگەر هەتاو لە سەر کەلاکی سەگی تۆپیو کرم هەڵدێنیٚ ئەو لاشە تۆپیوەش تیشکی خودای هەتاوی لیٚکەوتوە. ئەتو کچت هەیە؟
پولونیوس: هەمە، قوربان.
هەملیت: با ئەویش تیشکی هەتاوی لیٚ نەکەویٚ؛ دووگیان کەوتنی ژن خەڵاتێکی خوداییە، بەڵام نەک بەو چەشنەی کچەکەت وێدەچیٚ دووگیان بکەویٚ. ئاگات لیٚ بیٚ، هاوڕیٚ!
پولونیوس(لە بەرخۆیەوە): جا نەمگوت؟! هێشتا پیٚبەسراوی کچەکەمە. بەڵام لە پێشدا منی نەناسیەوە؛ گوتی ماسی فرۆشم. لە خۆی چوە، زۆر! راستەکەیٚ منیش لە سەردەمی گەنجیدا رەنجی ئەوینم زۆر کێشاوە؛ وەخت بوو وام بەسەر بیٚ. با دیسانەوە بیدوێنم. چ دەخوێنی، قوربان؟
هەملیت: وشان، وشان، وشان.
پولونیوس: قسە وباسی چیە، قوربان؟
هە ملیت: لە نێوان کیٚدا؟
پولونیوس: مەبەستم، ئەوەی دەیخوێنیەوە، قوربان!
هەملیت: درۆ و دەلەسە، ئاغا، ئەم گاڵتەچیە چەنەبازە لێرە دا دەڵیٚ: پیرەپیاوان ردێن و ریشیان سپی

هەڵگەڕاوە، دیمەنیان مۆنە و چرچ داشوڕاوە، لە چاوانیان زەردایی زیقن وتراوی دارهەڵووژە
بەلێشاوە و زۆریان لە ئاوەز بێبەش ماوە و پێشە و ماسوولەیان بۆ نەماوە. تەواوی ئەم شتانە،
ئاغا، گەرچی بەبڕشت جێ باوەڕ و بڕوای منە، جوان نیە لە قەلەم بدرێن؛ چونکە ئەتو خۆیشت، ئاغا،
وەکوو من پیر دەبوی، ئەگەر بتوانیبا قرژاڵ ئاسایی دوا دوا ڕێت بکردبای.

پولونیوس(لە بەرخۆیەوە): گەرچی شێتی ئەنوێنێ، نوکتەی تێدایە.
قوربان، ئەکرێ لەو هەوایە بچنە دەرێ؟

هە ملیت: بەرەو نێو گوڕەکەم.

پولونیوس: بەڕاستی ئەوەیە لە هەوا چوونە دەر.
{لە بەرخۆیەوە} جارجار وەڵامەکانی پڕمانایە! توانایەک کە شێت بەری دەکەوێ، و بیرایی و پیری ڕێ پێنابەن. با بەجێ بهێڵم و هەر ئیستا کارسازی دیتنیان لەگەڵ کچەکەم بکەم.
سەروەری پایەبەرزم! بەڕیزەوە ئیزنی رویشتنم لە جەنابت دەوێ.

هەملیت: ناتواني، جەناب، شتێکم لێ وەربگری لەوە زیاتر پێم خۆش بێ، جگە لە ژینم، جگە لە ژینم، جگە لە ژینم! {روزینکرانتز و گیلدینستیرن دێنە ژووری}

پولونیوس: لای جەنابت خۆش، قوربان.

هەملیت: ئەم پیرە، نەفامە، نەگەویسانە!

پولونیوس(روو لەو دوو کەسە): لە دوی جەنابی هەملیت دەگەڕن. ئەوەتا لەوێیە.

روزینکرانتز(روو لە پولونیوس): خودا رزگارت کا، ئاغا!

{پولونیوس دەچێتە دەرێ}

گیلدینیستیرن: سەروەری بەڕێزم!

روزینکرانتز: سەروەری هەرە هێژام!

هەملیت: هاوەلانی چاک و باشم. چۆنی، گیلدینیستیرین؟ ها، روزینکرانتز! هاوڕیانی چاک، چۆنن بەجووت؟

روزینکرانتز: وەکوو روڵەکانی ئاسایی سەرزەوی.

گیلدینیستیرن: بەکەیف لەوەیکە زۆریش بەکەیف نین؛ لە سەرکڵاوی بەختیاریشەوە دوگمەیەک، حەیف نین.

هەملیت: خۆ ژێرەی پێڵاکەشی نین.

روزینکرانتز: شوکور، نا، قوربان.

هەملیت: کەوابوو لە دەوروبەری نێوقەدیدا دەژین. یان لە ناوەندی خۆشیەکەیدا، ها؟

گیلدینیستیرن: کورە، هەر لە شەرمینگاکەی داین.

هەملیت: لە بەشە داپۆشراوەکەی بەختیاریدا؟ بەڕاستی وایە! وەکوو فەڵیتەیە. دەی چ خەبەر؟

روزینکرانتز: هیچ، قوربان، جگە لەوەیکە جیهان روو لە ڕاستی دەکا.

هەملیت: کەوابێ، روژی پەسلان نێزیکە! بەڵام هەواڵەکەتان راس نیە. با وردتان لێ بکوڵێمەوە.
دادی؛ لە دەستی بەختیاری، بە چ خەلاتێ شاواش کراون کە بەرێتانی کردوە ئەم بە ندیخانەیە؟

گیلدینیستیرن: بەندیخانە، قوربان؟

هەملیت: دەنمارک بەندیخانەیە.

روزینکرانتز: کەوابوو جیهان بەندیخانەیەکە.

هەملیت: بەندیخانەیەکی تەواو؛ پڕلە گرتووخانە و بەستو وبەندی ڕەشوبەشە، دەنمارک لەو نالەباریەدا یەکە.

روزینکرانتز: ئێمە پێمان وانیە، قوربان.

هەملیت: جا، با هەر لە لای ئێوە وانەبێ چونکە هیچ شتێک خاس یان خراپ نیە، بەڵکوو بیر و باوەڕ
وای ئەنوێنێ. لە لای من، گرتووخانەیە.
روزینکرانتز: ئەوە بەرزەفری جەنابت وای ئەنوێنێ. دیارە زۆر تەنگەبەرەیە بۆ بیری جەنابت.
هەملیت: نا، بەخودا. ئەمن دەتوانم خۆ لە توێکڵ گویزێدا جێبکەمەوە وخۆیشم بە پاشایەکی بێسنوور
بزانم، بەڵام ئەگەر خەو و خەیاڵی خراپم نەبوایە.
گیلدینیستیرن: هەر ئەو خەیاڵانە بەرزەفڕیە؛ چونکە بەرزەفڕ تەنیا سێبەرێکە لە خەیاڵ.
هەملیت: خەیاڵیش خۆی جگە لە سێبەرێک نیە.
روزینکرانتز: وایە، ئەمن بەرزەفڕی ئەوەندە بە هیچ و پووچ دەزانم کە بەلامەوە سێبەرێکە لە سێبەرێ.
هەملیت: کەوابوو سواڵکەرەکانمان جەستەن و پاشا و پاڵەوانە پەڵماوەکانمان سێبەری ئەو سواڵکەرانەن.
واز بێنن، با بچینە دیوەخان، چونکە بە ئایینم پێم ناسەلمێ.
هەردووکیان: لە خزمەتکاری داین.
هەملیت: نا، شتی وا مەێژن! ئەمن ئێوە لە ڕیزی خزمەتکارانیترم نازانم. راستەکەی، ئەم رۆژانە قورس
چاوەدێری دەکرێم؛ جا لە سەر ریگای کۆن و کوتراوی برادە ریمان، چ بوە هاتوونەتە ئیلسینور؟
روزینکرانتز: بۆ چاو پیکەۆتنی جەنابت، قوربان، هۆیەکیتری نیە.
هەملیت: چەندە لاکەوتووم، تەنانەت بۆ سوپاس کردنێکیش سڕ و سەپەڵم؛ بەڵام سوپاستان دەکەم، و
بێگومان، برادەرانی بەڕێز، سوپاسەکەیشم نیوە پوولێکیش ناکا. سا، ئێوە نەناردراون؟ لە سەر
کەیفی خۆتان هاتوون؟ ئەم چاوپێکەوتنەش بێ خورتیە؟ وەرن لەگەڵمدا راست بن! وەرن قسە بکەن!
گیلدینیستیرن: چ دەبێ بڵێین، قوربان!
هەملیت: بۆ، چ بڵێن، هەرچی، بەڵام سەبارەت بە مەبەستەکەتان بێ؛ ئێوە ناردراون، و رواڵەتتان ئەو
راستەقینەیە وەها دەدرکێنێ کە خۆ وەشارتنتان شارە زایی ئەوەی نیە بیرەنگێنێ. ئەمن دەزانم
پاشا و مەلەکە بە دوی منڈا ناردووتانیان.
روزینکرانتز: بە چ مەبەستێ، قوربان؟
هەملیت: ئێوە دەبێ بە من بڵێن. بەڵام سوێندتان ئەدەم بە حەقی برادەریمان، بە هاودەنگی بواری
منداڵیمان، بە ئەمەگی دۆستی هەتاهەتاییمان، وبەوەیکە پیرۆزترە و بێژەرێکی چاکتر دەتوانێ
سوێندتان لە سەری بدا، لە حەنامدا راست و ڕێک بن؛ ناردراون، یان نا؟
روزینکرانتز(لە بەر خۆیەوە روو لە گیلدینیستیرن): ئە تو چ دەڵێی؟
هەملیت(لە بەر خۆیەوە): سا، بەس کەن چاوم لێتانە، ئەگەر خۆشمتان دەوێ خۆڕامەگرن.
گیلدینیستیرن: قوربان، ناردراوین.
هەملیت: جا، من بڵێم بۆ، با پێشگفتی من ئێوە لە خۆ بەدەستەوەدان بپارێزێ و پەنامانتان لەگەڵ
پاشا و مەلەکە پەڕ دەرنەکا. ئەمن لە مێژە ـ بەڵام لە بەرچی نازانم ـ ورە و کەیفم نەماوە،
وازم لە گشت کرد و کۆشێ هێناوە، و لەڕاستیدا ئەوەندە بارکەم قورسە ئەم قاڵبە قەشەنگەم
ـ دونیا ـ بەلاوە بەژن بەرزێکی نەزۆکە؛ ئەو خێوەتە خەلاتە ـ ئاسمان ـ چاوی لێ بکەن، ئەو
گەردوونە هەڵوەسراوە هەژیایە، ئەو سرمیچە بەرزە کە بە ئاڵتونی ئاگر نەخشێنراوە، ئاخۆ بۆ،
لە کن من جگە لە کومەڵە تەمیکی درژ و دەغەزدار نیە؟ مروڤ چ دەستکردێکە؟! چەندە بێ بنە
لە بیر وباوڕدا! بە بە ژن و بەرە چەن جوان و جێپەسەندە! لە کرداردا وەکوو فریشتە وایە!
لە زانستدا وەکوو خودایە ! جوانی جیهانە، گەۆرەێ گیان لەبەرانە، بەڵام لە لاێ من پرسیارە:

ئەم لە قوڕ گرساوە چیە؟ پیاو کەیفم کۆک ناکا، نا، تەنانت ژنیش، گەرچی بە زەردەخەنەتان دەتانەوێ بلێن: با.

روزینکرانتز: قوربان، شتی وا وەبیری مندا نەهاتوە.

هەملیت: ئەێ بوچ پێکەنیت کە گوتم پیاو کەیفم کۆک ناکا؟

روزینکرانتز: لەو بیرەدا بووم، قوربان، ئەگەر کەس کەیفتان ساز نەکا، ئەو یاریکارانە چەن پیشوازی‌یەکی سارد و سڕ لە جەنابتان وەردەگرن؛ ئێمە لە ڕێدا تووشیان بووین؛ خەریکن بۆ خزمەت کردنتان دێن.

هەملیت: ئەوەیان کە دەوری پاشا دەگێڕێ بەخێر بێ و بگرە خەلاتیشی بکەم، شامیرێکی شەڕڤانیش شیر و قەلغانی دەکار دێنێ؛ ئەوەیکە دەوری ئەویندارى هەیە هالاو و هاوارى بێهودە نەکا؛ دەوْر گێڕی حەنەکچی‌یش بە هێمنی وبێ‌دەنگ وەهەرا دەورەکەێ‌دوایی بێنێ؛ گالتەچیش ئەوانەیکە پەلەپیتکەێ قدیلەیان شلە دێنێتە پێکەنین وخانمەکەش بێ‌پەرکەم باسی دلی بکا با دیالوگەکەی ناتەواو نەپچڕێ. کام یاریکەرانن، ئەوانە؟

روزینکرانتز: هەر ئەوانەیکە جەنابت کەیفیان بۆ دەکەی، لە تراژیدیکارانی شار.

هەملیت: چۆنە کەوتونەتە گەشت وگێل؟ لە یەک جێ مانەوەیان هەم لە باری ناو دەرکردن و هەم لە باری دەسکەوتیانەوە باشتر دەبوو.

روزینکرانتز: پێم وایە ناکۆکی کار و باریان بە هۆی تازە داهاتوەکانی ئەم دواییە بێ.

هەملیت: ئاخۆ، ناوبانگیان وەکوو ئەو دەمەی من لە شاردا بووم هەروەها مابێ؟ بەو چەشنە ئیستاش لایان دەگرن؟

روزینکرانتز: نا، راستەکەی وەها نەماون.

هەملیت: لە بەرچی؟ ژەنگاریان لێ‌کەوتوە؟

روزینکرانتز: نا، کاروباریان هەر بەو چەشنە ماوەتەوە، بەلام، قوربان، پۆلێکی مندال ـ با بلێین بێچوە باز کە زیاتر لە مەبەستەکەیان زیڕە و سیڕە دەکەن و چەپلە و چەپکی زیاتریان بۆ لێ دەدەن ـ ئیستا بوونەتە مەودە وشانۆکانی خەلکی خوازیان ـ خۆیان ئەو نێۆەیان لە سەر ناوە ـ وەها کردوە بە رشخەنجاڕ کە زۆربەی شیرلە شالەکانیش لە قەلەمیان دەترسن و بەدەگمەن لەو شوێنانە دەردەکەون.

هەملیت: چی، ئەوانە مندالن؟ کێ راێان دەگرێ؟ چۆن پشتیوانی دەکرێن؟ جا کە تواناێ ستران بێژیان نەما، لە سەر ئەو ئیشە بەردەوام دەبن؟ پاشان کە خۆیان پەروردە بوون و بوون بە یاریکاری ئاسایی ـ هەرواش دەبێ ئەگەر دەسکەوتێ‌تریان بەرنەکەوێ ـ نالێن نووسەرەکانمان بە هەلەدا هانیان داین و لە دژی کار و ئیشی دواییمان دنەیان داین؟

روزینکرانتز: لە سەر بڕوام، لە هەر دوو لایەنەوە [نووسەر و یاریکار] ئەو کێشە و دوو بەرەکیە زۆر کراوە و خەلکیش بە تاوانی نازانن هانیان بدەن بۆ دەمەقرە؛ ماوەیەک واێ لێ هاتبوو پارەیەک نەدەدرا بۆ دیتنی درامایەک مەگەر نووسەر و یاریکەران لە سەری قولبەست بوایەن.

هەملیت: جا، شتی وا دەبێ؟

گیلدینیستیرن: ئا، قوربان، هەر مەژگ و مەلاژە لەو ناوە پژراوە.

هەملیت: جا مندالەکان دەرەقەت دێن؟

روزینکرانتز: ئا، قوربان – هیرکول و کولەکەیشی.

هەملیت: زۆریش سەیر نیە؛ مامم ئیستا پاشای دەنمارکە و ئەوانەیکە لە سەردەمی ژیانی بابمدا گالتەیان پێ‌دەکرد ئیستا بە بیست و سی و چل و پەنجا و سەد پارە ئەدەن بۆ وینەیەکی بچووکی. بە خودای نوکتەیەک،

پتر له باری ئاسایی، لەوەدا هەیە، خۆزگە زانست دەری بخستبایێ.

{چەپڵەڕێزان بۆ یاریکاران}

گیلدینیستیرن: یاریکارانن.

هەملیت(روو له گیلدینیستیرن و روزینکرانتز): بەڕێزان!بەخێر هاتنه ئیلسینور. لێخشێنن، وەرن! شێوازی ئەوتۆ بۆ پێشوازی داب و نەریته. با منیش بەو چەشنه لەگەڵ ئێوه گەرم ڕابێم نەکا گەرم وگوڕ پیشوازی کردنم له یاریکاران ـ که ئەبێ پێتان بڵێم زۆربەی رواڵەتیه ـ بەتینتر له بەخێربایی کردنم له ئێوه بنوێنێ. بەخێر بێن سەری چاوم. بەڵام[با بزانن] مامم، واته باوەپیارەم، و ئامۆژنم، واته دایکم، هەڵخڵەتاون.

گیلدینیستیرن: له چدا، قوربان؟

هەملیت: ئەمن، کاتێ بایێ شەماڵ روو له رۆژاوا هەڵدەکا، شێتی لێم ئەدا؛ که زریان هەڵدەکا، باز له بازر لێک ئەدەمەوە.

{پولونیوس دێته ژووری}

پولونیوس: لایێ ئێوه خۆش، ئاغایان!

هەملیت: گویێ بگره، گیلدینیستیرن – تۆش هەروەها – هەر گویێەکتان گوێگرێ بێ! ئەو کۆڕپه کەڵەگەته لەوێدا دەیبینن هێشتا له قۆناخه نەکراوەتەوە.

روزینکرانتز: بەگومان، دووهەم جاریەتی قۆناخه دەکرێ؛ چونکه دەڵێن پیاو که پیر دەبێ، دیسان منداڵ دەبێتەوە.

هەملیت: پێشبینم وایه هاتوه باسی یاریکارانم بۆ بکا؛ جا سەرنج بدەن! ..بەڵێ ئێوە ڕاس ئێژن ئاغا؛ لەڕاستیدا، بەربەیانی دوو شەمەیەک بوو.

پولونیوس: قوربان، هەواڵم پێیه بۆ راگەیاندن.

هەملیت: قوربان هەواڵم هەیه بۆ راگەیاندن: کاتێ **روسیوس** له رومدا یاریکار بوو ---

پولونیوس: یاریکاران روو له ئێره خەریکن دێن، قوربان!

هەملیت: وزه وز!

پولونیوس: له سەر شەرەفم!

هەملیت: جا هەر یاریکارێکیش له سەر گوێدرێژەکەیەتی …

پولونیوس: چاکترین یاریکارانی جیهان، شارەزا له تراژیدی، کومیدی، مێژویی، لادێیی، لادێیی ـ کومیدی، مێژویی ـ لادێیی، تراژیدی ـ مێژوویی، تراژیدی ـ کومیدی ـ مێژویی ـ لادێیی؛ شانۆیان له بابەتی ماوا وماوەوە، رێک و هاو سەنگه؛ دیالوگیان رەوان و بێ‌لەنگه. **سینیچا** [درام نووسي رومی] له بەریان هینده قوول و قورس نیه و**پلاتووس**یش [نووسەری کومیدی روم] به هەره سووک وساکار نازانن. له ژبەرچاوگرتنی یاسا و دەستووری نووسین و ئازادانه قەڵەم لێداندا تاکانەن.

هەملیت: ئاي، **ژێپیتا** ـ دادگەری ئیسرائیل ـ چ گەنجێکت هەبوو[و قوربانیت کرد]!

پولونیوس: چ گەنجێکي هەبوو، قوربان؟

هەملیت: چۆن؛ *جوانه کچێک و له ماڵی دنیا چیتری نەبوو زۆری خۆش دەویست جگه لەو ئیتر هۆگری نەبوو*

پولونیوس(له بەرخۆیەوە): هێشتا له سەر کچەکەمه.

هەملیت: راستی ناڵێم، ژێپیتای پیر!؟

پولونیوس: ئەگەر ئەمن به ژێپیتا دەزانن، قوربان، ئەمنیش کچێکم هەیه زۆرم خۆش دەوێ.

هەملیت: نا، به شوێنیدا ئەوە نیه.

پولونیوس: ئەی چیه به شوێنیدا، قوربان!

هەملیت: چۆن [نازانی] : *خودا له هەموو شت ئاگەداره*

جا؛ چیە، تۆ بیڵێ: *هەروا بوو چارەنووسی کە خودا لە پێش بۆی نووسی*
یەکەم بەشي کتێبی پیرۆز باشترت نیشان ئەدا، سەیر بکە مەڵاژی مەبەستم لە کوێەوە دێ.
{چوار یان پینج یاریکار دێنە ژووری}
بەخێر هاتن، ئاغایان! هەمووتان بەخێر بێن! زۆر بەکەیفم بەکەیفتان دەبینم؛ .بەخێرهاتن، برادەرانی هێژا! ها، ئەوە تۆی دۆستی دێرینەم؟ بۆ وا دیمەنت، لە دوایی جارەوە کە دیوتم، خەتی داوە.
بە مەبەستی هاوڕیش بوونم بۆ دەنمارک هاتوی؟- ئەتۆ چی، **خاتوونی جەوان** وخانمم؟ بە خودا لە دوایی جارەوە کە بە قوندەرەی بەرزەوە چاوم پێکەوتی، نێزیکتر لە ئاسمان ئەنوێنی. لە خودام داوایە دەنگت، وەکوو وردە پوولێکی بێبایەخ، درزی لە دەور نەکەوێ [و گڕ هەڵ نەگەڕێ].
ئاغایان! هەمووتان بەخێر هاتن؛ ئێمە وەکوو راوچیانی فەرانسەیی بە باز ڕاو دەکەین؛ بەرەو هەرچی بەدی بکەین باڵ لێ ئەدەین. هەر ئیستا دیالوگێ دەگێڕین. وەرن! تۆزێ شارەزایی خۆ بنوێنن. وەرن بو دیالوگێکی گەرم و گوڕ.
یاریکەري 1: چ دیالوگێ، سەروەری بەرێزم؟
هەملیت: جارێکیان بیستم باسی دیالوگێکت کرد، بەڵام قەت نەگێڕدرا؛ یان ئەگەریش با، نەک پتر لە جارێک؛ چونکە ئەو درامایە ـ وام لە بیرە ـ جێ پەسەندی جەماوەر نەبوو؛ وەکوو خاویار بوو لە کن خەڵکی. بەڵام هەروەها کە من دەسگیرم بوو ـ و بە قسەی ئەوانەش بیر و باوەڕیان لەو بابەتەوە زۆرلەوەێ من بەرزترە ـ درامایەکی چاک بوو. جوان دابەش کرابوو؛ بەزیرەکیەکی ژیرانە نوسرابوو. دێتە بیرم یەکێ گوتی بەیتەکانی نە تیژ تام کرابوون کە مەبەستەکەی تەزدارکردبێ، نەش رەوتێکی وای هەبوو کە نووسەرەکەی بە خۆ هەڵکێشان تاوانبار بکرێ. بەڵکوو بە شێوەیەکی راشکاوی دەزانی، شیرین وەکوو شەکرۆکە و زۆر جوانترلە جوانی بوو. دیالوگێکی تێدا بوو زۆرم پێخۆش بوو. چیرۆکی **ئەینیاس** [شازادەی رۆمی] بۆ **دیدو**[مەلەکەی کارتاژ]. لەو بارەوە بوو، بەتایبەت لەوێدا کە باسی کوشتني **پریام** [پاشای ترۆی] دەکا.
ئەگەر لە بیرتدا مابێ، لەم دێڕەوە دەست پێ بکە – راوەستە بزانم:
پیروسی دڕ، وەکوو دڕندەی هیرکانی – نا، وا نەبوو؛ بەڵام هەربە پیروس دەس پێدەکا:

پیرۆسی دڕ،
ئەوەیکە دەستی وەکوو مەبەستی رەش وێنەی شەو بوو.
ئەو کاتە کە خۆی لە دڵی ئەسپە وەیشومەکەیدا
لە چاو ون دەکرد،
رومەتی دڕژ و رەش هەڵگەڕاوی
تێکەڵاو شکۆ و شورە و شەڕ بوو.
[کە لێوی تیژی شیرەکەی تەزاند]
سەر تاپێ ئەمجا سووری ئەنواند؛
چەند زاڵەبەر بوو!
هەر خوێنی باب و دایک و مناڵان
تک تک لە پەنجەی سووری دەتکان
بە سەر کۆڵان و شەقامەکانی تاو لێدراودا

لێرەدا هەملیت روو لە یاریکارێکی پیاو قسە دەکا کە دەوری ژن دەگێڕێ.

هەڵدەقرچان و هەڵدەبرژان و
بە خودای خوێنرێژی تیشکی ئاڵ و سوور نوورەیان ئەنوان.
لە رق وقینڎا سوور هەڵگەڕا بوو.
ئامێز ئاخنراو لە خوێن ڎاگرساو
بە چاوانی سوور لە رەنگ یاقووتی،
- پیروسي چەپەل -
بۆ کێشان گیاني **پیرام** *باپیری*
جم و جووڵی بوو و ئەرزی ئەپێوی.
جا، ئەتو بیڵێ.
پولونیوس: بە خودا، قوربان، جوانت بەیان کرد، بە رەوتێکی پڕهەست و رێک و پێک.
یاریکە ري 1: *زۆری پێ ناچێ، ڎەیبینێتەوە؛*
کورت و ڎاماو و برست لێ براو
لە شەڕی لەگەڵ یونانیەکانڎا ،
شیرە پیرەکەی شێوارەی باهۆی ــ
لە کویڎا کەوت ڕانابێتەوە، یاخی لە فەرمان.
رکەبەری‌یەکی نابەرامبەر بوو؛
پیروس بە سەری پیرام ڎەگورێ،
ئاژر و توورە شیر ڎەوەشێنێ
بە کفە و کیفەی شیری ڎاوەشراو
بابی بێڎەمار لە گیان سڕ ڎەبێ و لە پێ ئەکەوێ.
جا قەڵای **ئیلوم**، *بێگیان وبێ هەست،*
کە لە بەرزەوە بێبەزییی‌یەکی وا بەڎی ڎەکا ،
بلێسەی ئاگر لە سەری ئەڎا و
تا قووڵایی پێ سەرنخوون ڎەبێ؛
بەو نرکە بەرزە، گوێ پیروسی ڎڕ ڎەزرێتەوە؛
شیری هەڵکرڎو ـ کە ڎابنەوێ سەری بەرەنگی سپی هەڵگەڕاو
پیرامي ڎاماو تا بن شەق بکا ـ
نووکی بە سینگی ئاسمانڎا چەقی؛
وەکوو نەخشێکی کێشراو لە زاڵم، پیروس کڕ و کپ لە جێ وشک ڎەبێ و
ـ کەترەخەم ئاسایی لە مەیل و مەرام ـ هیچی پێناکرێ.
بەڵام هەروەها کە پێش کرێوە ئاسمان مەنگ ڎەبێ،
هەۆرە رەش لە سەر چۆکی بەند ڎەبێ،
گژەبا هووژەی لە گرو کپ ڎەبێ و
زەوی لە ژێرڎا وسکوت و بێڎەنگ وەکوو مەرگ ڎەبێ؛
لە ناکاو شەققەی بەرزی ترێشقەیەک

سینگي ئاسمان شەق دادەدڕێ؛
پیروسیش هەیهێر،
توون و تین تۆڵە تون تاوی ئەدا؛
*قەت کوتکی **سیکلوپ** دێوەکەێ **فولکان***
*وا نەکوترایە سەر زرێ و زنجیر **مارس** خودای خەبات،*
ـ بوو بە داخێکی قەت نەبڕایەوۆەش ـ
کە شیری بە خوێن شۆراوی پیروس لە پیرام کەوت.
....
دەبڕۆ، گوم بە! فەڵیتەی فەڵەک!
خودایان! ئێوەش بە گەلەکۆمە، یەک بگرێ بیرتان،
بێوەری بکەن لە هێز و توان،
لێ ببڕن تەل و پەلی کەمەکەی،
تل بکەنەوە چەرخی گەمەکەی
لەو پەڕی بەرزایی ئاسمانەوە
هەتا قوڵایی دێو و درنجی پەستی بێ هەستی.
پولونیوس: ئەمە زۆر دوور و درێژە.
هەملیت: با لەگەڵ ئەو ردێنەی تۆدا بیدەین بە سەرتاشێک.
{روو لە یاریکارەکە} تکایە، بیڵێ! ئەوە مەتەڵی گاڵتە وچیرۆکی دەلالی نێوان ژن و پیاوی پێخۆشە؛
دەنا خەون دەیباتەوە. دەی بیڵێ!
وەرە سەری **هیکیوبا**(خێزانەکەی **پریما**).
یاریکەری 1: *بەڵام کێ، ئاخ کێ مەلەکەی دیبوو خۆی هەڵپێچابێ.*
هەملیت: مەلەکەی هەڵپیچاو؟
پولونیوس: واچاکە! مەلەکەی هەڵپیچاو چاکە.
یاریکەری 1 : *پێخاوس پەیتا سەر و خواری ئەکرد،*
بە سۆزی ئەسرین گەڤ و گۆڕەشەی لە ئاگر دەکرد؛
پینە پەڕۆیەکی لە سەر کردبوو لە جێ تاجەکەی،
کەوای بەرەکەی
پەتوە شڕەیەک بوو ـ لە تەپ وتلی ترس و هەڵاتن دەستی کەوتبوو ـ
لە دەوری قەدی داچروسکاوی هەڵی پێچابوو.
کێ ئەوەی دیبوو، زمانی لە بەر زاراوی دەکرد،
لە دژی فەڵەک ـ کە چەن چەپ گەردە ـ هاواری ئەکرد!
ئەگەر خودایان چاویان لێ بوایە،
،کە بە چاوەو بوو،
چۆن پیروس خەریک ئەنجن کردنی
ئازای مێردەکەی بە شیرەکەی بوو.
ئەگەر خودایان گوێیان لێ بوایە،

چۆن دڵی ترەکی و هاواری هەڵدا،
- مەگەر مەینەتی ئەوەیکە مردن دوایی بەشیەتی هەستیان نەجمنێ -
چاوی بێبەزەیی ئاسمانیان ئەکرد بە گۆمی ئەسرین،
هەست و بەزەییش لە خودایاندا دەهاتە جۆشین.

پولونیوس: چاو! ئەوا نیە رەنگی هەڵگەڕاوە و فرمێسک کەوتوە چاوانی. تکایە ئیتر بەس!

هەملیت: جوان بوو. درێژەکەشی بەم زوانە ئەبێ بگێڕیتەوە {روو لە پولونیوس} ئاغای چاکم، سەرنج بدە، یاریکارەکان چاک خزمەت بکرێن، گوێم ئەدەی؟ با جوان میوانداریان لێ بکرێ چونکە ئەوانە راپورتەکانی کەم و کورت گوتراوی کەمەی زەمانن؛ پاش مەرگت چاکتر ئەوەیە دێڕیکي چەوت لە سەر بەردی گۆڕەکەت بێ، نەک لە ژیانتداخراپەت بڵێن.

پولونیوس: قوربان، خزمەتیان دەکەم بەو چەشنە کە شایانن.

هەملیت: بە شقی خودا، کابرا، زۆر باشتر!
جا خزمەتی هەرکەسێ بەو چەشنە کە شایانیەتی بکرێ، کێیە لە ژێر قەمچین گیان دەرببا؟
بەو چەشنە خزمەتیان بکە شیاوی پلە و پایەی خۆتە؛ هەرچەندە شایانی کەمتر بن، دەسبڵاوی تۆ هێژاتر دەبێ. خوڵکیان بکە ژووری!

پولونیوس: وەرن، ئاغایان.

هەملیت: لە دوی کەوون، هاوەڵان. سبەینێ درامایەک دەبیسین.

{پولونیوس و یاریکاران دەچنە دەرێ جگە لە یەکەم یاریکار}

گوێ بگرە، هاوڕێ کۆنم؟ دەتوانی دەوری کوشتنی **گونزاگۆ** بگێڕی؟

یاریکاری1: ئا، قوربان.

هەملیت: سبەینێشەو دەیبینین. دەتوانی ـ گەر پێویست بێ ـ دوازدە یان شازدە دێڕێکی دیالوگ کە من دەینوسم وتێئەگونجێنم بخوێنیەوە، چاکە؟

یاریکەري1: بەڵێ، قوربان.

هەملیت: زۆرباش، لەگەڵ ئەو ئاغایە بچۆ- ئاگات بێ گاڵتەی پێنەکەن.

{یاریکاری 1 دەچێتە دەرێ}

(روو لە روزینکرانتز و گیلدینیسترن) هاوەڵانی باشم، تا شەو، لای ئێوە خۆش. بەخێر هاتنە ئیلسینور.

روزینکرانتز: چاکە قوربان!

هەملیت: بەڵێ، ئیترخوداتان لەگەڵ!

{روزنکرانتز و گیلدینیستیرن دەچنە دەرێ}

ئیستا تەنیام. ئاخ! چ بەنیەکی دەبەنگ و نەفامم ئەمن! سەمەرە نیە، ئەو یاریکارە لێرەدا، لە سەر ئەفسانەیەک، بە هەستیکی خەیاڵاوی، توانی وەها بە زۆر روحی خۆی تێکەڵی دەورەکەی بکا و کاریگەرییەکی وای لە سەر بکا، رەنگی لە ڕوخسار ببڕێ، چاوی بە ئەسرین تەڕ بي، روومەتی ڕق هەڵگەڕێ، لە دەنگی لەرزە بکەوێ، و گیانی، ڕەبەق، دەق بە دەقی دەرونی رێک بکەوێ؟ هەموی لە سەر هیچ! لە سەر**هیکیوبا!** هیکیوبا چی بەسەر ئەو داوە یان ئەو بە سەر هیکیوبا، کەوا بۆی بگری؟

ئاخۆ چی بکردبای ئەگەر هۆ و هەوای هەستی منی لە دڵ بوایە؟ شانۆکەی خنکاوی فرمێسک ئەکرد و گوێ گشتی بە هاواری هەرە بەرز شەق دەکرد؛ تاوانباری شێت و بێتاوانی جەرگبڕ دەکرد، بێئاوەزی وڕ و بەڕاستی هێزی لە چاو و گوێ قەڵت و بڕ دەکرد. بەڵام ئەمن؛ گێل وخوێرییەکی نەوێرۆک، نەگۆمە وەکوو حەمە

خەیاڵ، نەزۆک گەرچی زکپڕم، و ناوێرم بڵێم لەل. نا، ناوێرم لە سەر پاشایەک کە دەوڵەت و ژیانی هەرەگرینگی تەفروتوون کرا. ئەمن کەمدڵم؟ کێ بە بەدفەڕم دەزانێ؟ میشکم دەهاڕێ؟ ردێنم دەڕنێ و بە ڕوومدا ئەیدا؟ بە کەپۆ کێشەم دەکا؟ [بوغزی] درۆێ گەروم تا قولایي شیشارم دەبا؟ کێیە وام لێ بکا، ها؟ ئەوە بەشمە و بەگیان دەیکێشم! ئەمانە هەموی لە بەر ئەوەیە کابوکەجەرگم؛ ز راوی وەم نیە ژین لە ئەستەم تاڵ بکەم؛ دەنا مەشیا تەواوی قەل ودالەکانی ئەم ولاتەم بە ڕێڵەخۆی ئەو ناپیاوە قەڵەو بکردبای. خوێنرێژ! چەپەڵکاری پیس! دڵبەرد، خاین، دڵچەرێن، چەپەڵکاری بێبەزەیی! ئاخ، تۆڵە!

جا بۆ وا؟ چ کەرێکم! زۆر سەیرە، کە من ـ کوڕی بابێکی پایەبەرزی کوژراو، لە ئاسمان و دۆزەخەوە بۆ ئەستاندنی تۆڵەم هان دراوم ـ وەکوو فەڵیتەیەک، دڵ خۆ بە خراپە گوتن سوکنایی بێنم و کارەکەری بن کۆانوئاسایی و سەڵیتەگفت، جنێۆ بدەم !

شەرم بکە! تفو! تەکان دە لە خۆت هەیٚ مێشک! وام بیستوە مروڤینەی تاوانبار کە بو سەیری درامایەک وەردەنیشن، لە دیتنی ئەو بەشەی کە جوان داڕێژراوە ولاسایی تاوانەکەیان دەکاتەوە وەها زەبرێ لە روحیان دەکەوێ، بێ ئەمان تاوانباریان ئەدرکێنن؛ چونکە گەرچی پیاوکوژی زمانی نیە، بە ئەندامێکی هەرە سەمەرە دێتە دەنگ! ئەسپێرم بەم یاریکارانە شتێکی هاوچەشنی ڕووداوی کوژرانی بابم لە پێش چاوي مامم بگێڕن؛ لە رواڵەتی ورد دەبمەوە، چاکی لێ دەتۆژیمەوە؛ ئەگەر ڕەنگی لە ڕوو برا، جا ئەرکی خۆم دەزانم. شایەتیش ئەو ڕۆحە بەدیم کردوە شەیتان بووبێ و شەیتان توانای ئەوەی هەیە لە رۆاڵەتێکی دڵڕفێن‌دا خۆ دەرخا؛ ئا، بگرە لە بەر بێهێزی وسەر لێشێۆاویم بیهەوێ فریوم بدا ونوقمەسارم بکا؛ چونکە بە سەرحاڵ و حەواڵی ئەوتۆدا زۆر زاڵە. ئەبێ پێ لە سەر پردێکی نێزیکتر بۆ پەڕینەوە دانێم. ئەو درامایە داوێکە؛ دەتوانم دەروونی پاشای پێ دەرخەم.

{دەچێتە دەرێ}

بەشی سێهەم

شانوی یەک. ژوورێ لە قەڵادا

{پاشا، مەلەکە، پولونیوس، ئوفیلیا، روزینکرانتز، گیلدینیستیرن و پایەبەرزان دێنە سەر شانو}

پاشا: ئاخۆ نەتوانن بە ڕێی لەم لا و رێوێ لەو لا لێ بکێشنەوە بۆچ ئەو گێژیەی لە بەرکردوە، ڕوژانی رەحەتی، رەبەق، بە شێتی‌یەکی پڕمەترسی و پەتک بڕاو دەڕنێ؟

روزینکرانتز: دانی بە سەردا دەنێ کە خۆی تووشی سەر لێشێواوی کردوە؛ بەڵام، لەبەر چی؟، بە هیچ جۆرێ نادوێ.

گیلدینیستیرن: نایشی‌بینین دڵی‌پێوە بێ دەنگی لێوە بێ؛ هەرکەی سازی دەکەین بۆ راس رۆێنی دل و دەروونی بە شێتی‌یەکی شارەزایانە خۆ لائەدا.

مەلەکە: بەدەماخ وەری گرتن؟

روزینکرانتز: زۆر، وەکوو جوامێرێک.

گیلدینیستیرن: بەڵام هەولی ئەدا وا بنوێنێ .

روزینکرانتز: رژد و رەچوو بوو لە پرسینەوەدا، بەڵام ئازا و ئاوەڵا بۆ پەرسڤ دانەوەی پرسیارەکانمان.

مەلەکە: هەۆڵتان لە سەری دا بۆ گەشت وگێڵ؟

روزینکرانتز: خانم، وا هەڵکەوت لە ریگادا تووشی چەند یاریکاری ناسراو بووین. سەبارەت بەوانە ئاگەدارمان کرد و دیاربوو لە بیستنی گەشایەوە. ئەوانە، ئیستا، لە دیوەخانن و پێم وایە فەرمان دراون ئەمشەو لە خزمەتي‌دا درامایەک بگێڕن.

پولونیوس: بەڵێ راستە، و بە منیشی راسپاردوە لە جەنابتان بو بیستن و دیتنی ئەو درامایە داوەت بکەم.

پاشا: له کانگای دڵەوە؛ زۆر جێ ڕەزامەندیە کە دەبیسم هیندە دڵنەرم بوە. پیاوانی هێژا! زیاتر دنەی بدەن و بیروڕای بۆ ئەو چەشنە سەیرانە هان بدەن.
روزنکرانتز: بەچاوان، قوربان. {روزینکرانتز و گیلدینیستیرن دەچنە دەرێ}
پاشا: گیرترودی ئازیز، تۆش ئێمە بە جێبهێڵە؛ چونکە لە پەناوە ناردومانە شوێن هەملیت لێرەدا لەگەڵ ئوفیلیا ـ وەکوو هەڵکەوت ـ یەک بگرن. من و باوکیشی کە مافی ئەو شۆڤاریەمان هەیە خۆ بە چەشنێ حەشار ئەدەین کە ببینین و نەبینرین و لە سەر ئەو یەک گرتنەیان، راستەوخۆ و لە نێزیکەوە، داوەری بکەین: کە ئاخۆ ئەو رەوت و رەفتارە لە سۆزی ئەوینیەتی ئازاری ئەدا، یان نە.
مەلەکە: گوێ لە فەرمانم؛ جا، ئوفیلیا! ـ سەبارەت بە تۆش ـ هیوا دارم ئەو جوانیەت هۆی دڵخۆشکەری پەت براویەکەی هەملیت بێ؛ بە هومێدم دڵپاکیەکەی تۆ دیسان بیگەڕێنێتەوە سەری ریگاێ ئاسایی، رووله بەختەوەری هەردووکتان.
ئوفیلیا: خانم، بە ئاواتم وابێ. {مەلەکە دەچێتە دەرێ}
پولونیوس: ئوفیلیا! لێرەدا پیاسە بکە. قوربان! لە جەنابیشت تکایە خۆمان حەشار بدەین. –{روو لە ئوفیلیا}
ئەو کتێبە بخوێنەوە با رەنگی تەنیاییت لێ کەوێ. ئێمە زۆرجار شیاوی سەرکۆنەین و فرەیش بەدی کراوە بە رواڵەتی خۆ بەختکەرانە و ئیشی ئینسانی نواندن، شەیتانیش شەکرماڵۆ دەکەین.
پاشا(لە بەرخۆیەوە): بەراستی وایە! چۆن ئەو قسانە وەکوو شریخەی شەلاخ لە ویژدانم دەکەون!
گونای گەنە ژنی هەڵسواو لە سوراوسپیاو ئەوەندەی کردەوەی من و قسەی رەنگینراوم ناحەزتر لە مەبەستەکەی نیە.
ئاخ، باری گرانم!
پولونیوس: ئەوا دەبیسم خەریکە دێ. با خۆ بکێشینەوە، قوربان!
{پاشا و پولونیوس دەچنە دەرێ، هەملیت دێتە ژووێ}
هەملیت: مان، یان نەمان، کیشە ئەوەیە: ئاخۆ ژیرانەترە تیر و تەوژمی بێبەزییانەی بەخت بەگیان بکێشی یان لە دژی زەریایەکی ئەستەم دەس بکەیتەوە و بە دژاوەستان دواییان پێبێنی؟ مردن، خەونێک وچیتر نە؛
بەو خەونە ـ تۆ بلێی ـ لە دڵە خورپێ و هەزاران تەکان و شەکان کە خەڵاتی سروشتە بۆ لەش رزگار ببین.
جا ئەوە ئەو پەڕی ئاواتە و بەدڵ دەیخوازین. مردن، نووستن، نووستن یان شایەتیش خەو بینین؛
بەڵێ، گرفت ئەوەیە! ئاخۆ لە نووستنی مەرگدا ـ کە ئەم رەسنە بێبەقامانە پچڕاند ـ چ خەونێ دەبینین وا ناچاری کردووین [لە مردن] دەس ڕاگرین؟ ئەوەیە ژانی ژیانی بە درێژایی مان خستوتە گیانمان؛
دەنا کێیە قایش و قورچی رۆژگار، ملهوڕی ستەمکار، سەرکۆنەی خاوەن دەمار، ژانی ئەوینی خەسار، گیر و کێشەی یاسا و بڕیار، بێحورمەتی خاوەنکار وناپیاوی نەروم لەگەڵ نەجیو و نەرم و نیاندا بەگیان بکێشێ لە حاڵێکدا دەتوانێ بە خەنجەرێکی رووت خۆ بسرەوێنێ؟ کێیە ئەو ناحەزیانە بە کۆڵ بکێشێ و لە ژێرباری ژیاني ژاکێنەردا ئاخ هەڵکێشێ و ئارەق بڕێژێ؟ بەڵام ترس لە پاش مردنە؛ ئەو شوێنە نادیارە کە لە سنوورییەوە رێبوار نەگەڕاوەتەوە؛ ورەی ورکردوە و ناچارمان دەکا ئەو ژاڵ و ژانەی هەمانە بکێشین و بەرەو ئەوانەیکە لێیان نازانین نەفڕین. کەوابوو زانستە هەمووومان ترسەنوک هەڵدەگەڕێنێ و بریقەی سروشتی دەس کردنەوە بە رەنگی بزرکاوی بیرکردنەوە بووڵین دەکا، جا کردوکۆشەکانی بەکات و کەڵێن، بەم بۆنەوە، کەزیگەیان کەچ دەبێ و نێوی جێبەجێ بوونیان لێ ون دەبێ. جارێ بێدەنگ بە!
ئوفیلیای جوان! – ئەی خودای جوانی! لە نەزر و نزاکانتدا گشت گوناکانی منیش وەبیرتدابێ.
ئوفیلیا: سەروەری هێژام! بەڕێزتان پاش ئەو هەموو رۆژانە چۆنن؟
هەملیت: بەڕیزەوە سوپاست دەکەم؛ چاک، چاک، چاک.

ئوفیلیا: قوربان، چەند دیاریەکی جەنابتانم لە لایە و لە مێژە دەخوازم بیاندەمەوە؛ تکاتان لێ دەکەم ئیستا وەریان بگرنەوە.
هەملیت: نا، من نەبوم، ئەمن قەت پێشکەشیم بە تۆ نەداوە.
ئوفیلیا: سەروەری بەرێزم، خۆتان چاک دەزانن وابوە. لەگەڵ ئەوانەشدا قسەی جوان و بۆن خۆشتان خەڵات دەکردم کە پێشکەشیەکاني بۆندارتر دەکرد؛ ئیتر بۆنیان پەڕیوە، وەریان بگرنەوە، چونکە لای هەستیاران وایە کە پێشکەشکەران وەفایان نەما، پێشکەشیەکانیشیان بێبایەخ دەبن.
فەرموو، قوربان!
هەملیت: ها، ها! ئەتو راست و پاکی؟
ئوفیلیا: قوربان؟
هەملیت: ئەتو جوانی؟
ئوفیلیا: مەبەستی جەنابتان چیە؟
هەملیت: ئەوەیکە ئەگەر راست و پاک بی، ئەو راستی و پاکیەت نابێ ئیزنی خۆنواندن بە جوانیت بدا.
ئوفیلیا: جا قوربان، جوانی دەتوانێ هاودەمێکی باشتر لە راستی هەبێ؟
هەملیت: ئا، بەڕاستی؛ چونکە هێزی جوانی _ زووتر لەوەیکە هێزی راستی بتوانێ روو لە شێوە و شوێنی خۆی تاوی بدا_ راستی لە بارەکەێ دەترازێنێ و ئەیکا بە تاوکەر و دەلال. جا ئەوە لە سەردەمێکدا واژی بێژی بوو، بەڵام ئیستا زەمانە سەلماندویەتی. ئەمن ماوەیەک زۆرم خۆشدەویستی.
ئوفیلیا: بەڕاستی، قوربان، واتان کردبوو منیش بڕوام وابوو.
هەملیت: نەمەشیا بڕوات پێم بکردبای؛ چونکە پارێزکاری ناتوانێ لە سەر کۆتەرەی کۆنی گیانماندا پێوەند بگرێ، گەرچی واشمان پێخۆش بێ. ئەمن تۆم خۆش نەدویست.
ئوفیلیا: کەوابێ زۆر هەڵخڵەتام.
هەملیت: روو بکە لە دەیرێ لە بەرچی تۆش چەپەڵکار بخەیتەوە؟ ئەمن، بۆ خۆم، پیاوێکی کەم و کورت راست و دروستم، بەڵام هێشتا دەتوانم خۆ لە شتگەلێکی ئەوتۆدا بە تاوانبار بزانم کە باشتر بوو دایکم نەمیدیبای. ئەمن زۆر خۆخوازم، قین لە دلم، بەرزە فرم؛ هێندە زۆر گونا و گەنەکاریم لە سەر پێ ئامادەی فەرمانن، بیر و بۆچونم نایانپەژیرێ، خەون و خەیاڵم نایاننەخشێنێ، ئەوەندەش مەودا و موڵەتم نیە بیانڕەخسێنم. جا بۆ، گیان لەبەرانی وەکوو من لە نێو ئەرز و ئاسماندا خۆ کێشە بکەن؟ ئێمە هەمووومان، تا بڵێی، چەوتین؛ بە هیچ کاممان بروا مەکە! رێ خۆت بگرە وبچوە دەیرێک.
بابت لە کوێیە؟
ئوفیلیا: لە ماڵە، قوربان.
هەملیت: با دەرکی بە سەرەوە داخرا بێ، بەشکوو، جگە ماڵەکەێ خۆی، لە جێگاێیەکیتردا نەفامی نەنوێنێ.
خودات لەگەڵ!
ئوفیلیا: ئەی خودای مەزن، فریای کەوە!
هەملیت: ئەگەر لە سەرئەوەی شوو بکەی، ئەو توانجەت خەڵات دەکەم: گەر وەکوو سەهۆڵ سارد و سڕ بی، پاک و سپی وێنەی بەفر بی، لە تانە و تەشە ر رزگار نابی؛ سا خۆ بخە دەیرێ. دەبچۆ خودات لەگەڵ!
یان ئەگەر بەنیازی مێرد بکەی، شوو بە نەفامێ بکە؛ چونکە پیاوانی ژیر و وریا باش دەزانن[بۆ پاکانەی خۆ کردن] چ دەعبایەکیان لێ ساز دەکەن. روو لە دەیرێ بکە، بەپەلە وخێرا، بەسلامەت.
ئوفیلیا: ئەی هێزەکانی ئاسمانی، دەرمانی بکەن!

هەملیت: سەبارەت بە نەخش و نگاریشتان بەس بیستومە، خودا رووەتێکی داون، ئێوە خۆ بە دیمەنێکی‌تر ئەنەخشێنن. بە سەما کردن ری دەکەن، بە لار و لەنجەن و پسک قسان دەکەن، لە سەر دەسکردەکانی خودا نێو و نیتکە ساز دەکەن و سووکایەتیتان بە خەڵەتی ئاسایی دەزانن. دە برۆ، ئیترمن لە سەر ئەو شەرتەم نیم! هەر ئەوە شێتی کردوم. ئەمن دەڵێم ژن و ژنخواز و مێرد کردن هەر نەبێ. ئەوانەیکە زەماونیان کردوە، تازە با بژین ـ جگە لە یەک کەس ـ پاشمەنەکانیش با وەکوو خۆیان بمێننەوە. دەسا روو بکە لە دەێرێک، بچۆ!

{هەملیت دەچێتە دەرێ}

ئوفیلیا: ئاخ، چ بیرێکی بەرز وەها داڕووخاوە.چاو و زمان و شیری دیوەخان و سەربازان و زانایان، هومێد و گوڵی هیوای ئەو وڵاتە جوانە، ئاوێنەی داب و نموونەی رەفتار، چاوئەنگاوتەی چاوئەنگێوان، بەتەواوی، بەتەواوی ژاکاوە! ومنیش ــ ناهمێ و ناشادترینی ژنان، کەوا هەنگوێنی بەڵێنە سترانئاساییەکانیم بەگیان ئەسمی ــ ئیستا چاوم لە بەرزە پیاوی وڵاتە کە وەکوو زایلەی زەنگ‌خۆش ناکۆک و گڕ زرەی دێ؛ باڵا و بەژنی بێوێنەی لاویەتی بە گژەبای لێوەیی هەڵپرژاوە. ئای لە من، چیم دی چ دەبینم!

{پاشا و پولونیوس دێنە ژووری}

پاشا: ئەوین!؟ هەست و هەوای بەو بارەدا ناچەمێ؛ ئەوەش کە ئێژێ ـ گەرچی تۆزێ نارێکە ـ لە شێتی ناکا. شتێک لە مێشکێ دایە کە پەرۆشیەکەی لە سەری کرە هەڵی بێنێ؛ بەگومانم ئەوەیکە هەڵدێ و دەرئەکەوێ مەترسی‌یەک بێ. جا بۆ بەرگری کردنی، بڕیارێکم هەیە کە ئەبێ بەپەلە جێبەجێ بکرێ: دەسبەجێ، بۆ وەرگرتنی پیتاکی دواکەوتوو، روو لە ئینگلیز بەرێ بکەن. بەڵکوو زەریا و وڵاتانی جۆربەجۆر بە شتومەکی رەنگامەیان ئەو رازە داپسکاوە لە دڵیدا ـ کە وا مێشکی ئەژەنێ و لە خۆێ بردوە ـ کش بدەن. ئەتو لە سەر ئەو بڕیارە بیر و ڕات چیە؟

پولونیوس: جوان کاری تێدەکا. بەڵام ئەمن هێشتا لە سەر ئەو باوەڕەم سەرچەمەێ پەرۆشیەکەی لە ئەوینێکی ئاوڕ لێ نەدراو هەڵدەقوڵێ. دەی ئوفیلیا چۆنی؟ پێویست ناکا پێمان بڵێی جەنابی هەملیت چی گوت، ئێمە خۆمان هەموومان بیست.- جا قوربان! ئەوەیکە پێتان خۆشە بیکەن؛ بەڵام ـ ئەگەر بە رێکی دەزانن ــ پاش دراماکە، با مەلەکەی دایکیشی، لە پەناوە، لێ بلاڵێتەوە پەژارەکەی بدرکێنێ؛ با ئەویش خەلوەتێکی لەگەڵ بکا و منیش ـ لە سەر ئیزنی جەنابت ـ پاردەیان لێ دەگرم و گشت وتەکانیان دەبیسم؛ جا ئەگەر بۆ ئەویش هیچ دەرنەکەوت، روو لە ئینگلیزی بەرێ بکەن؛ یان لە هەر جێگایەکدا پەسەندی جەنابتانە چوار دەوری بگر ن.

پاشا: با وا بێ. شێتی لە گەورە پیاوانda ناکرێ بێچاوەدیری بەرەڵا بکرێ.

{دەچنە دەرێ}

شانوی دوو. هوڵێ لە قەڵادا

{هەملیت و سێ یاریکار دێنە ژوورەوە}

هەملیت: تکاتان لێ دەکەم دیالوگەکەتان بەو چەشنە کە بەیانم کرد ـ رەوان ـ بخەنە سەرزمان. بەڵام ئەگەر بە هاوار و دا بیڵێن ـ بەو چەشنە کە زۆربەی نیارانمان دەیڵێن ـ پێم خۆشتر ئەبوو جارچی شار نووسراوەکانمی بخوێندبایەتەوە. ئەوەندەش بە دەسبادان هەوا هەڕڕە مەکەن. بەڵکوو جوان و ژیرانە دەس بگەڕێنن؛ چونکە لە تۆف ولاسامە و‌ـ با بڵێین ـ گێژەڵووکەی هەست و هەوادا، ئێوە ئەبێ رەۆتیکی هێمن بگرنە خۆ کە ئەو هەستە دامرکێنێ. ئای چەندە ئازاری گیانمە، کە ئەبیسم زەلامێکی لە خۆ رازی، کڵاو قژ لە سەر، هەست و هانایەک [بە هاوار و هەنسک] دادڕێ و کوت کوت و پەل پەلی دەکا لە بەر ئەوەیکە

گوێ چاولێکەران و دانیشتوان بزڕێنێ؛ ئەوانەیکە زۆربەیان هۆگری هیچ نین جگە لە شانوەکانی بێناوەروک و پڕ ئاژاوە. من ئەدەم ئەو کابرایە کە دەوری **تیرمەگەنت** دەگێڕێ و هەنگاوی ئەولاتر هەڵدەگۆزێ یان لە **هیرود** هیرودتر خۆ ئەنوێنێ شەلاخکاری بکەن. تکایە خۆ لەو ناحەزیانە بپارێزن.

یاریکار: بەریزتان دلنیا بێ.

هەملیت: بەڵام نەک زۆریش سارد و سڕ بن. ئەوەیکە هەستتان دەجولێنێ رێ نموونتان بێ. جم و جووڵتان هاوسەنگی وتووێژتان بێ؛ وتووێژتان لەگەڵ جم وجووڵتان رێک بکەوێ، ئەو تایبەتیە سروشتیە لە بەرچاو بگرن کە لە هەرهەولێدا ناوەنجیەکەی پێشێل نەکەن: چونکە هەرشتێ لە رادە بەدەرنوێنرا لە مەبەستی شانۆ کردنەکە دوور ئەکەوێتەوە کە ئامانجی ـ با بڵێین ـ لە یەکەمین شانوەوە تا ئیستا ئاوێنە گرتنێ بوە و هەیە بەرانبەر بە سروشت، بو راست نیشاندانی تایبەتیە کانی، گاڵتە بە وێنەکانی و نواندنی رواڵەتی زەمان و شێواز و شوێنەوارەکانی. جا ئەو خۆبادان وخۆلادانە، گەرچی هۆێ پێکەنینی ناحاڵیەکانە، قەڵسەی رەخنەگیرانە؛ داوەرییەکی ئەوانە ئەبێ لە چاوی ئێوەدا قورس وقانجتر بێ لە هی تەواوی جەماوەر. ئاخ، یاریکارانی وا __ کە لە دەور گێڕاندا دیومن یان بیستومن کەسانیتر چەندە بەگوڕ شاواشیان کردوون ـ، نەک بمەوێ زمان بە کوفر بگێڕم، بەڵام نە زمان و زاری دینداریان هەیە، نە رێگا و رە وشتی دیندار، نە کافر، نە ئادەمیزاد؛ هیندە قنجە قنجیان کردوە و قیژەیان لێوە هاتوە کە پێم وابوە بەردەس و پاکارەکانی خودا مروڤیان خولقاندوە؛ جا، نەک رێک و پێکیش؛ لاساییەکی زۆر نالەباری مروڤ دەکەنەوە.

یاریکار: هیوا دارم ئیمە تارادەیەک لەو بارەوە رێک هاتبێتین، قوربان.

هەملیت: ئا، رەبەق رێک بن. ئەوانەیکە دەوری رشخەنجاڕ دەگێڕن، زیاتر لەویکە بۆیان دانراوە، نەدون؛ نەک خۆیان بە خۆ پێبکەنن لەبەر ئەوەیکە ژمارەیەک چاولێکەری ناحاڵی پێبکەنێنن؛ گەرچی پێویستیەکانی شانۆش ئەبێ لە بەرچاو بگیردرێ. بەڵام ئەوە ناشرینە و نیشانەدری ئاواتێکی خوازەڵوکانەیە لەو گاڵتەچیەدا کە دەکاری دێنێ. دەبچن خۆ ئامادە کە ن. {یاریکاران دەچنە دەرێ}

{پولونیوس، روزینکرانتز، و گیلدینیستیرن دێنە سەر شانۆ}

دەی، ئاغا؟ پاشا مەیلی لە سەر بیستنی ئەو درامایە هەیە؟

پولونیوس: مەلەکەش هەیەتی و ئەوا ئامادە دەبن.

هەملیت: فەرمان بدە یاریکەران پەلە بکەن.{پولونیوس ئەڕوا}

تکایە ئێوەش یارمەتی بدەن پەلەیان لێ بکەن.

هەردووکیان: بە چاوان، قوربان.{دەچنە دەرێ}

هەملیت: ها، لە کوێدای هورەیشیو! {هورەیشیو دێتە ژوورێ}

هورەیشیو: لێرەم، گەورەی خۆشەویست، لە خزمەت دام.

هەملیت: هورەیشیو، ئەتو تاکە پیاویکی پاکی قسەم لەگەڵ کردوە.

هورەیشیو: نا، قوربان!

هەملیت: نا، وانەزانی خوڵتەت پێدەکەم؛ ئاخر ئەمن چ نیازیکم هەیە تکاکاری تو بم؛ ئەتۆ چ دەسکەوتێکت هەیە بۆ خوارد و جل و بەرگت جگە لە روحی خاوێنت؟ خوڵتە بە نەدار بۆ بکرێ؟ نا، با هەر زمانی شیرین کراو خوانچە و خەڵات بلێسێتەوە و جومگەێ خڕی زرانی لەوێدا خوڵتە خەڵات دێنێ بچەمێتەوە. گوێت شلە؟ لەو کاتەوە روحی رەوانم بوو بە عازەوەژن و و هەستی دیاری کردنی لێ دەرکەوت، لە نێو پیاواندا، مۆری

****

تیرمەگەنت خودایەکي ناوچەي روژهەلات لە دراماکاني کوني ئاکاريدا کە لە روالەتي شەيتان دەردەکەوت و هەرا و هاواري زوري دەکرد.

هیرود لە دراماکانی کوندا بە شێوەی میلودراماتیک ـ واتە پڕهەست ـ دەردەکەوت.

هەڵبژاردوی لە سەر تۆ داناوە. چونکە تۆ پیاوێکی لەو پەڕی ڕەنجدا ڕەنجت نەنواندوە؛ بو خەم و خەڵاتی ڕۆژگار یەکسان شوکرت کردوە. سەربەرز ئەوانەیکە هەست و هۆشیان وا جوان تیکهاڵاوە کە نەبوونەتە شمشاڵ بۆ قامکی ڕۆژگار و بەکەیفی ئەو سۆزیان لێوە بێ. ئەو پیاوەم پێ بناسێنە خوڵامی هەوا و هەستی نەبێ تا لە ناخی دڵمدا جێ بکەم؛ ئەرێ، لە دڵی دڵمدا، هەروەها کە تۆم داناوە.

با لەو بارەوە بەس بێ! ئەمشەو لە پێش چاوی پاشا شانویەک دەگێڕدرێ. بەشێکی دەقی ئەو مەسەلەیە کە پێم گوتی ـ چۆنیەتی مەرگی بابم. تکایە، کاتێ ئەو بەشە ئەبینی، بە چاوی گیان چاو لە مامم دابڕە. ئەگەر سووچە شاراوەکەی لە بیستنی یەک دیالوگ خۆ بەدەستەوە نەدا، روحیکی شەیتانیمان بینیوە و خەیاڵەکانی من رەش و پیس وەکوو کوورەی **ڤولکانە** [خودای ئاگر و ئاسنگەری]. زیت سەرنجی بدە! ئەمنیش چاوم بە ڕوومەتیدا دەدووریم؛ پاشان پێکەوە داوەریەکانمان سەبارەت بە ڕوو و ڕواڵەتی لێک ئەدەینەوە.

هورەیشیو: باشە قوربان، ئەگەریش لە کاتی شانۆ گێڕانی دراماکەدا بتوانێ شتێک بدزێتەوە، ئەمن تاوانی ئەو دزینەوەیە ئەدەم.

{دەنگی گرووپی موزیک – دەهۆڵ و ترومپیت ژەنانی سروودی دەنمارکی دێنە ژورێ. پاشا، مەلەکە، پولونیوس، ئوفیلیا، روزینکرانتز، گیلدینیستسرن، وپایەبەرزانیتر لەگەل کومەڵی چرابە دەستی پارێزەری پاشا دێنە ژووری}

هەملیت: ئەوا دێن بۆ دراماکە. من ئەبێ خۆ گێژ و وڕ بنوێنم، تۆش جێگایەک بوخۆت خۆش بکە.

پاشا: برازامان هەملیت چۆنە؟

هەملیت: زۆرچاک، سوێندە، لە سفرەی سووسەماری حەوت ڕەنگ هەوای پڕهومێد دەخۆم؛ کەڵەشێری ئەختەش وەها دان نادەن.

پاشا: ئەو وەڵامە چی بە سەر پرسیارەکەی من داوە، هەملیت! ئەو قسانە قسەیً من نین.

هەملیت: نا، ئیتر هی منیش نین. {ڕوو لە پولونیوس} ئەرێ جەناب، ئەتو جارێک لە زانکۆدا دەورت گێڕاوە، خۆت گوتت؟

پولونیوس: وایە قوربان، بە یاریکارێکی قەوەتیش دەرچووم.

هەملیت: چ دەورێکت گێڕا؟

پولونیوس: دەوری ژولیوس سیزار؛ لە **کاپیتول**دا کوژرام؛ **بروتوس** کوشتمی.

هەملیت: لە دڕندەخویی بوە وەها گۆڕێکی گەورەی کوشتوە. یاریکاران ئامادەن؟

روزینکرانتز: ئا، قوربان چاوەڕێ فەرمانی جەنابتن.

مەلەکە: وەرە ئێرە، هەملیتی خوشەویست، لە تەنیشتم وەرنیشە.

هەملیت: نا، دایکی باشم، ئەم جێگایە دلڕفێنترە [لە تەنیشتی ئوفیلیا].

پولونیوس (لە بە ر خۆیەوە ڕوو لە پاشا): هەی! هەی! گوێتان لێیە؟

هەملیت(ڕوو لە ئوفیلیا): خانم، ئەکرێ لە سەر ڕانت ڕاکشم؟

ئوفیلیا: نا، قوربان.

هەملیت: مەبەستم، سەرم لە سەر ڕانت بێ؟

ئوفیلیا: ئا، قوربان.

هەملیت: پێت وایە مەبەستی ناحەزم هەبوو؟

ئوفیلیا: ئەمن هیچ نازانم، قوربان.

هەملیت: ڕاکشان لە نێو لنگانی کچاندا خۆشە.

ئوفیلیا: چي، قوربان؟

هەملیت: هیچ.

ئوفیلیا: سەر خۆشی، قوربان.

هەملیت: کێ، ئەمن؟

ئوفیلیا: بەڵێ، قوربان.

هەملیت: ئای خودا، تاکە ڕشخەنجارەکەی تۆم!. جا پیاو سەرخۆشیش نەبێ چ بکا؟ ئەی بۆ چاو لە دایکم ناکەی چەندە بەکەیفە، لە حاڵێکدا باوکم دوو سەعاتە مردوە.

ئوفیلیا: نا، زۆر زیاتر، دوو مانگە، قوربان.

هەملیت: هەی هوو چەندە لەمێژە؟ کەوابوو شەیتان ئەبێ ڕەشپۆش بێ؛ ئیتر من جل لە پێستی سەمورە دەکەم. ئەی خودا! دوومانگە مردوە و هێشتا لەبیر نەکراوە؟ سا جێ ئومێدە یادی پیاوێکی مەزن نیوەسالێ بمێنێ. بەڵام، بە خودای، ئەبێ کەلیسە ساز بکا، دەنا ڕەنجی لەبیر نەمان، لەگەل **ئەسپە چێوینە**، دەکێشێ و لە سەر زێدەکەیەوە دێڕی: ئاخ، ئاخ، ئەسپە چێوینە لە بیرکرا هەڵدەکرێ.

{شەیپور و دووزەلە دێنە دەنگ. شانۆیەکی بێدەنگ دەگێڕدرێ}

پاشایەک ومەلەکەیەک بە ئەوین نواندنێکی زۆر بە یەکتر دێنە سەر شانۆ؛ مەلەکە دەس لە ملی پاشا ئەبێ. چۆکی لە بەر ئەدا، و قووڵایی هەستی پێ ئەنوێنێ. پاشا ڕایدەوەستێنێتەوە؛ سەر لە سەر شانی دادەنێ و پاشان لە سەر باخچەگولێ ڕادەکشێ. کە خەو ئەیباتەوە، مەلەکە خۆ ئەکێشێتەوە و بەجێ دێڵێ؛ جا پیاوێ دێتە ژورەوە، تانجەکەی پاشا لە سەری ئەکاتەوە، ماچی [تاج] دەکا، و لە گوێ پاشا ژاراو دەرێژێ و دەچێتە دەرێ. مەلەکە دێتەوە؛ کە پاشا مردوو دەبینێ دەست دەکا بە خۆ ڕنین. کابرای ژەحرچی، هاوڕێ دوو سێ پیاوی لاڵ، دێتەوە، لەگەڵ مەلەکە ڕۆ ڕۆ دەکەن. تەرمی پاشا لە شانۆ دەر دەخەن. کابرای پیاوکوژ ـ دیاری و خەڵات لەدەس ـ روو لە مەلەکە ئەکەوێتە مۆزە مۆز کردن؛ مەلەکەش لالووت و بێهەست خۆ ئەنوێنێ، زۆر ناخاینێ و لە ئاکامدا دەستی ئەوینخوازی کابرا دەگوشێ. {شانۆ چۆڵ دەکەن}

ئوفیلیا: ئەو کارانە مانای چ بوو، قوربان؟

هەملیت: الخانة فی الخفاء؛ مانای پۆخڵکاریە [لە پەناوە].

ئوفیلیا: گومان، ئەو شانوە مەبەستی دراماکە پیشان ئەدا.

{ووتار بێژ دێتە سەر شانۆ}

هەملیت: لەم کابرایە تێدەگەین. یاریکاران شاردنەوەیان پێ ناکرێ؛ هەموو شتێک ئیژن.

ئوفیلیا: پیمان دەلێ مانای شانوەکە چ بوو؟

هەملیت: ئا، یان هەر شێوەیەکیتر کە پێبنوێنی. ئەتۆ شەرم مەکە لە خۆ نواندن، ئەویش شەرم ناکا و پێت دەڵێ مانای چیە.

ئوفیلیا: ئەتو هاری، هار! من شانوەکە چاو لێ دەکەم.

''

لە دەقە ئینگلیزیەکەیدا hobby-horse هاتوە و ئاشیرەت بە کوڵە چێوێکە _ وەکوو ئەوەیکە منداڵان سواری دەبن و لاسایی سواری دەکەنەوە_ کە لە سەما و گۆبەنی ڕۆژی **مۆریسی** مانگی مەیدا سواری دەبون بۆ ڕەخنە لە بە حەرام زانینی سەیر و سەفا لە سەر باوەڕی **پیۆریتەنەکانی** ئاینی مەسیح. لە زمانی ئەوڕوکەی ئینگلیزیدا hobby-horse بە مانای بیر و ڕای تایبەتی مرۆڤە کە لە سەری زۆر سوور بێ.

ووتاربێژ: *وا ئێمه و ئەوەش تراژیدیمان   پانته دەکەین بو لێ بوردنتان   تکایه هێمن گوێ بگرن بۆمان.*
هەملیت: ئەوە وتاربێژی بوو یان درۆشمی سەر گۆڕەپان؟!
ئوفیلیا: کورت بوو، قوربان.
هەملیت: وەکوو خۆشەویستی ژنان.
{دوو یاریکار دێنه ژووری؛ پاشایەک و مەلەکەیەک}
پاشا: *سیی جار تەواوە گاریەی* ***فیبوس***
له دەوری شۆڵاوَ ***نیپتون*** *و* ***تیلووس***
وا هەڵسووڕاوە،
سی دوازده مانگیش تیروژ و تیشکی هەتاو قەرز دەکەن
تا دوازده سی جار له دەورەی جیهان خۆیان با بدەن.
هێشتا هەر دڵمان ئەویندار یەکە و
هایمین *دەسمانی به دەسبینکی دین*
توند گرێ داوە.
مەلەکە: *با هیندەیتریش خورەتاو و مانگ له سەر ئەوینمان خۆ هەلسووڕێنن!*
بەڵام ئای له من!
له مێژه رەنجوری! زۆر له کەیفەکەی جارانت دووری،
ئەوەیه هینده بۆت پەرۆشاوم.
بەلام، گەرچی من وا داگیراوم،
گەورەم،
هیچ نیه ،
رادەی ترس و عەشق له نێو ژنان‌دا ئەندازەی نیە: یان هەر نیانه یان پڕ گیانیانه،
ئیستا ئەوینم له ئاستت چەندە، پێت سەلمێنراوە؛
ئەوینم لەلات چ ئەندازەیه
ترسیشم وایه و هەر بەو رادەیه.
له کوێ‌دا ئەوین بەرز خۆ ئەنوێنێ
شک و دوودڵی با زۆر کەمیش بێ، هەر ترس ئەنوێنێ.
له کوێ‌دا ترس کەم کەم زۆر دەبێ، ئاوازی ئەوین بەسۆزتر دەبێ.
پاشا: *به ئایین سوێند، دەسەڵاتی ژین،*
- ئەیَ ئەوینەکەم! -
له لێم بڕاوە،

فیبوس: خوداي هەتاو. **نیپتون**: خوداي زەریا **تیلووس**: خوداي زەوین **هایمین**: خوداي ژیاني هاوبەشي

فرەیٚ نەماوە هێز و برِستی ئازام نەمێنیٚ
گیانم ساکن بیٚ لە ڕووی دونیاوە.
جا تو،
پاش مەرگم
لە دونیای جوانی
مێردێکی گەورە، دڵۆوان و مەرد
دیاری بکە
بە دەزگیرانی ـ
مەلەکە: ئای تو خوا بەس کە!
وەها ئەوینیٚ
لە دڵی مندا
گەر نیازیش بیٚ
هەر خەیانەتە
دووهەم شوو کردن
بە لای منەوە
وەک جەنایەتە!
کەس دووهەم ئاهەنگ زەماوەن ناگریٚ
مەر یەکەم دڵی بە دەسی بمریٚ.
هەملیت(لە پەناوە): هەی کاڵەکەمارانە، کاڵەکەمارانە!
مەلەکە: هۆی مێردی دووهەم هەر ماڵ و موڵکە
نەک بو ئەوینە؛
مێردەکەی مردووم زیندوو بێتەوە و دیسان بیکوژم
گەر ماچی مێردی دووهەم لێم کەویٚ و لێوی بمژم
پاشا: گومانم نیە ئەوەی کە دەڵێی قووڵایی بیرتە،
بەڵام جار وبار
ئەوەی بەڵێنە و لە زاری دێنین،
بومان نارِەخسیٚ، ناچار دەێشکێنین.
پەیمان خوڵامی حافزە وبیرە
پێەو دەبەسریٚ، خوٚ رانەگیرە
وەکوو مێوەی کاڵ،
چوٚن تون خوٚ دەگریٚ بە لق و پەلکا
بەڵام کە گەیشت، بیٚ شەکانەوە
لیٚ دەکەوێت و لق لە بیر دەکا؛
ئێمەش هەروەها
ئەو مەبەستەی وا لە سەری سوورین جیٚبەجیٚ بکەین.

لێمان دەکەوێ ولە بیری دەکەین.
ئەوەیکە لە سەر هەست و هەواوە بەڵێنمان داوە
کە هەست دامرکا بەڵێنەکەیشی وا بە سەر باوە.
لافاوی خەم و خۆشی کە هەستا
هۆی خەم و خۆشیش لەگەڵ خۆ دەبا.
لە کوێدا شایی رووەمەت دەر ئەخا
خەم ئازیەتبارە و هەنسکی ئەدا
کە خەم سەرخۆشە، شایی خەمینە
هات و نەهاتی بێ بایی ژینە.
نە ئەم جیهانە بێبڕانەوەس
نە دڵ گۆڕانمان بە پێ چارەنووس، شتێکي تازەس؛
تەنیا پرسیارێ کە ماوەتەوە و وەڵامی نیە:
ئاخۆ ئەوینە وا چارەنووسمان لە دوو دەکێشێ
یان چارەنووسە بە هەوسارەکەێ ئەوین ئەکێشێ؟
گەر بەرزە پیاوێ سەرگەردان بێ
کەس و کاری لێ روو گەردان دەبێ
هەژار گەر هەلی جوانی بۆ رەخسی
دوژمنانیشی ئەبن بە دۆسی؛
بۆیە وادیارە
ئەوین لە کۆڵی چارەنووس سوارە،
چونکە بێ نیاز بێ یار ناکەوێ
ئەوەش بەنیازە
گەر دەستي بێ کەڵک بۆ یار داکێشێ،
راستەوخۆ دژمن بۆ خۆ ئەتاشێ.
جا، بچینەوە سەر مەبەستەکە؛
ئەوەی ویستمانە
و
ئەوەی بەشمانە
هێندە دۆژوو رێگا دەپێون
را و راوێژمان لێ وەردەگێرن
بیر و بڕوامان هەر لە خۆمانە
بەڵام ئاکامی جگە لەوەیە کە ویستوومانە.
جا تۆ پێت وایە قەت ناکەی شایی دووهەم مێرد بگری؛
بەڵام کە ئاغای یەکەمت بمرێ
ئەو بیر و بڕوا لە دڵت ئەفڕێ.
مەلەکە: زەوی خواردن و ئاسمان هەتاوی

لێم حەرام بکەن،
شەو و ڕۆژ خۆشی و خوەراسەم لێ کەن،
هومێد و هانام هەمووی ڕوو بکا لە پەرێشانی،
تەنیا و تاق ڕوانگەم دار و دیوار بێ وەکوو زیندانی
نامەتی ـ کە ڕوو لە خۆشی بکا ڕەنگی لێ ئەبڕێ ـ ڕوو بکا لە ژینم،
چم بو نەهێڵێ لە زیندگانی، بە یەکجار برمێ پەردوو و پەرژینم،
نەکبەتی شوێنم، نەک لەم دونیایە، لە قیامەتیش بەرنەدا ئەگەر،
پاش بێوەژنی قەت شوو بژینم.

هەملیت: بگرە هەر ئیستا پەیمان بشکێنی!

پاشا: سوێندێکی قورسە.

ئازیزم، دەمێ وازم لێ بێنە تەنیا بمێنم.

ڕوحم گیراوە، بەش بە نووستنێ زووخ و زاخ ڕۆژم بخڵافێنم.

مەلەکە: با خەو جۆلانەی گیانت بجوێنێ. {پاشا دەنوێ}

یاخوا ناکۆکی هەرگیزاوهەرگیز بەێنمان نەشوێنێ. {دەچنە دەرێ}

هەملیت(ڕوو لە دایکی): خانم، ها، ئەو شانۆوەت پێ چۆن بوو؟

مەلەکە: پێم وایە، ژنەکە سکاڵای زۆری دەکرد.

هەملیت: با، بەڵام لە سەر بەڵێنیەتی.

پاشا(ڕوو لە هەملیت): ئەو وتارەت بیست؟ بێ حورمەتی تێدا هەست نەدەکرا؟

هەملیت: نا، نە! هەر تەوزە و حەنەک بوو، تەوزەیەک ئاوێتەی تاڵی؛ هیچ بێحورمەتی نیە.

پاشا: ئەتو چ نێوێ لە سەر ئەو شانۆیە دەنی؟

هەملیت: تەلەمشک. ئا، جا چۆن؟ بە شێوەی دیالوگ، ئەو درامایە وێنەیەکە لە پیاوکوژيیەک لە **ڤیین**دا.
گونزاگو نێوی سانەکەیە؛ ژنەکەشی **باپتیستا**یە، ئیستا دەیبینن. پوخڵی و پیسیەک ئەنوێنێ؛ بەڵام چ مەسەلەیەکە؟ جەنابتان و ئێمە کە ڕوحمان خاوێن و پاکە، پێمانەوە نالکێ. با ماینەپیری لێکەتوو سڵ بکا، ئەسپە کوێتی ئێمە بەکارە. {لوسیانوس دێتە ژوورێ}
ئەمە لوسیانوسە، برازای پاشا.

ئوفیلیا: ڕاڤەکارێکی باشی، قوربان.

هەملیت: بگرە بمزانیبا نێوانی تۆ و ئەویندارەکەت چۆنە ئەگەر بووکڵەگێڕکانم بدیبا.

ئوفیلیا: چزداری، چزدار.

هەملیت: زیرەت لێوە دێ گەر چزەکەم دەرکێشی.

ئوفیلیا: ئای، ئای، تیژتر و تاڵتر.

هەملیت: **خاس یان خراپ ئەبێ مێردەکانتان ڕاگرن1.**
دەي! دەس پێ بکە، هەی پیاوکوژ. چەپەڵ، گوم کە ئەو ڕەنگە هەرمەتکراوە، و دەس پێ بکە!
زووبە! قەلەکە لە ژێرەوە قرقرێنیەتی بۆ تۆڵە.

1ئاماژە بەو پەیمانەیە کە لە ئاهەنگی دەسپێکردنی ژیانی هاوبەشیدا دەگوترێ.

لوسیانوس: بیرم ڕەش هەڵگەڕاوە،
قولەکانم هەڵ داوە،
ژەحراوم گیان سڕ دەکا
کات ژمێر خۆ خڕ دەکا
کات ئارام و هیمنە
گیاندار لە چاوم ونە
ئەو ژەحرەم پێک هێناوە
لە گیایەکی بێ ناوە
لە بن ڕەشی ڕواوە

خودای نفرین و نووڕە
***هیکاتی** لڕ و تووڕە*
سێ جار سیحری کردوە
کە گیان بیسمێ مردوە {ژەحرەکە لە گوێ (نەخشگێڕی پاشا) دەکا}

هەملیت: لە باخەکەیدا، بەتەمای تەخت و تاجەکەی، ژاراژنی کرد؛ نێوی **گونزاگوە**. ئەو چیرۆکە هەر ماوە. بە زمانێکی جوانی ئیتالی نووسراوە. جا ئیستا ئەیبینین چۆن پیاوکوژەکە دلی ژنەکەی **گونزاگوش** ئەڕفێنێ.
ئوفیلیا: پاشا هەستاوە.
هەملیت: بۆ، لە ئەێرەکلێ ترسا؟
مەلەکە: قوربان، بۆ وا تیکچووی؟
پولونیوس: شانۆوەکە ببڕن.
پاشا: شوڵەیەکم بۆ هەڵکەن، دەبچن!
هەموان پێکەوە: چرا، چرا، چرا! {هەموو شانۆ چۆڵ دەکەن جگە لە هەملیت وهورەیشیو}
هەملیت: با ئاسکی زامار بارە باڕ بکا کەڵی نەپێکاو بۆ خۆی غار بکا
کومەڵێ لە خەو، چەند چاوکراوە چەپگەردی گەردوون هەروا سووڕاوە
باشتر نەبوو، ئاغا، ـ کە بەخت وەها کەچمەداریم لەگەل دەکا ـ هەندێ پەل و پۆ و دوو پێڵاوی ڕەنگامەی گوڵەنگدارم لە پێ بکردبای وهاودەنگی ئەو یاریکارانە بوایەم.
هورەیشیو: نیوەبەشێکیش [لە دەسکەوتیان].
هەملیت: هەمووی هەر بۆ من !
چونکە دەزانی، **دامونی** برا! **ژوپیتر** لە تانج و تەختی کرا
ئیستا لێرەدا کەسێ کەوتوە سەر [لە ئینسان ناکا] زۆر دەکا لە .... **تاوس**

هیکات خوداي دوزەخ.
دامون و **پیتیاس** دوو دوستي گیاني لە ئەفسانەکاني کوني یونان بوون؛ کاتێ کە حوکمي مەرگي پیتیاس لە لایەن خونکارەوە دەردەچێ، داواي دەرفەتیک دەکا بۆ ڕێک و پێک کردنی کاروباری بەر لەوەی بمرێ کە دامون حازردەبي گەر نە گەڕیتەوە لە جیگاي بکوژري.
تاوس بۆ پاشڵەی ئەو شیعرە نابێ. هەملیت نایەوێ وشەی **کەر(ass)** دەکار بێنێ؛ بۆیە پاشڵەی فیدای مانا کردوە و تاوسی هێناوە کە ڕەنگ دەگۆڕێ.

هورەیشیو: دەکراش پاشلەکەی ڕێک بخەن.
هەملیت: ئای، هورەیشیوی هێژا، قسەی روحەکە بە هەزار پاندی ئینگلیزی دەکڕم! تێگەیشتی [قسەکانی ڕاس بوو]؟
هورەیشیو: زۆر باش، قوربان.
هەملیت: لەو کاتە باسي ژەحراژنکردن بوو؟
هورەیشیو: زور چاکم لە سەر سەرنج دا.
هەملیت: جا، وەرن، بو بەشێکی موزیک! وەرن، باڵەبانەکان!
پاشا لە تەۆزە ئەگەر بێزارە بەشقی خودا سا، مەیکەن ناباره
وەرن، بۆ پارچەیەکی ئاواز!
{روزینکرانتز و گیلدینیستیرن دێنە ژووری}
گیلدینیستیرن: سەروەری بەڕێز، وتەیەکی کورتم لە خزمەتتان هەیە.
هەملیت: کورە، قوربان، تەواوی مێژووم بۆ نەقڵ بکە.
گیلدینیستیرن: پاشا، قوربان ــ
هەملیت: ئادەی، جەناب، چیەتی؟
گیلدینیستیرن: لە خەڵوەتەکەی دایە. زۆر تێک هاڵاۆە.
هەملیت: لە خواردنەوە، ئاغا؟
گیلدینیستیرن: نا، قوربان؛ لە زرز و زراۆ.
هەملیت: ئاوەزت ئە شێ ئاورینگدارتر خۆ بنوێنێ و بە پزیشکەکەی رای بگەینی؛ چونکە، ئەمن، گەر بمەوێ دەرمانی گیانی بکەم، بگرە خنکاوی زراوی بکەم.
گیلدینیستیرن: سەروەری هێژام، شێوەیەک بە ئاخاوتنتان بدەن و هیندە سەربزێوانە لەو ئەرکەم سین مەکەن.
هەملیت: ئەمن کەویم، ئاغا، زمان بگەڕێنە.
گیلدینیستیرن: مەلەکە، دایکتان، روحی زۆر شڵەژاوە و بەڕێ کردوومە خزمەتتان.
هەملیت: بە خێر هاتی.
گیلدینیستیرن: نا، سە روەری باشم، ئەو ریزگرتنەتان لە رەوتێکی راست نیە. ئەگەر لە سەر رەزامەندی وەڵامێکی بێتۆکل و پوختەم ئەدەنەوە، فەرمانی دایکتان رادەگەێنم، دەنا داوای لێ بوردن وگەڕانەوەم دوایی ئەرکمە و لای ئێوە خۆش.
هەملیت: ناتوانم، ئاغا.
گیلدینیستیرن: چی، قوربان؟
هەملیت: وەڵامی جوانت بدەمەوە؛ بیرم لێ براوە. بەڵام، ئاغا، تا ئەو جێگایە پێم بکرێ وەڵامی ئەۆتۆت ئەدەمەوە، جا فرمانت چیە؛ یان، بە قسەی تۆ، فەرمانی دایکم چ بێ. کەوابوو بێدرێژەدان، راست بچوە سەر مەسەلەکە! دایکم.. دەی تۆ بێژە ـ
روزینکرانتز: ئا، وا باشە؛ ئەڵێ رەوت و کەوتی جەنابت تووشی دامان و سەرسووڕمانی کردوە.
هەملیت: ئەی کوڕی ئازا، کە دەتوانی وا سەر لە دایکت بشێوێنی! بەڵام ئاخۆ لە پاڵ پاژنەی پەرۆشاوی ئەم دایکە پاشکەوتێکیتر نەبێ؟ پێم بڵێ!
روزینکرانتز: پێ خۆشە لە ژوورەکەیدا ـ بەرلە نووستنی جەنابت ـ قسەتان لەگەڵ بکا.
هەملیت: ئێمەش فەرمان بەرین، ئەگەر نە یەکجار دە جاریش دایکمان بوایە. فرمانیتریشتان لەگەڵ ئێمە هەیە؟

روزینکرانتز: قوربان، سەردەمێ زۆرتان خۆش دەویستم.
هەملیت: ئیستاش هەر، بە سەر ئەم [قامکە] قەپێنە ر و قەمکانە.
روزینکرانتز: کەوایە، قوربان، هۆی ئەو ناکۆکیەتان چیە؟ بێگومان دەرکی سوکنایی گیان بە سەر خۆتانەوە دادەخەن ئەگەرخەمی دڵ لە دۆس و یارتان بشارنەوە.
هەملیت: جەناب، هێزي پێ هەڵگۆزانم نیە.
روزینکرانتز: چۆن شتي وا دەبێ، نەبوو کە جەنابت لە پاشا، خۆی، بیستت جێگری پاشایەتی دەنمارکی؟
هەملیت: با، قوربان، بەڵام " چووزەي کەما دیارە" مەتەڵێکی لەمێژینەیە.
{یاریکاران بە ئامێرەکانیانەوە دینە ژووری}
ها، ئامێرەکان، دادەی یەکێکم بدەنێ بزانم! {روو لە روزینکرانتز وگیلدینیستیرن} ئەرێ خۆمانین، بۆ ئەوەندە پێدادەچن بزانن چ هەوایەکم لە دڵ دایە؛ نەکا بەرەو داۆ و تەڵەکەم هان بدەن؟
گیلدینیستیرن: نا، قوربان. ئەگەر ئەرکەکەم رووی داماڵراوە [لە بەر ئەوەیە] خوشەویستیەکەم پەتی بڕاوە.
هەملیت: چاکی تێناگەم. ئەکرێ تۆزێ ئەم شمشاڵە بژەنی؟
گیلدینیستیرن: قوربان، ئەمن نازانم.
هە ملیت: تکا دەکەم.
گیلدینیستیرن: بڕۆام پێ بکەن، نازانم.
هەملیت: لێت دەپاڕێمەوە.
گیلدینیستیرن: هەر نازانم چۆنی لە دەس بگرم، قوربان.
هەملیت: بە ئاسایی درۆ کردنە. بە قامک ئەو کونانە راگرە، بە دەم تێتوورێنە و ئاوازی جوانی لێ دەردێ. چاو! ئەوا کونەکانیەتی.
گیلدینیستیرن: بەڵام ناتوانم بەوانە نەغمەیەک ساز بکەم. شارە زا نیم.
هەملیت: کەوابو، سەیر بکە، ئەتۆ چەندە بە شتێکی بێبایەخم دەزانی! ئەمژەنی و وائەنوێنی لە کون و قوژبنی گیانم دەزانی، نهێنی دڵم ئەدرکێنی؛ نوتی دەنگی نزم و نهێنم ئەزرێنی، کەچی ئەم ئامێرە بچووکە، پڕ لە دەنگی ناسک و جوانە و ناتوانی لێ داکێشی. بەڕاستی، پێت وایە لەو ئامێرە کەمتر و ئاسانترم بۆ ژەنین؟ بە هەر ئامێرێکم دەزانی، بزانە؛ گەر زەخمە و زامیشم لێ دەی، ناتوانی بمژەنی و دەنگم لێ بێنی. {پولونیوس دێتە ژووری}
مەرحەبا، جەناب!
پولونیوس: قوربان، مەلەکە دەیانەوێ هەر ئیستا قسەتان لەگەڵ بکەن.
هەملیت: ئەو پەڵەهەورە لەو پەڕەوە سەیر دەکەی، رادەیەک لە وشتر ناکا؟
پولونیوس: ئەو کومەڵە، با، لە وشتر دەکا بەراستی.
هەملیت: پێم واێە لە سمۆرە دەکا.
پولونیوس: ئا، وەکوو سمۆرە کووڕی کردبێ.
هەملیت: یان وەکوو نەهەنگ وایە.
پولونیوس: زۆر لە نەهەنگ دەکا.
هەملیت: کەوابوو دەسبەجێ دەچمە لای دایکم ـ خەریکە بەتەواوی شێتم بکەن. هەر ئیستا هاتم.
پولونیوس: ئەوا رایدەگەێنم. {دەچێتە دەرێ}

هەملیت: "دەسبەجێ"، گوتنی ئاسانە... هاوەڵان! لام چۆڵ کەن.

لەم کاتە سیحراویەی شەودا، کە گۆڕەخانەکان باوێشک ئەدەن و زاریان دادڕاوە، کە دۆزەخ هەناسەی گەنی گوناکاری بە سەر ئەرزدا پفدراوە. ئیستا، دەتوانم خوێنی گەرم بمژم و وەها هەوڵێکی هەژێن بدەم کە ڕۆژ چاوی لێکردەوە، بلەرێتەوە. جارێ هێمن بە! ئیستا، بۆلای دایکم بچم! ئەی دڵ، نەکا سروشتت بدۆڕێنی؛ قەت نەکەی ئیزن بدەی روحي **نیرو** سینگی پتەۆوم کون بکا. با دڕ بم، نەک دڕندە، بە زمانی خەنجەر لەگەڵی بە قسە دێم بەڵام دەکاری ناهێنم. با زمان و روحم لەم بارەوە دوڕاز بن. با بە قسەکانم پڕ شەرمەزار بێ، بەلام مۆری دەس کردنەوەیان قەت لە سەر دانانێم. ئەی روح، ئارام! {دەچێتە دەرێ}

بەشـــی ســـێهەم. ژووری لە قەڵادا

{پاشا، روزینکرانتز، و گیلدینیستیرن دێنە سەرشانۆ}

پاشا: خۆشم ناوێ و بێمە ترسیشی نازانم لەگەڵ ئێمەدا بمێنێتەوە و واز بێنین شێتیەکەی شەماڵە بکا. کەوابوو خۆ ئامادە بکەن، ئەمن فەرمانەکەتان دەسبەجێ دەر دەکەم؛ روو لە ئینگلیز لەگەڵ ئێوە بەڕێ دەکەم. بارودۆخی پاشایەتیمان هەڵناگرێ مەترسییەکی وامان لە بنچەکدا بێ کە سەعاتنەسەعات شێتییەکەێ بڵاوە دەکا.

گیلدینیستیرن: خۆ تەیار دەکەین.

دلپەرۆشییەکی ئایینی و خودا پەسەندانەیە بۆ پاراستنی ئەو هەموو کەسەی لە ژێر سێبەری پاشایەتی جەنابتاندا ئەخۆن وئەژین.

روزینکرانتز: ژیانی تایبەتی و تاکانەی هەرکەسێ بە هێز و توانی بیریەوە دووراوە، کە خۆ لە تووش بوون بپارێزێ؛ بەڵام گرینگتر ئەو گیانەیە کە لە سەرئاسایشیەوە، ئارامی و هێمنی ژیانی میللەتێکە. فەوتانی پاشایەک تەنیا مردنی خۆێ نیە، بەڵکوو وەکوو لافاوە: چ لە دەوروبەریدا بێ دایدەماڵێ. کەمەیەکی کەڵێنە کە لە سەر ترۆپکی بەرزترین چیاوە هەڵوەسراوە و بە لق و پۆیەوە وردەڵە و وردیلانە بە هەزار ئاوێزانە، کە تل بوەوە، ئەنجامەکەی زۆر گرانە، هەر پرکێکي پێبەسراوی پاشینەکەێ هەر نەمانە. قەت پاشایەک بۆ خۆێ ئاخ هەڵناکێشێ هاواری جەماوەرێکی لەگەڵ نەبێ.

پاشا: خۆ خڕ کەن، تکایە، بۆ ئەو سەفەرە بێدرەنگە؛ چونکە ئەبێ ئەو زەنەقبەرە ـ وەها خۆڕایانە هەنگاو هەڵدەگرێ ـ زنجیر بکەین.

پێکەوە: پەلەی بۆ دەکەین. {هەردووکیان دەچنە دەرێ پولونیوس دێتە ژووری}

پولونیوس: قوربان، ئەوا بۆ ژووری دایکی دەڕوا. ئەمن خۆ لە پاڵی پاردەوە دادەگرم باسەکە ببیسم. گومانم نیە زۆری سەرکۆنە دەکا؛ جا لە سەر فەرماوای جەنابت، کە زوریش ژیرانە بێژی بوو، لەو چاو پێکەوتنەدا ئەبێ ـ جگە لە دایکی ـ کەسترێش بە گوێ بێ، چونکە سروشتی دایک و زارۆیی دوور نیە ڕێکییان بێنێ؛ با وتووێژیان لە کونجێکەوە ببیسرێ. لای جەنابتان خۆش، سەروەرم. ئەمن، پێش لەوەی بۆ نووستن بچن، بە خزمەت دەگەم و چم دەزگیر بێ رایدەگەێنم.

نیرو ئەمپراتوری ڕۆم کە دایکی خۆێ (**ئاگریپینا**) لە گیان بێوەرکرد.

پاشا: سوپاس، ئاغای خۆشەویستم. {پولونیوس دەچێتە دەرێ}
ئاخ! سووچەکەم پیس و پۆخڵە، بۆن و بەرامەی بۆ ئاسمان دەڕوا؛ یەکەم نەحلەتی هەرە کۆنی لە سەرە لە مروڤ کرا ـ کە براکوشتن بێ. دوعا و لاڵەشم پێناکرێ. گەرچی مەیلیشم وەکوو مەبەستم تیژ هەڵگەڕاوە، تاوانی بە هێزترم تەمای بەهیزم تێکدەشکێنێ و وەکوو پیاوێ لە سەردوو کار بێ، سڕ ماۆمەتەوە کام بخەمە بەر، و هەر دوانیشی لە کیسم دەچێ. جا ئەگەر دەستی هەرمەت کراوم لە خوێنی برا [گەوزاوە و] لە ڕادەکەی خۆی قەڵەوتر بوە، ئاخۆ نەبێ لەۆ ئاسمانە جوانە بارانی رەحمەت هیندە بباریێ ئەو سووچەم ڕەبەق لێ دابشورێ و سپی وەکوو بەفر رەنگی هەڵگەڕێ؟ جا لێبوردن و بەخشینی خودا لە کوێ بەکار دێ گەر لە سەرتەشکی تاوان نەکەوێ؟ یان لە دوعا کردندا چی هەیە جگە لە دوو هێز؟: یان بەرلە کەوتن دەستمان بگرێ و ئاگەدارمان بێ، یان چووین و کەوتین لێمان ببورێ و رزگاردەرمان بێ.
کەوایە ئەوا سەرم هەڵدەبڕم؛ تازە تاوانم رۆی و رابگرد. بەڵام، ئاخۆ چ دوعایەک بکەم بارەکەم بخا؟
خودایا! پیاوکوژیە نالەبارەکەم ببورە؟شتی وا نابێ چونکە هێشتا هەرلە بەرژەوەندی ئەوەیکە لە بەری پیاوکوژیم کرد بەهرە وەردەگرم: تاج و تەختەکەم، بەختە بەرزەکەم، یان خاتوونەکەم. جا ئەکرێ پیاو بەخشینی بکەوێ و تاوانەکەشی لە باوەش بگرێ؟ لە پێچ و پلووچی چەوتی دنیادا دەستی تاوانبار لە زیرئەگیردرێ و دەتوانێ دەڵەک دادگەری بدا و زۆریش دیتراوە بە سوودی سپلۆتی تاوانەکەی یاسا و دەستووریش مامەڵە بکا؛
بەلام لەو بەرزە بەم چەشنە نیە.ئەو جێگە جێگای گەڕ کردن نیە؛ کردەوە لەوێ وەکوو خۆی دیارە، ناچارمان دەکەن دان و دەم و چاو نەشیاوەکانی خۆ نیشان بدەین، لە سەر دەقی خۆێ بە زمانی خۆ شایەتی بدەین.
جا ئیستا چی؟ چ ماوەتەوە؟ تاقی بکەمەوە بزانم تۆبە دەتوانێ چ بکا. چی پێ ناکرێ؟
تەنانەت کە پیاو تۆبەی پێ نەکرێ، جا ئیتر تۆبە دەتوانێ چ بکا؟
ئاخ چ بارێکی بەرتەنگ! ئاخ دڵی رەش لە رەشایی مەرگ! ئاخ روحی داماو لە تەڵە کەوتووم. هەر تەقالات کرد بۆ رزگاریت و تەقالات تەڵەی لێ توندتر کردووم. ئای فریشتەکان یارمەتیم بدەن! سا فریام کەون!
دەی دابێنەوە، هەی دوو زرانی لاسار و لاڕێم! هەی دلی تان و پۆ لە پولاکەم وەک پێشە و پلانی منالی ساوا نەرم ببنەوە! بەڵکوو بارەکەم لەکۆڵ بکەوێ.   {ئەکەوێتە سەر ئەژنۆ}
{هەملیت دێتە ژووری}
هەملیت: ئیستا وەختیەتی دەستی لێ بکەمەوە، ئیستا خەریکی نزا و نیازە؛ و ئیستا چاری دەکەم. جا بەم چەشنە بێ، بەشی بەهەشتە، و ئەوە منم وا تۆڵەم لێ کراوە. ئەبێ بەوردی لێک بدرێتەوە: نەتوو پیاوێ بابم دەکوژێ؛ لە سەر ئەوە، من ـ تەنیا کوڕەکەی ـ ئەو ناپیاوە بەڕێ بەهەشت دەکەم.
جا خۆ، ئەوە عانەیە و دەسخۆشانەیە، نەک تۆڵە!
ئەو بابی منی لە گیان بێبەش کرد ـ لە بواریکدا خاو وخافڵ بوو، لە گرتک پڕ بوو، گوناکانی گەش وەکوو گوڵگوڵاو مانگی گوڵان بوو؛ جا دەسکە و دەفتەر چۆنی هەڵدەگرێ، کێیە بزانێ خودای لێ دەرکەیت؟ بەڵام لە سەر بڕوا و باوەڕی ئیمە، گونا و گەنەکاری ئەم پیاوە قورسە؛ جا ئەوە من نیم ئەکەومە بەر تۆڵە گەر گیانی بگرم لە حاڵێ خەریک پاککردنەوەی روح و گیانیەتی کەوا ئامادە و کۆک هەلگەڕاوە بۆ کۆچی دوایی؟ نا...
بەرز، ئەێ خەنجەر، خۆ راگرە، بەڵام گاهێکی گوناتە و گەمر هەڵبژێرە.
کاتێ کە مەستە و خەون لێ داۆە، یاکو ئاژریە و رکی هەستاوە، یان سەرخۆش لە ژێر لێفەی زیناوە؛ خەریک قومار بێ، جنێو بفرۆشێ، یان هەر ئیشێتر کە رزگاری ئەو دونیای لێ نەبێ؛ جا لێدە، وای

لێدە بە پانیەی پێ ئاسمان بپێکێ، روحی رەجمین و رەش هەڵگەڕاوی لە دۆزەخ بکا، هەر ئەو جێگایە کە رووی تێدەکا. [بەس با بچم] دایکم چاوەڕوانە.

{ کە پێچ دەکاتەوە بڕوا ڕوو لە پاشا} ئەو دیمەنە دڵتەزێنە تەنیا رۆژەکانی رەنجت درێژتر دەکا.

پاشا(رادەبێتەوە): *دوعا و لاڵەکە م باڵیان گرتەوە   بیر و خەیالم هەر مانەتەوە*

نوێژێ کە باوەڕ هاودەنگی نەبێ   رەنگە لای خودا هەر رەنگی نەبێ

{پاشا ئەچێتە دەرێ}

بەشی چوارەم. ژووری مەلەکە

{مەلەکە و پولونیوس دێنە سەر شانۆ}

پولونیوس: ئەوا ئیستا دێ. ڕاس و رەوان لەگەڵی رابێ. بڵێ، لاڕێگەریەکەی لە رادەبەدەر لە ڕێ لای داوە و کەس هەڵگر نیە، و ئەوەش کە ریز و حورمەتی ئێوە بەرهەڵست بوە و بەرز راوەستاوە لە نێوان ئەو و داخکردنێکی دەمار دەرهێنەر. ئەمن، لەم پاڵە خۆ بێدەنگ دەکەم، تکایە رەپ و راست لەگەڵی رابێن.

هەملیت(لەو دێوی شانۆ): دایە، دایە، دایە!

مەلەکە: خاترجەم بە، ترست نەبێ. خۆ وشار بدە؛ دەبیسم کە دێ.

{پولونیوس پاردە دەگرێ}

{هەملیت دێتە سەر شانۆ}

هەملیت: دەی، دایە، چ بوە؟

مەلەکە: هەملیت، ئەتو زۆر بابت قەڵس کردوە.

هەملیت: دایە، ئەتو بابمت زۆر قەڵس کردوە.

مەلەکە: شرتە شرت! بە زمان فرەدان وەڵام ئەدەیتەوە.

هەملیت: تۆش، فلتەفلت و بە زمانی گێڕ پرسیار دەکەی.

مەلەکە: چیە، چ بوە. هەملیت؟

هەملیت: چ رووی داوە، ئیستا؟

مەلەکە: ئەمنت لە بیر کردوە؟

هەملیت: نا. بەخاچ سوێندە، وانیە! ئەتو مەلەکەیت، ژنی هێوەرەکەتی و ـ خوزگە نەبوایت ـ دایکمی.

مەلەکە: نا، کەوابوو ئەبێ بتسپێرم بەوانەیکە دەتوانن لەگەڵت قسە بکەن.

هەملیت: وەرە، وەرە، دانیشە، ناتوانی خۆ بکێشیەوە! ئەتۆ ناچی تا ئاوێنەیەکت لە روودا بگرم قوولایی گیانت تێدا بەدی بکەی.

مەلەکە: دەتەوێ چ بکەی؟ بەتەمای بمکوژی؟ ئای! فریا، فریا، فریام کەۆون!

پولونیوس(لە پشتي پاردەوە): ئەی هاوار، فریا، فریا، فریا کەۆون!

هەملیت(خەنجەر دەکێشێ): ها! چ بوو؟ مشکە؟ مەرج بێ لە سەر تاکەیەکی تەڵا کە مرد، مرد!

{بە خەنجەرەکەی دڵی پاردە دەدڕێ و پولونیوس دەکوژێ}

پولونیوس(لە پاڵ پاردەوە): ئاخ! کوژرام!

مەلەکە: ئای لە من، چیت کرد؟

هەملیت: نا، نەمزانی. پاشایە؟

مەلەکە: ئای، چ هەڵەکاری و هەۆڵێکی خراپ و خوێناویە!

هەملیت: هەۆلێکي خوێناوی، هیندە خراپ، دایکی باشم، وەکوو پاشایەک بکوژی و شوو بکەی بە براکەی.

مەلەکە: وەکوو کوشتنی پاشایەک؟
هەملیت: بەڵێ، خانم، هەر ئەوەی کە گوتم.
{پاردەکە لا ئەدا و پولونیوس ئەبینێ}
هەی کابرای پەستی، هەڵەکاری، لاپلاری نەفام، دەبچۆ گوم بە! تۆم لە جێگای باشتر لە تۆ بە هەڵە گرت.
بگرە ئەنجامت. با چاک بزانی خۆ خەریک کردن لە رادە بەدەر بێکێشە نابێ.
{روو لە دایکی} تۆش کەم دەس بگوشە. بێدەنگ! وەرنیشە! با من نەختێ ئەو دڵەت بگووشم؛ ئەرێ،
دەیگووشم گەر لە نەرمکی نەرم ساز کرابێ و نەرمژان بکرێ؛ گەر داب و نەریت نوورە لێکراو وای
نەرەقاندبێ دژە و لە دژی هەست هەڵگەڕابێ.
مەلەکە: من چم کردوە ئەتو ئەوێری وەها زمانت بە دەنگێکی دڕ لە حەنام بلەقێنی؟
هەملیت: کارێ کە شەرم و سوورایی حەیا دەبزرکێنێ؛ کە داوێن پاکی دوڕاز ئەنوێنێ؛ گولالە سوورە لە هەنیەی جوانی ئەوینی ئارا دادەوەرێنێ و داخی دلچەرێنی لە سەر ئەلکێنێ. بەڵێنەکانی نێوان مێرد و ژن وەکوو سۆندەکان گەلی قومارچی قەڵب و قۆڕ دەکا. ئاخ وەها کارێ، لە پەیکەر دوو کەس کە پێک براون، گیان پچڕاندنە و ئایینی پیرۆز دەکا بە پەیڤی فشە و فشەڵوک. دیمەنی ئاسمان[لە شەرم] سوور هەڵدەگەرێ؛ ئەرێ، ئەم هەمبانە هامێتە و پتەو هەڵبەسراوە دیمەنی درژە و لەو کردەوەیە وا داگیراوە وەک بڵێی سەڵای لە پێشچاو دایە.
مەلەکە: کێ من، کام کارەساتە وا بەرز دەگوڕێنێ و پیشاماکەی هەورە گرمەیە؟
هەملیت: سەیری ئەم وێنە بکە، و ئەم دانەکەش، وێنەی دەق گیراو لە دوو برایە.
چاو! چ شەرافەتێ لە سەر پۆتراکی ئەمیان نەخشێن بوو؛ زولفی لوول وەکوو **هایپێریون**، هەنیە هەر هەنیەی **جەوفـە** چاوی وەکوو **مارس** هەڕەشە دەکا و فەرمان دەرئەکات؛ قامەتی هەر لە **میرکوری** دەکا، لە سەر بەرزە ترۆپکێ، کە لێوی سینگی ئاسمان ماچ دەکا، ئەدرۆشێتەوە؛ بەراستی پەیکەرێکی هەڵبژاردەیە کە هەر خودایەک مۆری بێخەوشی مروڤایەتی لە سەری دەنێ. ئەوە مێردی تۆ بوو. جا ئیستا سەیر بکە چ جێگری بوو!
ئەمەش مێردی ئیستاکەت؛ هۆشە گیایەکی بێلاسک و لاچک کە [بۆ بەرزبوونەوە خۆ هەڵدەپێچێتە سەربەژن وبالای بەرزی براکەی و] برای بەرزی خۆی گیان بێوەر دەکا. جا چاوت هەیە؟ چلۆنت توانی لەو شاخە بەرزە سەرنخوون بیتە نێو ئەم زەلکاوە بو چڵپ و لێس و زک لەوەڕاندن؟ بینایت هەیە؟ ناشتوانی نێوی ئەشقی لێ بێنی، لە تەمەن تۆدا خوێن لە خرۆشی ئەوین کەوتوە؛ هێمن و هێدی فەرمان لە بیر و ئاوەزت دەگرێ؛
جا کام بەئاوەز هەنگاو هەڵدێنێ لەو [بەرزەکاوە] بۆ ئەم [کەلاوە]؟
بێگومان لە سەر هەستەوە بوە؛ دەنا تەکانی وات قەت نەئەدا؛ بەڵام شک نیە ئەو هەستە تووشی هەرزلی بوە، چونکە لێوەییش خەبتی وا ناکا؛ تەنانەت هەستی لە خۆ بێخۆ بوون تا ئەو رادەیە خۆ بەدەس نادا و تۆزقاڵێ هێزی هەڵبژاردنی لە بەر ئەمێنێ ئەو جیاوازیە بە چاو بوینێ؛ کام شەیتان بوو لەو چاوشارەکێیەدا هەڵیخڵەتاندی؟ چاوانت هەبێ ولە هەست بێبەش بی، هەستت بمێنێ چاوت نەبینێ، هەرگوێت هەبێت وبێدەس و چاو بی، هەستت نەمابێ هەر بۆنی مابێ، تەنیا تۆزقاڵێ لە هەستێکی راس، هەرگیز بەو چەشنە دەسخەرۆ نابێ.
ئای شەرمەزاری کوانێ سووریەکەت؟ ئەی دۆزەی یاخی! ئەگەر بتوانی لە پێشە و پڵانی ژنی بەهرمەت هۆی سەربزێوی فەراهەم بێنی، با پارێزکاری لە بڵێسەی بەرز هەرزەکاریدا وەکووشەم بێت و بە ئاگری خۆی بتاوێتەوە.

هایپێریون: خودای جوانخاسی. **جەوف:** یان **ژوپیتیر** باوکی رووناکی. **میرکووری:** راسپاردەی خودایانی رۆمی.

شەرم شاواش مەکە کاتێ کە هێزی هەژێنی هەوەس پەلامار ئەدا، چونکە لەو کاتە سەهۆڵیش ئاگر لە خۆ بەرئەدا و تەما تەدبیریش ئەکا بە تاوکەر.

مەلەکە: ئای، هەملیت، ئیتر مەدوە! چاوانمت کرد بە قوولایی گیانما و لەوێدا هینده خاڵی رەش و ئاڵ چەسپاو دەبینم، رەنگ بزرکانیان تازە مەحاڵە.

هەملیت: نا، بەڵام ژیان لە نێو لێفەیەکی ئارەقینی چەور و چڵیک، خەڵپانی فژو و فەسات، خۆ تێهەلسوون و ئیلاقە کردن لەگەڵ ئەو بەرازە بۆگەنە!

مەلەکە: ئای هەملیت، [واز بێنە و] ئیتر قسەم لەگەڵ مەکە! ئەو قسانە وەکوو خەنجەر بەگوێما دەچن. بەس بێ سا، هەملیت گیان.

هەملیت: پیاوکوژ و درندەیەک! بەنی و خولامێ کە یەک لە بیستی کوتێ لە دەش لە گرانمێرەکەی پێشووت ناکا؛ پەسقەڵەی پاشایان، کیسەبڕی ئەمپراتوری و فەرمانگێڕی، کە تاجی گرانبایی لە رفەوە رفاند و لە گیرفانی نا.

مەلەکە: بەسە سا! {روحەکە دەردەکەوێ}

هەملیت: پاشای پەل پەل و پەڕپوت! ـــ

رزگارم کەن و باڵم بە سەردا بکێشن، ئەی پارێزەرانی ئاسمانی! چت دەوێ، ئەی شێوەی شەرەف؟

مەلەکە: ئەی هاوار، شێت بوە!

هەملیت: ژبۆ سەرکۆنەی کوڕە کەمتەرخەمەکەت نەهاتوی، کە لە وەخت و ورە لای داوە و بۆ جێبەجێ کردنی فەرواری بەسامت ساوەساویەتی؟ دەسا، بڵێ!

روح: لە بیری نەکەی؛ ئەم دەرکەوتنەم تەنیا بۆ تازەساو کردنی مەبەستی کول هەڵگەڕاوتە. بەڵام سەیر بکە، سەرلێشێواوی دایکتی داگرتوە. زووبە، لە نێوان خۆی و روحی ڕاپەڕیوی ناوبژی بکە! خەیاڵ لە دڵی بێهێزترین لەشدا بەهێزترین کار دەکا. بیدوێنە، هەملیت.

هەملیت: چیتە، خانمەکە؟

مەلەکە: زۆر بەداخم، ئەتو چیتە، وەها چاوت لە هیچ دابڕیوە و لەگەڵ هەوادا خۆڕایی دەدوی؟ لە چاوانتەوە روحت بێبەزییانە هاژە دەکا و قژە خاوەکانت وەکوو سەربازانی ڕاچڵەکاو بە زرەزەنگی وریایی و زینەوەری نێو پیسی ئاسایی قنج بونەتەوە سەر پێ. کوڕە ژیرەکە، لە سەر برژە و بلیسەی ئاڵۆزیت هێمنی فێنک بپژێنە! چاوت لە کوێ دابڕیوە؟

هەملیت: لە ئەو، لە ئەو! چاو، چەندە رەنگبزرکاو سەیر دەکا! بەو مەوژ و مەبەستەوە کە یەکیان گرتوە، روو لە بەردیش بکا ،دەیبزوێنێ. ـ چاوم لێ مەکە، نەکا بەو بارە بەزەییدارە باوەڕی پتەوۆوم بترازێنی. جا ئەوەی ناچارم بیکەم رەنگی راستاڵی نابێ ـ بگرە ئەسرین لەجێ خوێن [برژێنم].

مەلەکە: ئەوە بە کێ ئێژی؟

هەملیت: ئەتو لەوێدا هیچ بەدی ناکەی؟

مەلەکە: هەر هیچ؛ بەڵام هەرچی هەیە دەیبینم.

هەملیت: هیچیشت نەبیست؟

مەلەکە: نا، هیچ جگە دەنگی خۆمان.

هەملیت: چۆن، سەیری ئەولا بکە! چاو، چلۆن بە ئەسپایی خۆ دەکشێتەوە، بابم، لە سەر خو و خدەکەێ سەردەمی ژینی! چاو، هەر ئیستاکە لە دریواسەکەوە دەچێتە دەرێ! {رۆح ئەچێتە دەرێ}

مەلەکە: ئەوە هەر ئەو هەڵبەستراوانەی مێشکتە. ئەو خەیاڵ خولقاندنە لە خولیاییدا زۆر فریودەرە [و لەخشتەبەرە].

هەملیت: خولیایی!؟ شوارم وەکوو شوارت رێک و لە سەر وەخت پتە لێئەدا و بەو چەشنە ئاوازی سلامەتی بەرزە. ئەوەیکە گوتم لە سەر شێتی نیە. تاقیم بکەوە؛ دەق بە دەق دیسان دەیگێڕمەوە، کە بۆ شێت ناکرێ و شرت و پرت ئێژێ. دایە، لە بەر ریز گرتن لە راستیش بوە، مەڵهەمی ژانبڕ بە روحدا مەسوە: کە خەڵەتکاری تۆ نیە بەڵکوو شێتی منە وا دەنگی لێوە دێ. ئەوکارە تەنیا پەترۆکە لە سەر زامەکەت دەخا و زام لە ژێرەوە بڵاوە دەکا و چڵک و چەپەڵی گیانت دادەگرێ بەڵام ناوینرێ. روو لە ئاسمان، ئەرێ لە سووچ و تاۆانت بکە، پەژیوان بەرەوە لەوەی کراوە، روو هەڵچەرخێنە لەوەیکە ماوە، بەس کوود بپژێنە لە هەرزەگیا با مل نەگرێت و بڵاوە نەکا.

پەندی پاک بوونی منیش ببورە؛ چونکە لە چەوتی ئەم دەورە چەفتە هەر پاکی ئەبی لە پیسی داوای لێبوردن بکا. ئەرێ، ئەبێ چۆکی بۆ دادا و خوڵتەی پێ بکا تا ئیزن بدا چاکەی بۆ بکا.

مەلەکە : ئای، هەملێت دڵمت دوو قاشە قەڵشاند.

هەملیت: جا لەتە پیسەکەی فڕە دە وبە لەتە پاکەکەێ پۆختەتر بژی. شەوت باش ـ بەڵام نەچیە جێخەوی مامم. پاکی بنوێنە، گەرچی پاک نەوی. ئەو ملۆزمە، واتە شاوازە بوونەوە، کە هەموو هەستێکی شەیتانی هەڵمەقووت دەکا، لە بارێکەوە فریشتەخوە کە بۆ دەکار هێنانی کردوی جوان و جێپەسەن کەوا و کەۆاخە پێشکەشی دەکا کە سانا و ئاسان لە بەریش ئەکرێن. ئەمشەو خۆ بپارێزە و ئەو پاراستنە رێبازێکی رەحەت بۆ پارێزگاریەکیتر بەدەستەوە ئەدا؛ هەنگاوی هیتریش سووکـتر دەبێ. چون دەکار هێنانی پەیتا پەیتا هەتا رادەیەک مۆرەکەی سروشت مەراشتە دەکا، یان بە یەکجاری پیسی ناهێڵێ یان بە هێزێکی هەرە سەمەرە هەڵیئەفڕێنێ . جارێکیتریش شەو باشت دەکەم، و هەرکەی ئارەزووی پاک بوونەوەت کرد منیش داواکاری دوعای خەیرتم. ــ بو ئەم ئاغایشە زۆر پەژیوانم، بەڵام گاهەسیش رەزای خودا لەوەدا بووبێ من بە کوشتنی ئەو قەزا بدرێم و ئەویش بەو جۆرە سزای درابێ. ئەمن کرامە قامچی و قەزادەر ئەو سزاگەلە. خۆم ئەیوژێرم و خۆم پاگۆدەری ئەۆمەرگەی دەبم کە پێشکەشم کرد. جا دیسانەوە شەوت باش. ناچارم دڕ بم تا دڵووان بم؛ کە خراپە تازە سەری هەڵداوە خراپتر لەوەش ها بەدواوە. تەنیا قسەیەکیتر، خانمە خاسەکە.

مەلەکە: چ ئەبێ بکەم؟

هەملیت: ئەوە[ی کە ووتم] نا، [دە زانم] قەت بو ئەوەیکە قاخەم لێ کردی بەگوێم ناکەی. با ئەو پاشا زکـزلە دیسان دنەت بدا بۆ نێو لێفە؛ گۆنات بە قامک بگوشێ؛ مشکەکەی خۆی بانگت کا، بە دوو ماچی بۆگەن یان پەنجەێ نفرەکراو گیردان لە گەردنت و خۆ ئاوێزان کردنت هەڵتخڕێنێ ئەم شتانەی ڕەبەق بۆ بدرکێنی؛ پێ بڵێی لە راستیدا من شێت نیم و خۆم لە شێتی داوە. هەر باشترە ئاگەداری کەیت، ئاخر مەلەکەێ جوان، وریا، بە هزر وبیر چۆن گرینکایەتییەکی ئەۆتۆ لە بۆقێ، لە شەمشەمەکوێرەیەک، نێرە پشیلەیەک ئەشاریتەوە؟ کێ کاری وا دەکا؟ نا، گوێت شل نەبێ لە راوێچکە و رازگری، سەر سەوەتەکە لە سەر بانەوە لادە و پەلەوەرەکان بفڕێنە، **مەسەلی مەیموونەکەیە**، تۆش خۆ بترنجێنە نێو سەوەتەکە بزانە لەویەوە بۆت ئەکرێ بفڕی و مل خۆ بشکێنی.

مەلەکە: وانیە، خاترجەم بە، ئەگەر قسە بە هەناسە دێتەدەر و هەناسەش هۆی ژینە، ناژیم با هەناسە نەدەم و ئەوانەی پێت گوتم نەدرکێنم.

هەملیت: ئەبێ روو لە ئینگلیز کەم، دەزانی؟

مەسەلیمەیموونەکەیە کە .ویستویەتی لاسایی باڵ گرتنەوەی پەلەوەر بکاتەوە، قەفەزەیەک پڕ لە پەلەوەرەی بردوە سەر بان و ئەوانی پەڕەوازە کردوە و خۆێ ترنجاندوە نێو قەفەزەکە و لە لچی بانەوە خۆێ خستوە خوارێ، بەو خەیاڵە کە لە قەفەزە دەرچون هێزی باڵگرتنەوە بە گیانەوەر ئەدا.

مەلەکە: ئەرێ، لە بیرم چوو! بەو ئاکامە گەیشتوون.
هەملیت: لە سەر فەرمانێکی دیاردە کراوە و دوو هاوپۆلم، کە چەندە لە گەستنی مارتووله دڵنیام ئەوەندەش لەوان، بەڕێوەبەری ئەو فەرمانەن؛ ئەبێ شوێنم لیرە ون و نوقمەسارم کەن. با بیکەن؛ زۆر سەیرە هەڵدانی هەڵلادوشەکەر بە هەڵلادوشەی خۆی، دیارە زەحمەتە بەڵام توزێ خۆ شل ئەکەم و جا بە تەوژمێ تا مانگیان تێهەڵدەدەم. بەخودا زۆر سەیرە کاتێ لە سەر هێڵێ دوو فێڵ دەسەویەخە بن.
ئەم پیاوە ناچارم دەکا سەر خۆم هەڵگرم. ڕێخوڵەکەی کێشەی ژووری پاڵدەستین ئەکەم. دایەم! شەوت باش. بەراستی ئەم شالیارە ئیستا زۆر بێدەنگ، مەنگ، و مەزن ئەنوێنێ بەڵام لە ژیندا فتنەیەکی فەحەی فڵتەدەمە بوو. وەرە، ئاغا، بۆ کێشە کردن بەرەو ئەنجامێ لەگەڵ تۆ. شەوت باش، دایە.
{هەملیت بە کێشەکردن تەرمی پولونیوس دەچێتە دەرێ}

شانۆی چوار

بەشی یەکەم. ئیلسینور. ژوورێ لە قەڵادا

{پاشا، مەلەکە، لەگەڵ روزینکرانتز و گیلدینیستیرن دێنە ژوورەوە}

پاشا: ئەم ئاخ و داخەت کێشەیەک ئەنوێنێ. ئەو هەناسە قووڵانە، ئەبێ ئاشکرای بکەی، ئێمە مافی ئەوەمان هەیە پێ بزانین. کوڕەکەت لە کوێیە؟
مەلەکە(روو لە روزینکرانتز و گیلدینیستیرن): ئەم شوێنەمان بۆ ماوەیەکی کورت لە بەر چۆڵ بکەن.
{دوو پیاوەکە دەچنەدەرێ}
ئاخ، سەروەری خۆم، چم بەدی کرد ئەمشەو!
پاشا: چی، گیرترود؟ هەملیت چیەتی؟
مەلەکە: شێت وەکوو زەریا و زریان کە پێکهەڵدەچن بزانن کام بەهێزترن. لە حاڵە هەڵژڵەکاوەکەیدا، لە پەنای پاردەکەوە گوی لە خشەخشێ بوو، شیری لێ کێشا، هاواری کرد: مشک، مشک! و بە مێشکی شڵێویاوی شاتاوڵی هێنایە سەر ئەو پیرە پیاوە پاکە کە پاردەي گرتبوو و پەلی کرد.
پاشا: ئای، چ جەنایەتێکی قورس!
جا خۆ ئێمەش لەوێ بوایەن، شیتاڵی ئەکردین. ویڵ و یاخی بوونی پڕمەترسیە بۆ هەموان. هەر بۆ خویشت، بۆ ئێمە، بۆ هەموو کەسێ. ئەی هاوار، ئەم خوێنڕژانە چۆن پاکانە بکرێ؟ هەر لە ئەستۆی ئێمەی دەخەن [ئەڵێن]: دەبوا مەیدانی پێی نەدرابا، زنجیر بکردرابا، و گەنجێکی وەها شێت لە خەڵکی دوور بپارێزرابا. بەڵام ئێمە خۆشەویستیمان هێندە زۆر بوو نەماندەزانی ڕێگای چاک کامەیە، بەڵکوو وێنەی گیرۆدەی ئازاری ئاوڕووبەر، بۆ بەرگری لە درکاندنی، هێشتمان بژیوێ تەنانەت لە سەر شادەماری ژین. ئیستا بۆ کوێ چوە؟
مەلەکە: بۆ شاردنەوەی لاشەکە کە کوشتوویەتی، و شێتیەکەی وەکوو زێڕ لە نێو ئاسنەواڵەدا جوان لەسەریەوە ئاشکرایە. ئەسرین ئەڕێژێ بۆ ئەوەی رووی داوە.
پاشا: لاوەسا، گیرتروود، واز بێنە!
هەرکە تیشکی خۆر لووتکەی کێوەکانی ئەنگاوت، بە کەشتی بەڕێ ئەکەین. ئەو هەوڵە شەیتانیەش، ئەبێ بە پشتمێری پاشایەتیمان و شارەزایانە هەم بیشارینەوە و هەم لێببورین. ئەهەی، گیلدینیستیرن!
{روزینکرانتز و گیلدینیستیرن دێنە ژووری}

هاوەڵان هەردووکتان، بچن و چەند ئاریکار خڕکەن. هەملیت لە سەرشێتی پولونیوسی کوشتوە وتەرمەکەی لە ژوورەکەی دایکی گواستوەتەوە. سا بچن بیبیننەوە؛ نەرمی لەگەڵ ڕابێن، و لاشەکەش بەرنە کەلیسە تکایە پەلەی بۆ بکەن. {هەردووکیان دەچنە دەرێ}

وەرە، گیرترود، ئیمەش بیرا پیاوانمان بانگ دەکەین؛ هەم لە مەبەستمان ئاگەداریان دەکەین و هەم لەوەیکە ناوەخت رووی داوە _کە چاوڕاوی بە سەرانسەری جیهاندا _ وەکوو تۆپ چۆن ڕێک و ڕاست نیشانەکەی دەپێکێ_ گوللەی ناراوی دەهاوێژێ؛ بەش نێوی ئێمەی وەبەر نەکەوێ و لە هەوای هەرە نەبەز بکەوێ.

ئاي، دەبا بچین! گیانم ئاخنراوە لە پەشێواوی و پەرێشانی.{دەچنە دەرێ}

شانۆی دووهەم. دالانێ لە قەلادا

{هەملیت دێتە ژوورێ}

هەملیت: بە هێمنی شاردمەوە.

گیلدینیستیرن(لە دەرەوەی شانۆ): هەملیت! جەنابی هەملیت!

هەملیت: جا هێدی بە! ئەو دەنگە چیە؟ کێیە بانگ دەکا، هەملیت؟ ها، ئەوا دێن.

{رورینکرانتز و گیلدینیستیرن دێنە ژوورەوە}

روزینکرانتز: چت کردوە، قوربان، لە تەرمەکە؟

هەملیت: خلۆپاوی خاکم کرد؛ کە لە خۆیەتی.

روزینکرانتز: پێی‌مان بڵێ، لە کوێیە، با لەوێ هەڵیگرین و بۆ کەلیسەی بەرین.

هەملیت: بڕوا مەکەن؟

روزینکرانتز: بڕوا بە چی؟

هەملیت: **کە دەتوانم بۆ ئێوە رازدار بم و بۆ خۆم نەبم**. لەوەش‌لا، چۆن ژبەر پرسیاری هەورکێ دەکەوم، چ پەرسفێک لە لایەن کوڕی پاشاوە ئەبێ بدرێتەوە؟

روزینکرانتز: ئەمن بە هەورک دەزانی، قوربان؟

هەملیت: ئا، ئەفەندی، کە ڕەزامەندی پاشا و ئەمر و ئەنعامەکانی هەڵدەمژی. دیارە خزمەتکارانی ئەوتو لە ئاکامدا جوانترین خزمەت بە پاشا ئەکەن؛ وەکوو مەیمون لە بن هاروی رایان دەگرێ، لە پیشدا بخوسرێن ولە ئەنجامدا قووت بدرێن. کاتێ بەنیازی بەرهەمی شوڤاریەکانتانە، لێتانی دادەگوشێ؛ و وەکوو هەورک دیسان وشک هەڵدەچروسێن.

روزینکرانتز: لێتان تێناگەم، قوربان.

هەملیت: جێ شانازیمە: تەنیا قسەی نەگەویسە ویستی گوێی نەفامانە

روزینکرانتز: قوربان، ئەبێ بە ئێمە بێژن تەرمەکە لە کوێیە و لەگەڵمان ڕێکەون بۆ خزمەتی پاشا.

هەملیت: تەرمەکە لە کن پاشایە، بەڵام پاشا لە کن تەرمەکە نیە. پاشاپووشێکە.

گیلدینیستیرن: پووشێکە، قوربان؟

هەملیت: [پووشێکە] لە پووچ. کۆڵەپێچم بکەنە کن پاشا. ڕێوی کولەی گرتوە وتاژی شوێنیان گرتوە. {دەچنە دەرێ}

ئاشیرەت بەو بەڵێنەیە کە دابووی پەنامانیان لە کن پاشا نە درکێنێ.

شانۆی سێهەم. ژووری پاشا

{پاشا دێتە ژووری}

پاشا: ناردومە بیبیننەوە و تەرمەکەش بدۆزنەوە. چەندە دڵتۆقێنەرە ئەو هەتیوە وێڵ دەگەڕێ.

بەڵام ناشکرێ زاکونی زۆرداریشی بە سەر دابڕم. خۆشەویستی خەڵکێکی بێمێشکە، کە لایەنگرییان نەک لە سەر فامە بە لکوو بە چاوە؛ لە شوێنێکیشدا کە ئەوە باوە، سزای تاوانبار لە چاو ئەگیردرێ و تاوانەکەی هیچ. جا لەبەر ئەوەیکە هەموو شتێک ئاسایی و ئارام بچێتە پێشەوە، ئەو دوور خستنەوەیە ئەبێ وانیشان بدا دەسیدەسی درەنگیشی لە سەر کراوە.

ئەو دەردەی بێبگار بڵاوە دەکا، دەرمانی بێبگاریش چاری ئەکا، یان هەر چاری نایەت.

{روزینکرانتز دێتە ژووری}

چ بوە؟ چ کراوە؟

روزینکرانتز: قوربان، ناتوانین لێ بکێشینەوە لاشەکەی لە کوێدا حەشار داوە.

پاشا: ئەێ، خۆی لە کوێیە؟

روزینکرانتز: لە دەرێ، قوربان، لە ژێر چاوەدێریە، تا فەرمانێ جەنابت چ بێ.

پاشا: بەڕێ بکەنە ژووری.

روزینکرانتز: ئەهەی، گیلدینیستیرن! سەروەرم بەڕێ بکە ژووری.

{هەملیت و گیلدینیستیرن هاوڕێ پاکاران دێنە ژووری}

پاشا: ها، هەملیت، پولونیوس لە کوێیە؟

هە ملیت: لە سەر شامە.

پاشا: لە سەر شامە؟ لە کوێ؟

هەملیت: نەک خەریک خواردن بێ، خەریکە دەخورێ. جەماوەرێکی کرم و کرموکەی دنیای سیاسەت روویان تێکردوە. کرمۆکەی مروڤ رێنموونیەتی بۆ چۆن خواردنی. ئێمە گیانەوەرانیتر قەڵەو دەکەین کە خۆمان قەڵەو بکەین، و خۆمان قەڵەو دەکەین بۆ کرمەکانی نێو خاک. خونکاری قەڵەو و سواڵکەری لەڕ دوو جۆر خواردنن، بەڵام لە سەر یەک سفرە. پاشینە ئەوەیە.

پاشا: بەداخەوە، بەداخەوە!

هەملیت: بگرە، پیاو ماسییەک بە کرمێ کە لە پاشایەک خواردی کردوە راو بکا و ماسییەکەش دەخوا لەحاڵێکدا ئەو ماسییەش لەو کرمەی خواردوە.

پاشا: مەبەستت چیە لەو قسانە؟

هەملیت: هیچ، جگە لەوەیکە پێتان بسەلمێنم دوور نیە پاشایەک بڕوا بە زک و رێخوڵەی گەدایەکدا.

پاشا: پولونیوس لە کوێیە؟

هەملیت: لە بەهەشتە. راسپێرن دیتنی بکەن. ئەگەر راسپاردەکەتان لەوێ نەیبینیەوە، خۆتان لە شوێنێکیتردا لە دوی بگەڕێن. ئەگەریش یەک مانگی پێچوو و نەتانبینیەوە، لە پێپیلکەی باڵەخانەکەوە کە دەچیە سەرێ، بە بۆن هەستی دەکەی.

پاشا(روو لە پاکاران): بچن لەوێدا شوێنی هەڵکەن.

هەملیت: ئەمیش لێرەدا چاوەڕوانە تا دێنەوە. {پاکاران دەچن}

پاشا: هەملیت، لە بەر ئەو کارە، بەتایبەت لەبەر سلامەتی خۆت ـ کە لامان هەر بەو رادەیە گرینگە و بەداخین بۆ
ئەوەیکە لێت قەوماوە ـ پێویستە گورج وەکوو گڵپەی ئاگر بەڕێت بکەینە شوێنێکیتر. کەوابوو خۆ تەیار
بکە. کەشتی ئامادەیە و باش لە بار هەڵدەکا، هاوڕێیان چاوەڕێن و هەموو شتێ روو لە ئینگلیز چەماوە.
هەملیت: روو لە ئینگلیز؟
پاشا: ئا، هەملیت.
هەملیت: چاکە.
پاشا: هەرواش دەبێ، ئەگەر لە مەبەستەکانی ئێمە ئاگەدار بی.
هەملیت: فرشتەیەک دەبینم کە لەوانە ئاگەدارە. بەڵام، دەی، با رێ کەوم بۆ ئینگلیز! خودات لەگەڵ، دایە گیان!
پاشا: [ئەی لە] باوکی خۆشەویستت، هەملیت [ماڵاوایی ناکەی] ؟
هەملیت: [هەر] دایکم! باوک و دایک ژن و مێردن، ژن و مێردیش هەر پەیکەرێکن، کەوابوو، [هەر] دایکم.
وەرن، روو لە ئینگلیز! {دەچێتە دەرێ}
پاشا: شوێنی بگرن، پێبەپێ؛ کشی بکەن تا لە کەشتی هەڵۆەزێ درەنگ نەکەن، ئەمشەو ئەبێ شوێنبڕ بکرێ.
دەبچن! هەموو شتێک هەر بەو چەشنەی دیاری کراوە و دیاردەی لە سەر نراوە بە ئەنجام بگات. تکایە پەلە بکەن.
{روزینکرانتز و گیلدینیستیرن دەچنە دەرێ}
جا، ئینگلیز، ئەگەر تۆ لە عەشقی من، رەبەق، ریز بگری، چونکە هێزی بەربڵاوم ئەو هەستەی لە دڵت
داناوە و هێشتا جێ زامەکانی شیری پاشای دەنمارک لە سەر لەشتەوە سوورن و ساریژ نەبوون و
بێخورتی بەرتیلمان ئەدەیت، ناکرێ فەرمانی حکوومەتیمان سارد وەربگری کە بە راشکاوی لە سەرچەند دێڕ
راگەیاندراوە و بەگشتی جەخت لە سەر یەک خاڵە: مەرگی دەسبەجێ هەملیت.
بۆم جێبەجێ بکە ئینگلیز؛ چونکە وەکوو یاو خوێنم تاو ئەدا، ئەبێ تۆ دەرمانکەری گیانم بی. تا دڵنیا لە
ئەنجامی ئەو کارە نەبم، خۆشی و خۆشحاڵی قەت رووم تێناکا.

شانۆی چوارەم. دەور و بەری قەڵای ئیلسینور

{فورتینبراس و لەشگرەکەی دێنە سەر شانۆ}
فورتینبراس: دەبچۆ، سەرکردە! لە لایەن منەوە ریزی پاشای دەنمارک بگرە. پێ بڵێ لە سەر ئیزنی، فورتیبراس
دەیەوێ لەشگرەکەی ـ بەپێی بەڵینمان ـ لە مەڵبەندی ژێردەسەڵاتی تێپەڕێنێ.
قەرارەکەشمان[بۆ یەک گرتنەوە] دەزانی؛ ئەگەر جەنابیان ئارەزوومەندی چاوپێکەوتن بن، ئەرکمان لە خزمەتیدا
جێبەجێ دەکەین و ئاگەداریان دەکەین.
سەرکردە: سەر لە رێ فەرمانم، قوربان.
فورتینبراس: [لەشگر] لە سەرخۆ رێکەون.
{هەموان دەچنە دەرێ جگە لە سەرکردە}
{هەملیت، روزینکرانتز، گیلدینیستیرن و چەند کەس دێنە سەر شانۆ}
هەملیت: چۆنی، جەناب، ئەوانە هێزی کێن؟
سەرکردە: هێزەکانی پاشای نورویژن، ئەفەندم.
هەملیت: لە سەر چ مەبەستێ، قوربان، تکایە؟
سەرکردە: لە دژی بەشێ لە پۆڵەند.
هەملیت: فەرماندەریان کێیە، قوربان؟
سەرکردە: برازای پاشای پیری نورویژ ــ فورتینبراس.

هەملیت: جا بە تەمای سەرانسەری پولەندن، ئاغا، یان بەشێکی سنووری؟
سەرکردە: راستەکەی و بێ باریکرێسی، بۆ دەسکیشان بە سەر بەشێکی بچوکی ئەو خاکە دەچین کە هیچ
کەڵکێکی نیە جگە لە نێو و نیشان. [ئەمن بۆ خۆم] بە پینج فلسیش، هەر پینج فلس، بە کرێ نایگرم؛ زیاتر
لەوەش بۆ نورویژ یان پولەند، گەر نەختیش مامەڵە بکرێ، بایەخی نیە.
هەملیت: کە وابێ، پولەندیەکان قەت بۆ پاراستنی رانابنەوە.
سە رکردە: با، هەر ئیستاکەش پێگە و بنکەیان لێداوە.
هەملیت: دوو هەزار گیان و بیست هەزار پارە کێشەی کەلاوەیەک چارەسەر ناکەن! ئەمە بە هۆی دومەڵی ئامڵە و
ئاسایشی بەرفراوانە کە لە ناوخۆەوە سەری هەڵداوە و لە دەرەوە هیچ سونگەیەک نانوێنێ کە مروڤ بۆچ دەمرێ.
بەریزەوە سوپاست دەکەم، جەناب.
سەرکردە: خوات لەگەڵ، ئاغا.
روزینکرانتز: ئەکرێ تکاتان لێ بکەم رێکەوین، قوربان؟
هەملیت: ئەمن زوو خۆ دەگەینم. ئێوە تۆزێ بکەونە پێشەوە.
{هەموان دەچن جگە هەملیت}
چلۆن هەرچی دەبینم لە دژم دەدوێ و لە سەر ئەو تۆڵە تاساوە دنەم ئەدا! جا مروڤ چیە، ئەگەر بەرهەم و
بەهرەی ژیانی هەرخورد و خوەراسە بێ؟ چوارپەلێکە و چیتر نە.
بێگومان ئەوەیکە بە وەها هزر و بیرێکەوە خولقاندویەتین و هێزی دیتنی داهاتوو و رابردوی پێداوین،
ئەو توانا و ئەندێشە خوداوێنەیە پێ نەداوین کە لە گیانماندا قەۆزە و کەزی لێبکەوێ و بێکەڵک هەڵگەرێ.
جا، چ بیر لێبڕاوییەکی چوارپێ وێنەیە، چ دڵەڕاوکێیەکی لە ترس رواوە کە لە سەر ئەو کارە هیندە بە وردی
بیر ئەکەمەوە؟ بیرکردنەوەیەکیش کە چوار کوتە و تەنیا کوتێکی لە سەر ئاوەزە و سێ کوتیتری ترس و دڵەکوتە؛
نازانم بۆچی هەر ئەژیم بێژم " ئەو کارە ئەبێ جێبەجێ بکرێ". ئەنگێز، ئیرادە، ئاهیز و ئامرازی کردنیشم هەیە.
نماناگەلێ گەورە، وێنەی ئەرز، دنەشم ئەدەن. شایەتیەکەشی هەر ئەم لەشکرە بەرفرە و تەیارە، سەرکردەکەیان
شازادەیەکی ناسکوڵە و نەرموو، گیانی پفدراو لە پیاوەتییەکی خوداپێداو، دەمەگاڵتە دەکا بەوەی [قسمەت بێ و
بەچاو] نەبینرێ؛ گیانی دەرفەنا و بێبەقای ئەدا لە هەر چی چارەنووس، مەرگ و مەترسی ئەوێرن رووی تێ بکەن،
تەنانەت لە سەر تۆکڵ هێلکەیەک. مەردی راستەکی لەوەدا نیە نەجووڵێتەوە گەر هۆیەکی پتەوت نەبێ؛ بەڵکوو کە
شەرەف هاتە کایەوە [ئەبێ] لە سەر پووشێکیش شەڕ هەڵگرسێنی.
جا چۆنە ئەمن خۆمم گیرداوە؛ بابم کوژراوە، دایکم داوێنی پیس هەڵگەڕاوە، خرۆش کەوتوە لە خوێن و بیرم و
هەر دەس رادەگرم هەموی دامرێ؛ لەحاڵێکدا، شەرمەزار بە خۆم، مەرگی ئاشکرای بیستهەزار پیاو بەچاو ئەبینم
لە رێ خەیاڵ و تەنیا بۆ خاتر ناوبانگ دەرکردن روو لە گۆڕەکان [وەها] رێیان گرتوە بەر ئەڵێی بۆ نێوی
پێخەویان دەچن. شەڕ کرن لە سەر چەپاڵە ئەرزێ کە جێگای نیە بۆ ئەو کومەڵە دەس بکەنەوە و بەس گڵکۆ و
گۆڕی لێنابێتەوە تەرمیان داپوشێ؟
ها، لە ئیستاوە، بیرم خوێناوی هەڵدەگەڕێنم، دەنا ئیتر پوولێ بایەخم نیە!

{شانۆی پێنج. ئیلسینور. ژووری لە قەڵادا}

{مەلەکە، هورەیشیو، و پیاوێکی پایەبەرز دێنە ژووری}

مەلەکە: ئەمن قسەی لەگەڵ ناکەم.

پیاو: پێداگرە [بۆ دیتنی جەنابتان]. بەڕاستی شێواوە؛ ڕۆحی ئاتاجی دڵخۆشی دانەوەیە.

مەلەکە: چیەتی؟

پیاو: زور باسی بابی دەکا؛ ئەڵێ بیستوویە دنیا دەلەسەی لێیە ، کولوزە و نوزەیە و لە سەردڵ ئەدا. گومان هەڵخڕ لەسەر هیچ و پوچ دەچڵەکێتەوە، بە گومان و شک قسان دەکا و قسەکانیشی مانایان هەیە بەڵام نیوە و ناتەواو. وتەکانی هیچ نین، بەڵام تیکەڵ و پێکەڵ دوینەکەی، گوێگران هان ئەدا ڕێکیان بێنن؛ نیشانەی بۆ دائێن و وشەکانی هاودەنگی بیر و ڕای خۆیان لە پاڵ یەک دەچنن ؛ بە چاوداگرتن و ئاشیرەت و دەسبادان حاڵیان ئەکا شتێک هەیە کە بیری لە سەرەوە خەریک بکەن. گەرچی [ئەو شتە] جێ موتمانەش نەبێ، زۆر نالەبارە.

هورەیشیو: باشترە قسەی لەگەڵ بکرێ؛ دەنا هەرزەتۆو لە بیر و باوەڕی ئاژاوەگێڕان دەپژێنێ.

مەلەکە: با بێتە ژووری. {پیاوەکە دەچێتە دەرێ}

مەلەکە(لەبەر خویەوە): *روحم فاسیدە و پاژینەی گوناح هەر فەسات دەبێ*

گوناح کافی دی پێ وایە ئیستا کارەسات دەبێ

لە گاس و گومان هیندە لەم پڕە وگیرە لە پەتکێ

تو مەیدرکێنە خوێ لە ترسازدا دەلەرێ و دەتکێ

{ئوفیلیا، پەرت و پەرێشان دێتە ژوورەوە}

ئوفیلیا: لە کوێیە، جوانەمەلەکەی دەنمارک؟

مەلەکە: ئادەی چۆنی، ئوفیلیا؟

ئوفیلیا(بە لاوانەوە): *چۆن بێ ئەوینی ڕاست و پاک ئیتر*

جیا بکەمەوە لە ئەوینیتر؟

بە پێچ و کڵاو و ئاسا و عاباکەی

بە سۆڵی سەر پێ و پاڵە و پێڵاکەی

مەلەکە: داخەکەم، خانمە خاسەکە، ئەو نەغمە بۆ چیە؟

ئوفیلیا: چی دەفەرموی؟ نا، تکایە سەرنجم بدەن.

(بە لاوانەوە) *خانم، مرد و چوو ئەوا مرد و چوو*

لە ژوور سەریەوە گیا رووا‌وە

لە خوار پێیەوە بەردێ دانراوە.

ئەی هاوار!

مەلەکە: نا، ئوفیلیا نابێ ـــ

ئوفیلیا: تکایە گوێ شل بکەن.

(بە لاوانەوە) *کەفنەکەی سپی بەفری کویستان بوو ـــ*

{پاشا دێته ژووری}

مەلەکە: بەداخم، سەیری بکەن، قوربان!

ئوفیلیا(بە لاوانەوە): *لە گوڵ و خونچە رازاوە و جوان بوو*
کە تەرمی رەوان کرا بو سەر خاک
هاوڕیی نەکرد بارانی ئەسرین ئەوینێکی پاک.

پاشا: چۆنی، خانمە جوانەکە؟

ئوفیلیا: باشم، خودا خەیرتان بدا. ئەڵێن بایەقوش **کچی نانپاتێ** بووە. ئەی خودا! ئێمە دەزانین چین، بەڵام نازانین چۆن دەبین. بەرەکەتی خودا لە سفرە و خوانت.

پاشا: شێت و لێوەی باوکیەتی.

ئوفیلیا: تکایە لەو بابەتەوە باس نەکەن؛ بەڵام کە پرسیاریان کردن ماناکەی چیە، ئەوەیان پێ بڵێن.

(بە لاوانەوە): *سبەینێ روژی فەلینتاینمانە*
لە کاتیکي زوو لەو بەربەیانە
ئەمن کیژێکی بەر پەنجێرەکەت
چاوەڕێم ببمە فەلینتاینەکەت.

کور رادەبیت و بەرگی ساز دەکا
دەرکی ژوورەکەی لە روو باز دەکا
کچ داوەت دەکا بە فەرموو فەرموو
کە چو بە کچی لەوێ دەرنەچوو

پاشا: ئوفیلیای جوان!

ئوفیلیا: بەراستی، نابێ، سوندی لە سەر ناخۆم، بەڵام هەر ئەبێ دوایی پێبێنم!

***** سویندم بە مەسیح بەوەی چاکەیە***
شەرمیش شەرمەسار روی حەیاکەیە
وا لاوە کوڕان کچ دڵگەرم دەکەن
تەنیا بو ئەوەی بە مەرام بگەن
بە خودای سویند جێگای سەرکۆنەن

کچ گوتی:
بەرلەوەی کە من بێمە داوێنت
وادەی شاییتدا کوانێ بەڵێنت؟
کور هاتەجواو:
شاییم بۆت دەگرت بە هەتاو سوێنم
گەر خوت نەختبای زوو لە داوێنم

لە چیروکاندا هەیە **کچی نانکە**رێک نانی بە مەسیح نەداوە و بە شێوەی بایەقوش هەڵگەڕاوە.

** ئەو پارچە دەق بە دەقی ئینگلیزیەکەی وەرنەگێڕدراوەتەوە بەڵام مانا و مەبەست هەر پارێزراوە.

پاشا: چ ماوەیەکە وای لیٚهاتوه؟
ئوفیلیا: بەهیوام هەموو شتێ بە خۆشی هەڵگەرێ. ئەبێ ئارام و هێمن بین؛ بەڵام من ناتوانم نەگرییم کە
وەبیرمدا دێ بە گڵکۆی ساردیان ئەسپارد. براکەیشم ئاگەدار دەبێ؛ ئیتر سوپاسی هاودەنگیتان.
وەرە، کاشەوانەکەم! شەو باش، خانمەکان. شەو باش خانمەجوانە کان. شەو باش، شەو باش.
{دەچێتە دەرێ}
پاشا: شوێنی بگرن نهنگ. چاک لە بەرچاو بێ، تکایە.
{هورەیشیو دەچێتە دەرێ}
ئاخ، ئەوە ناراوی خەمێکی قووڵە، هەموی لە مەرگی بابیەوە هەڵدەقوڵێ. ئای، گیرترود، گیرترود، کە خەم و
خەفەت روو لە پیاو ئەکەن، یەک لە شوێن یەک وشوڤارئاسایی نایەن، بەڵکوو بە کۆمەڵ لەشگر خڕدەکەن!
یەکەم کوژرانی بابی ئەو کچە، پاشان کوڕەکەت چوو۔ کە هوێ ناردنێ لە سەر دادگەری [ئێمە] و گەنەکاری خۆێ
بوو ــ جا سەرلێشێواوی خەڵک و هزر و خەیاڵی ناخار و ناحەز کە مێشکیانی داگرتوە و سرتەسرتیان بۆ
مەرگی پولونیوسی چاک، کەوا پەلەپەل و بە وسکت وسکت ئەسپەردەمان کرد، بڵاوە؛ ئوفیلیای بەستەزمان
داماۆ هەڵگەڕاوە و بیری لێ براوە، [جا ئێمەی مروڤ]کە بیرمان لێبڕا هەر نەخشێک یان چوارپایەکی تەواوین؛
لە دواییش و لە سەر هەمووی ئەمانەش براکەیشی لە پەناوە هاتوەتەوە لە فەرەنسە؛ خواردنی خەیاڵە ولە تەم داگیراوە،
وزەوزیش بو تووش کردنی گوێ بە قسەێ چڵکێنەر سەبارەت بە مەرگی باوکی کەم نیە، گومانیش نیە بێ بەڵگە و
پڕنۆ ئەم گوێ بۆ ئەو گوێ بوختان بو ئێمەش هەڵدەبەستن.
ئاخ، گیرترودی ئازیزم، ئەم بە سەرهاتانە، وەکوو تفەنگی سەرپڕ لە چەند لاوە نەک مەرگێ، سەد مەرگم پێئەچێژن.
{دەنگی هەرا و هاوار دێ}
مەلەکە: ئەی هاوار، ئەو دەنگە چیە؟
پاشا: پارێزەرە سویسیەکانم لە کوێن؟ ئاگاتان لە دەرگاکە بێ!
{راسپاردەیەک دێتە ژوورێ}
چ خەبەرە؟
راسپاردە: خۆ دەرباز کەن، قوربان:
زەریا هیندە هەڵماڵاو هەڵنایە بە سەر لێوارەکەێدا و زەوی و زاری دەۆروبەری هیندە زاڵەبەر هەڵنامژێ کە
لەیرتیسی لاو ــ سەرکردەێ لاڕێگەران ــ ئەفسەرەکانی جەنابتان ئەتارێنێ. گەلی یاخی پێشەوای بانگ دەکەن و
ئەڵێی جیهان سەرلە نوێ ساز کراوە، بنچینە و رەگەز لە بیرکراوە، داب و نەریت ناناسن، درۆشە ودژوێنی هەمەجۆرە
ئەدەن، بەرز هاوار ئەکەن:
هەلیدەبژێرین لەیرتیس پاشا بێ! هەر کڵاو و دەسماڵ، دەس و و زوانە بەرز بەرەو هەوران رادەبنەوە و سەرجەم
پێکەوە هەر ئەیڵێنەوە:
هەر ئەبێ لەیرتیس پاشای وڵات بێ! با لەیریتس شا بێ!
{دەنگ دێتە ژوورێ}
مەلەکە: چەندە لە سەرهەست لە سەر شتی پەست هاواریان بەرزە! ئای، ئەمە لەڕێ لادانە. هەی سەگە سپڵەکانی دەنمارکی!
پاشا: دەرکەکانیان شکاند.
{لەیرتیس و چەند کەس دێنە ژوورێ}
لەیریتس: پاشا لە کوێیە؟ ۔ {روو لە هاۆریانی} ئاغایان، ئێوە هەمووتان لە دەرێ راوەستن.

هەموان: نا، با بینە ژووریٚ!
لەیرتیس: تکایە، ئیزن بدەن.
هەموان: باشە، باشە!
لەیرتیس: سوپاستان دەکەم. دەرگاکە بپارێزن.
{لایەنگرانی لەیرتیس دەچنە دەریٚ}
هەی پاشای پیسەڵە، باوکم بەرەوە!
مەلەکە: لە سەرخۆ، لەیرتیسی هێژا.
لەیرتیس: ئەو دڵۆپەی خوێنم کە لە سەرخۆ بیٚ، بە زۆڵم دەزانیٚ؛ دەنگی بیٚناموسی لە بابم دەکا؛ تەنانەت داخی دوخمانیش لە سەر دیمەنی پاک و بیٚپەڵەی دایکیشم دەنیٚ.
پاشا: ئەوە هۆی چیە، لەیرتیس، یاخیگەریەکەت هێندە دێوئاسا ئەنوینیٚ؟ وازی لیٚ بێنە، گیرترود؛ بابەتی ئیمە ترسێکت نەبیٚ. پارێزەری ئاسمانی وەها قەڵایەکی لە دەورەی پاشا هەڵداوە کە غەدر و خەیانەت هەر لە دورەوە چاو دادەبڕیٚ لەوەیکە بیکا و هەوڵی پیٚنادریٚ بە مەبەست بگا. جا بڵیٚ بزانم، لەیرتیس، بۆ وەها تێکهاڵاوی؟
وازی لیٚ بێنە، گیرترود، قسە بکە، پیاو!
لایرتیس: بابم لە کویٚیە؟
پاشا: مردوە.
مەلەکە: بەلام نەک بە دەستی پاشا.
پاشا: بیهێڵە داوای مافی بکا.
لەیرتیس: چۆن بوو کە مرد. نابم بە کایەی دەس. ئەمەگ وسەرئەسپێردراویشم بە جەهەننەم!
سویند و پەیمان بە توون و تەوەس! حورمەت وحەیا بە چاڵە قووتە! لە نوورو و نفرەش هیچ باکم نیە.
تا لە سەر ئەم خاڵە راوەستاوم، دونیا وقیامەت لە چاوم ونە، با بێت هەرچی هات؛ تەنیا بەتەواوی توڵە کردنەوەی بابم دەویٚ.
پاشا: کیٚ بەرۆکت دەگریٚ؟
لەیرتیس: کەیفی خۆم، نەک تەواوی جیهانیش! بۆ دەس و دەسەڵاتیشم وایان دەس پێوە دەگرم، با زۆر کەمیش بن، ڕیٚ درێژ ببڕن.
پاشا: لەیرتیسی چاک، ئەگەر پێتخۆشە راستەقینەی مەرگی باوکی ئازیزت بزانی، ئاخو ژیرانەیە بۆ توڵە کردنەکەت ـ بەختەکی و بیٚوردە بوونەوە ـ لە دۆس و دوژمن، بەرەندە و بردراو دەس بکەیتەوە؟
لەیرتیس: هیچ کەسیٚ؛ جگە لە دوژمنەکانی.
پاشا: دەتەویٚ بیانناسی؟
لەیرتیس: بو هاوەڵانی، باوەش و باهۆم بەم چەشنە بڵاوە و وێنەی قازی قولێنگ [چۆن سینگ دەدریٚ تا بێچوەکانی لە گیانی بخۆن لە برسان نەمرن]، خوێنم لە پێناو گشتیان بەخت دەکەم.
پاشا: ها، ئیستا وەکوو کوڕێکی چاک و جوامێرێکی راستۆک قسان دەکەی.ئەمن لە مەرگی بابتدا بیٚتاوانم و بەڕاستی لە بەری خەمبارم، جا وەکوو رۆژیش لە پێش چاوانت روون ئەبێتەوە.
{دەنگیٚ دێتە ناو، ئەڵیٚ: با بچێتە ژووریٚ}
لەیرتیس: چیە ئەوە؟ ئەو دەنگە چیە؟
{ئوفیلیا دێتە ژووریٚ}

لەیرتیس: ئاخ، ئاگر! مێشکم وشک هەڵقرچێنە! فرمێسک! حەوت جارتر سوێراییت دابێ و بڕست و سۆمای
چاوم بسێنە! بەو خودایە، تاوانی شێتیت وا قورس وەردەگرم، تەرەی تەرازو تا بن بخەوێ.
ئاخ گوڵاڵە سوورەی مانگی گوڵان! کچی نازار، خۆشکی دڵۆوان، ئۆفیلیای جوان!
ئەی خودا، تۆ ڕابەرداری بیری جوانەکچێ وا چرچ هەڵگەڕێ و هێزی لێببرێ وەک ژینی پیرێ؟
سروشتی مروڤ کە ئەویندار بێ گەلێ جوانە، و بۆ ئەو جوانیە نەختینەی بەنرخ گیان بەڕێ دەکا لە دوی
ئەو شتەی کە خۆشی دەوێ.
ئۆفیلیا(بە لاوانەوە): *دارەتەرم کرا بە کەفنی لادراو لە سەر عوزاری*
(هەی داخی گران هەی داخی گران داخم گرانە)
بارانی فرمێسک لە سەر مەزاری بە خوڕ دەباری
لای تۆ خۆش، کەڤوکی خۆم!
لایرتیس: لە سەرخۆ و ڕێک و پێکیش هانت بدایەم بۆ تۆڵە ئەستاندن هێندە تاوت نەدەدام.
ئۆفیلیا: ئەبێ بەدەنگ بیڵێی: هەی نخوون بەخت، هەی نخوون بەخت، تۆش بانگی بکە" نخوون بەخت"
ئای، چەندە بۆ بەرتەونانە جوانە! چیرۆکی خوڵامە خوێڕیەکەیە کەوا کچی خاوەنەکەی ڕفاند.
لەیرتیس: ئەم قسە هیچ و پووچانە بێناوەرۆک نین.
ئۆفیلیا: ئەمە گوڵالە سوورەیە، بۆ بیرەوەریە. تکایە، ئەوینم، لە بیرم کە. ئەوەش گوڵ وەنەوشەێ فەرەنگیە،
بو بیرکردنەوەیە.
لەیرتیس: وانەیەک بۆ فێر بوون لە شێت و شەواکیدا: بیرەوەری و بیرکردنەوە، پێک دێن.
ئۆفیلیا: ئەمەش رازیانە[بۆ خوڵتە کردن]، بۆ تۆ بێ (مەلەکە) تاجەملوکیش [بۆ بێ ئەمەگی].ئەمەش سدابە[گولی
پەژارە و پەژیوانیە] بۆ تۆ بێ (پاشا) و نەختێکیش بۆ من. لە روژاني پيرۆزی یەکشەمبەشدا، گولی گەڕانەوە
لە گوناحانی پێدەڵێن. بەڵام دەبێ سدابەکەت لە سەر ڕەوتێکی جیاواز لەخۆ پکەی [لە خەڵکی جیات بکاتەوە]!
ئەمەش گوڵە مرواریە. بە نیاز بووم چەپکەیەکیش وەنەوشەت بدەمێ، بەلام کاتێ کە بابم مرد ژاکا و ئەوگار هەڵگەڕا.
ئەلین مردنێکی چاکی کرد.
{بە لاوانەوە} ئاخر *رابینی جوان و دڵپاکم تەنیا خۆشیمە.*
لەیرتیس: بیر و برین و هەست و تەنانەت ئاگری دۆزەخیش جوان و دلڕفێن هەڵدەگەڕێنێ.
ئۆفیلیا(بە لاوانەوە): *تۆ بڵێی دیسان بێتەوە؟*
تۆ بڵێی دیسان بێتەوە؟
نا، نا، ئەو تازە مردوە؛
تۆش بچۆ سەرت بنەوە؛
قەت رووومان تێناکاتەوە.

ردێنی سپی وەکوو بەفران بوو
سەر و قژی نەرم وەکوو کەتان بوو
چوو بەجێ هێشتین نەما کەین وبەین
چ فایدە ئیتر بەخۆدا بدەین
لە خودا داوای بەخشینی بکەین

ئۆفیلیا لەوێدا کورتەیەک لە بەستەکانی **رابین هوود** ئێژێتەوە.

هەروەها بۆ ڕۆحی تەواوی مەسیحییەکان، لە خودام داوایە. خوداتان لەگەڵ. {ئوفیلیا دەچێتە دەرێ}

لە یرتیس: ئەی خودا! بەچاوەی!؟

پاشا: لەیرتیس، ئەبێ لەو خەمەدا هاوبەشیت بکەم، دەنا مافی منت حاشا کردوە.

دەبچۆ، خۆڕا، ژیرترین هاوەڵانت هەڵبژێرە با گوێ شل بکەن و لە نێوان من و تۆدا داوەری بکەن.

ئەگەر ـ ڕاستەوخۆ یان پەنابا ـ شوێنی ئێمەیان بۆ دەرخستی، پاشایەتیمان، ژی و ژیانمان، تەواوی ئەوەی کراوەتە ناومان، بە شانازیەوە پێشکەشت دەکەین؛ بەڵام وانەبوو، تۆ ئەبێ لە سەر ڕەزامەندی خۆت، هێمن و هێدی گوێ لە فەرمان بی، و ئێمەش هاوباهۆ لەگەڵ ورەی تۆ پەیمان دەبەستین هەڵی سوکنایی روحت پێکبێنین.

لەیرتیس: بەڵێ با وابێ. هۆی مردنی، گورج لە پەناوە لە خاککردنی، نە خەڵاتییەک، نە شوور و شیری، نە یاڵتەبەرێ [بۆ نواندنی کەوان و تیری] بۆ سەر تەرمەکەی، بێ داب ونەریت بێ پرسە گرتن، بێ ژنەفتنی دەنگ شیوەن کردن.

ئەڵێی لە ئاسمانەوە بۆ ئەرز هاتوە کە ئەمن ئەبێ ئەو نهێنیە ئاشکرا بکەم.

پاشا: وا بکە، جا لە کوێدا دەستی تاوان دەرکەوێ، تەوژمی تەوەری لێکەوێ.

تکایە! لەگەڵم وەرە. {دەچنە دەرێ}

شانۆی شەش. ژوورێکیتر لە قەڵادا

{هورەیشیو و پاکارێک دێنە ژوورەوە}

هورەیشیو: کێن ئەوانە، دەیانەوێ لەگەڵم قسەبکەن؟

پاکار: گەمیوانن، قوربان. دەڵێن نامەیان پێیە بۆ جەنابت.

هورەیشیو: با بێنە ژوورێ. {پاکار دەچێتە دەرێ}

نازانم لە کام پارچەی جیهانەوە، هەوالیان گرتوم لە لایەن جەنابی هەملیتەوە نەبێ.

{گەمیوانان دێنە ژوورێ}

گەمیوان: سڵاوی خوداتان لە سەر، قوربان.

هورەیشیو: لە سەر تۆش بێ.

گەمیوان: یاخوا قوربان، تا ڕەزای چ بێ. نامەیەک هەیە، قوربان، لە لایەن ڕاسپاردەیەکەوە کە ئەرکی ئینگلیزی پێدرابوو بۆ جەنابت؛ ئەگەر نێوتان هورەیشیو بێ هەروەها کە پێ گوتراوم.

هورەیشیو(نامەکە ئەخوێنێتەوە): *هورەیشیو، کە چاوت بەم نامەیە کەوت، هەڵی چاو پێکەوتنێک بۆ ئەم پیاوانە لەگەڵ پاشا پێک بێنە. نامەیان پێیە بۆ ئەو. ئێمە دوو ڕۆژمان بە سەر زەریاوە پێچوو، زرێ چەتەیەکی چەکدار ڕەتی گرتین. کە دیمان بادەوانەکەمان برفێنمان نیە، ئازایەتییەکی ناچاری [بۆ شەڕ] یەخەی گرتین. لە تێکهەڵچوونەکەدا خۆم لە گەمیەی تەریدەکان هاویشت و هەمان کات دوور کەوتینەوە لە گەمیەکەمان و تەنیا من بووم بە بارمتەیان. جا ئەم جەردانە جوامیرانە لەگەڵمدا جووڵاونەتەوە. چاکی دەزانن ئەبێ چ بکەن، ئەمنیش بڕیارە برایییان بدەمەوە. با پاشا نامەکانم کە ناردومن بەدی بکا؛ تۆش گورج و گۆڵ ـ چۆن پیاو لە دەس مەرگ هەڵدێ ـ خۆ بگەیەنە بە من. باسی وام لایە کە گوێت ژنەفتی زمانت لەنگ ببێ؛ گەرچی هێشتا هەر فرەفرە سووکە و بڕستی پێکان دۆزکەی نیە.جا ئەو پیاوە چاکانە بەڕێت*

دەکەنە ئەو شوێنەیکە هەم. روزینکرانتز و گیلدینیستیرن رێ ئینگلیزیان گرتوە بەر. سەبارەت بەوانیش زۆرم پێیە پێت بڵێم.   ئەوەیکە لە خۆتی دەزانی ـ هەملیت

وەرن رێ راگەیاندنی نامەکانتان نیشان بدەم و زوو بە زوو رێنموونیم بکەن بۆلای ئەو کەسەی کە نامەکانتان لێ وەرگرتوە.   {دەچنە دەرێ}

شانۆی حەوت. ژوورێکی‌تر لە قەڵادا

{پاشا و لەیرتیس دێنە ژورەوە}

پاشا: ئیستا ئەبێ ویژدانت مۆری بێ‌تاوانیم لە سەردانێ، و تۆش، بەدڵ، ئەمن بە دۆس بزانی. هەرواکە بیستت و گوێت ئاگەدارە، ئەوەیکە بابی پایەبەرزتی کوشت بە تەمای گرتنی ژیانی من بوو.

لەیرتیس: جوان دیارە. بەڵام پێم بڵێن چۆن لە دژی ئەو کردوە هیندە کەڵێنە، ئەو پیاو کوژیە رانەبوونەوە ، لەحاڵێکدا ئاسایشتان و بیرایی‌تان و هەر پێویستی‌یەکی‌تر هەڵی‌ئەسووڕاندن؟

پاشا: ئەها، بە دوو هۆی تایبەتی؛ ڕەنگە لە لای تۆ زۆر جڕ و جۆنگن، بەلام لەکن من گەلێ گرینگن: مەلەکە(دایکی) گیانی، کەم نە و زۆر، لە چاو ئەو دایە و منیش ـ لە سەر ئەمەگ بێ یان ئازاری گیان، هەرکامێکی بێ ـ هیندە ژیانم بە گیانی مەلەکەوە بەسراوە، وەکوو ئەستێرە چۆن هەر لە دەورەی دۆرێک ئەسووڕێ، چم لە دەس نایە بەدەس ئەو نەبێ. **هۆی دوهەم** کە بۆچ بۆ مولک و میللەت ئاشکرای ناکەم: حەز و ویستنی لە رادەبەدەری جەماوەری خەڵک بەرانبەر بەوە، کە خەڵەتەکانی لە کانیاوی دڵیان نوقم دەکەن و وەکوو **ئەو کانیاوەی گڵ ئەکا بە گوڵ**،خەبت و خەتاکەی بە خەیر و خاسە هەڵدەگێڕنەوە؛ جا تیرەکانم بۆ گێژەڵووکەیەکی ئەوتۆ و توند نابن ــ سووک داتاشراون و بەرەو پاش روو لە کەوانەکەی خۆم بازرە ئەکەن و ئامانج ناپێکن.

لەیرتیس: با ئیتر منیش باوکێکی مەزنم لە دەس دەرچێ؛ خوشکم تووشی شێتی بکرێ؛ خوشکێ کە پلە و پایەی بەر لەم رووداوە، لە شانی کیژی هاوتەمەنی خۆی، نەک هەرتەواو بوو، گەلێ بەرزتر و وێنەی هەرنەبوو لە رووی دونیاوە. بەڵام تولەی منیش هابەدواوە.

پاشا: خەون لە خو مەکە بو ئەو بابەتە. ناشێ پێت وابێ ئێمە لە وەها کەواشە وکابێکی نەگومە و نەژی دروس کرابێتین، راوەشێ ریشمان بلەرێنێتەوە وبە گاڵتە و گەمەی ژیانی بزانین. هیندەی پێ ناچێ ئاگەدار ئەبی. ئەمن باوکتم گەلێ خۆش ئەویست، دیارە خۆشمان گەلێ خۆش دەوێ. جا هیوادارم تێبگەی و بزانی چی ئەڵێم.

{راسپاردەیەک بە نامەوە دێتە ژووری}

چ بوە؟ هەواڵ چیە؟

راسپاردە: نامە، قوربان، لە هەملیتەوە؛ ئەمەیان بۆ خزمەتی پاشا؛ و ئەوەشیان بۆ مەلەکەیە.

پاشا: لە هەملیتەوە؟ کێ هێناویەتی؟

راسپاردە: گەمیوانان، قوربان، وایان گوت، بۆ خۆم چاوم پێیان نەکەوتوە. **کلادیو** بە منی داون و ئەویش لە چەپەرەکە وەری‌گرتون.

لە دەقە ئینگلیزیەکەیدا هاتوە: وەکوو ئەو کانیاوەیکە چێو دەکا بە بەرد. لە سەردەمی ئیلیزابیتیەکاندا (واتە سەردەمێ کە شەیکس‌پیێر ژیاوە) باوەریان وابوە چەند کانیاوێک لە ئینگیزدا ئەو گەوشینەیان هەیە.

پاشا: لەیرتیس، با تۆش بە گوێیەوە بی. بەجێمان بێڵن.

{راسپاردە دەچێتە دەرێ}

پاشا دەیخوێنێتەوە: *پایەبەرز و بەڕێز! با بزانی لە هەرێمی ژێردەسەلاتتاندا رووت و رەجاڵ دابەزراوم.*

بۆ سبەینێ داخوازی چاوپێکەوتنێکم لەگەڵ پاشا هەیە؛ کە بە خزمەت گەیشتم، سۆنگەی {لە پێش داوای لێبوردنم هەیە} ئەو لەناکاو و سەمەرە گەڕانەوەیە رادەگەێنم. هەملیت

ئەبێ مانای چ بێ؟ ئاخۆ هەمویان گەڕابێتنەتەوە؟ یان، فێڵ و تەڵەکەیە، و چیتر نە؟

لەیرتیس: دەسخەتی دەناسن؟

پاشا: ئا، ئەمە دەسخەتی هەملیتە.

رووت و رەجاڵ!

لە پەراوێزەکەشیدا ئەڵێ ، تەنیا!

دەتوانی رێنموونییەکم بکەی؟

لەیرتیس: منیش تێدا ماومەتەوە، بەڵام ئیزنی بدەن وەرێت! زامەکەی دڵمی هێناوەتە جۆش، هێندە بمێنم و چاو لە نێو چاوی بڵێم: "ئەوە تۆ بوی وات کرد."

پاشا: کە وایە، لەیرتیس، چۆن وای لێهات؟ چۆن واهەڵگەڕا؟ [با بمێنێ].. مل بۆ فەرمانم کەچ دەکەیت؟

لەیرتیس: بەڵێ، قوربان، بەڵام فەرمانی ئاشت کردنەوەم نەدەیت.

پاشا: مەبەست سوکنایی دڵی خۆتە. ئەگەر ئیستا گەڕابێتەوە _کە ئەبێ لە سەفەرەکەی بکۆڵێمەوە _ و مەبەستی وابێ ئیتر ملی پێوە نەنێ، چەشەی دەکەم بۆ چالاکییەک کە ئیستا لە بیرمدا سەری هەڵدا؛ چارەی لێ ببرێ و چاوی سپی کا. لە سەر مەرگیشی بای لۆمە هەڵنەکا. تەنانەت دایکیشی لێ نەپرسێتەوە و بە رووداویکی هەڵکەوتی بزانێ.

لەیرتیس: قوربان، سەر بە فەرمانم. جاخۆزگە واشی نەخشە داڕێژن کەرستەی کارەکە من بم.

پاشا: رێک دەقیەتی. لەو دەمەوە کە لێرە رۆیشتوی باست زۆر کراوە، تەنانەت هەملیتیش زۆری بیستوە کە چەندە لەو تایبەتیەی خۆتدا شارەزا و زانای. توانا و تانینەکانیترت، بەگشتی، ئەوەندەێ ئەو تاکە تواناییەت لکی ئێرەیی لە گیانی نەکردوە گەرچی ئەهوە لە لای من بێنموودترینیانە.

لەیرتیس: چ تایبەتییەک، قوربان؟

پاشا: هەر ئەو گوڵەنگەی سەر کڵاوی گەنجی، کە پێویستیشە، جلیسووک و سادەیەک کە گەنج لە بەری دەکا کەمتەر لە کەوا کەڵپۆسی بەساڵاچوو کە بۆ نواندنی سلامەتی و سەروەریە پێکەوتووی نیە.

دوو مانگ لەمەو پێش بەرزە پیاوێکی نورماندی لێرە میوان بوو. ئەمن خۆم دیومە و سوارانم لەگەڵ فەرەنسەییەکان گەلێ کردوە و دیارە ئەوان لە سواریدا زۆر شارەزان، بەڵام ئەو گەنجە لەو بابەتەوە سیحری ئەگێڕا؛ هەڵدەبەزیە سەر زین ئەسپەکە و وەها چارواکەی کەوی خۆی دەکرد تو گوتت زکماگ لەگەڵ ئەو ئەسپە ئازا و نەبەزە پۆیان تەنراوە. ئەوەندە بەرز و بەزێن کەوتە روو تەنانەت خەون و خەیاڵی ئەوەش کە من بتوانم ئیشی وا بکەم وە بیرمدا نەچوو.

لەیرتیس: خەڵکی نورماند بوو.

پاشا: ئا، نورماندی بوو.

لەیرتیس: لە سەر ژیانم، هەر**لاموند** بوە.

پاشا: ئا، ئا، هەرخۆی بوو.

لەیرتیس: چاکی دەناسم. ئەوە گۆبەرۆک و گەنجی گەلەکەیەتی.

پاشا: ئەویش هەر ئەتوی چاک دەناسیەوە؛ جا راپورتێکی چاکی سەبارەت بە شارەزایی و شاکارەکانت لە

تێکهەڵچووندا ڕاگەیاند، تەنانەت باسی شیرەوانیت بوو، هاواری ئەکرد: بەراستی کێیە چاوی لێ نەکا، کەسێ بتوانێ رکەبەریت بکا. سویندی ئەخوارد شیرەوانەکان هاونیشتمانی هێز و چەپەر و چاویان نامێنێ کە تۆ لە ئاستیان شیربگەڕێنی. ئاغە، بەو راپورتە وەهاا چاوی هەملیت چنۆک هەڵگەڕا، هیچی پێنەکرا مەگەر داخوازی زوو گەڕانەوەت بۆ ئەوەی گەمەیەکت لەگەڵ بکا. جا، ئاکامەکەی ــ

لەیرتیس: ئاکامەکەی چیێ، قوربان؟

پاشا: لەیرتیس، بابت بەلاوە خوشەویست بوو؟ یان وەکوو نەخشێک لە خەم، دیمەنێکی بێدڵی؟

لەیرتیس: بۆچ ئەو پرسیارە ئەکەن؟

پاشا: نەک ئەوەی من پێم وابێ بابت خۆش نەدەویست؛ بەڵام دەزانم دڵبەستن لە زەماندا پرۆسکان دەدا، ئەوەش دەزانم ـ بەسەرهاتەکان سەلماندویانە ـ زەمان پزیسک و پریشە[ی ئەوین] دەکا بە ئاگر. لە نێو شەماڵەی ئاگری ئەویندا جۆرە پڵیتە یان پیفکێ هەیە کە بڵێسەکەی دادەنوێنێ؛ کە وابوو هیچ شتێک لەو پەڕی چاکەدا وەستاو نامێنێ؛ ورە و ورینگیش، کە ئەگاتە ئەو پەڕی گەشە، هەر لە خۆیەوە رەبەق دادەمرێ. ئەوەیکە ویستمانە بیکەین، ئەبێ ئەوکاتەی کە ویستمان، بیکەین؛ چونکە "ویست" لە گۆڕان دایە و بەو ژمارەیە کە زمان هەیە و دەستێ بردن و بەسەرهات هەیە تووشی پەنگاو و پەک کەوتن دەبێ؛ جا ئیتر"بریا"[گوتن] و ئاخ هەڵکێشانە کە سوکنایی هێنەرە بەڵام دڵ تووش* دەکا. کەوابوو لەز و بەز ئەبێ ئەو برینە بنجبڕ بکرێ! هەملیت دێتەوە؛ چت دەسەڵاتە کە بسەلمێنی کوڕی باوکتی نەک هەر بە قسە؟

لەیرتیس: گەروی دابڕم، لە نێو کلیسەدا.

پاشا: لەراستیداخوێنڕشتن نابێ هیچ جێگایەک بە پیرۆز و پارێزراو بزانێ ؛ تۆڵە نابێ هێڵ و سنووری بێ. بەڵام، لەیرتیسی هێژا، ئەم کارە دەکەی؟: لە ژوورەکەتدا دەرک لە سەر خۆ داخە؛ هەملیت هاتوەتەوە، تێدەگا کە تۆ گەڕاویتەوە. ئێمە ئەوانەی چاکەت دەبێژن هەڵدەخرێنین و دنەیان ئەدەین دیسان بریقە بخەن لەو ناوبانگەیە فەرەنسەیەکە پێداوی، لە ئاکامدا دیمبەدیمتان دەکەین، و لە سەرتان مەرج دەکەین. ئەو لەبەر بڵحی و ساف و سادەیی ئاگای لە حیلە و حەواڵە نیە و ورد نابێتەوە لە شمشێرەکان، جا تۆ سانا یان تۆزێ دەسژێر دەست ڕاکێشە و ئەو شیرە بگرە لێوەکەی تیژە و بە دەسخستنێ گیانی لە تۆڵەی بابت بکێشە.

لەیرتیس: ئەو کارە دەکەم! لە سەر ئەو مەبەستە نوکی شیرەکەم ناراوی ئەکەم. لە دەواچییەک دەوایەکم کڕیوە؛ گیانبڕێ کە تەنیا نوکی چەقوی پێ تەڕ کەی و بکەوێ لە لەش و خوێنی لێ دەرچێ، مەڵهەمێ نیە ـ تەنانەت گیراو لە هەمووی ئەو گژ و گیاگەلە کە گەوشینیان لە تریفەێ مانگ گرتبێ ــ لە مردن رزگاری بکا، گەر تەنیا قرنجێک لە لەشی کەوتبێ.

پاشا: با زیاتر لەو بارەوە بیر بکەینەوە. هەڵیسەنگێنین کام بار بۆ ئێمە بێزەحمەتترە هەم بۆ کاتەکەی هەم بۆ کەرەسەی. ئەگەر نەیگرت و پیلانەکەمان لە بەر نەگۆمی جووڵانەوەمان بەفشە دەرچێ، باشتر ئەوەیە هەڵمەتی نەدەین. بۆیە پیلانمان پازگری ئەوێ، یان دوو پیلان بێ؛ کە ئەم نەڕەخسا ئەویان بە کار بێ. جا، ئارام بگرە! بزانم چ بکەم. ئێمە مەرجێکی مەزن لە سەر ئازاییت نەکەین ... ئا، ئەوە باشە! کاتێکە بە هۆی فرت و هۆڕی فرە گەرم دادێن و تینووتان ئەبێ ــ دیارە لە ڕێ ئەو مەبەستە ئەتۆ ئەبێ یاریەکە تۆزێ درژ بکەی ــداوای ئاو دەکا، منیش خۆشاوێکی هەر بەو بۆنەوە لە بەر ساز دەکەم کە ئەگەر هەڵکەوت خۆ لە ژاراوی شیرت لابدا، هەرکە چێژی کرد، بە مەبەست بگەین .... راوەستە بزانم ئەو هەرا چیە؟

* لەو سەردەمەدا بیریان وابوە ئاخ هەڵکێشان خوێن لە دڵ ئەبرێ و تووشی دەکا.

{مەلەکە دێتە ژووری}

ها، چ بوە، مەلەکەی جوان؟

مەلەکە: هەر نەگبەتیە و پێ لە سەر شوێنی نامەتی دەنێ، توند و لەسەر یەک رەپێمان دەنێ. خوشکت خنکاوە، لەیرتیس.

لەیرتیس: خنکاوە، ئەێ هاوار، لە کوێ؟

مەلەکە: شۆڕەبی‌یەکی پان و بەربڵاو لە سەر رووبارێک لە سەرما رچاو چەتری هەڵداوە؛ وێنەی گەڵاکان زوقم لێدراو ورشە وگرشەیان کەوتوە سەر ئاو. روو لە ئەو شوێنە، باوەش پڕ لە گوڵ، ئەکەوێتەڕێ: گوڵی تاجخروس، چەپکێ گەزەنە، گوڵی مرواری و ئەرخەوان درێژ ـ کە شوانکارەی دڵتەڕ و دڵچەڕ نێوێکی ناحەزیان بۆ داناوە، بەڵام ژنانی بێهەستی ئێمە هەر بە قامکی مردوی نێو ئەبەن ـ بو هەڵپەساردن چەپکە گوڵانی لە سەر شۆڕایی سەر لقەکانی، کە دەستی لە سەر لقێ گیر ئەدا، لق لە حەسرتا خۆ بشکێنێت و پەلی بەر بدا؛ جا خۆی و ناسکەدەسکەوتەکانی سەرنخوون دەبنە سەر رووبارەکەی بن شوڕەبی‌یەکە. کراس و هەوری پەخشان لە بەری ماوەیەک راێدەگرن وەک پەری زەریا، لەو کاتە دەستی کرد بە گوتنی کۆنە گۆرانی. دیار بوو ئاگای هەر لە خۆ نەبوو، ئەتگووت ئاوژیە و لە ئاو ژیاوە؛ بەڵام زۆری نەخایاند، کراس و گجی قورس داخوسراوی کیژی هەژاری لە سەر جۆلانەی سترانەوە بەرەو قوڕاوی مەرگ نوخانەوە.

لەیرتیس: ئەی هاوار، ئێستە خنکاوە؟

مەلەکە: خنکاوە، خنکاو.

لەیرتیس: ئەوەندە ئاوت لە گیان کەوتوە، ئوفیلیاێ هەژار، ئیتر من ئەسرین لە چاو ڕادەگرم ؛ بەڵام ئەمانەش بەش و بەری خۆمانە، سروشت هەر لەسەر نەریتی خۆیە، با شەرم [پێم] بڵێ هەرچی پێخۆشە؛ کە ئەۆ هەسر و هەنسکەم لێ دوور کەوتەوە، هەستی ژنانەش لێم ئەبێتەوە. لای ئێوە خۆش، قوربان. وتەم پێیە لە ئاگر کە خەریکە گڵپە بکا، بەڵام داخەکەم ئەو دڵە نەگۆمەم دایدەمرکێنێ

پاشا: با شوێنی بگرین، گیرترود.

چەندە ئەبێ هەوڵ بدەم تووڕەییەکەی بتاسێنم! ئێستا دەترسم ئەم بەسەرهاتە سەرلەنوێ هەڵیبداتەوە.

دەسا با بچین. {دەچنە دەرێ}

بەشی پێنج. شانۆی یەکەم. لە قەبرسانێکدا

{دوو لادێیی بە بێڵ و زەنگن دێنە ژوورەوە}

لادێیی1: جا ڕەوایە لە سەر داب و نەریتی مەسیحی ئەسپەردە بکرێ کە ئەنقەس خۆی خەلاس کردوە؟

لادێیی2: پێت دەڵێم بەڵێ، کەوابوو زووبە گۆڕەکەی بکۆڵە. بەرپرس لێکۆڵاۆەتەوە و ئەسپاردنی لە سەر دابی مەسیحی بۆ داناوە.

1: شتی‌وا چۆن دەبێ، مەگەر بێدەرەتان خۆێ خنکاندبێ؟

2: بۆ نا، وایان بۆ دەرکەوتوە.

1: ئەشێ هەر لە سەر بێدەرەتانی بووبێ، چی‌تر ناگونجێ. چونکە مەسەلە ئایینیەکەی وایە: ئەگەر ئەمن ئەنقەس خۆ بخنکێنم، گوناحێک لێم رووی داوە؛ گوناحیش سێ قۆناغی هەیە: نیەتی لە سەر بێنی، دەستێ پێبکەی، و دوایي بێنی؛ کەوابوو بەینی و بەین الله خۆی خنکاندوە.

2: گوتم نا، گۆڕکۆڵی چاک.

1: تۆ دەنگ. لێرەدا ئاوە، چاکە، لێرەش مروڤێ راوەستاوە، چاکە. ئەگەر کابرا خۆ بخنکێنێ، جا، خۆێ نەفەوتاندە؟ بەرێ وەڵلە. تێگەیشتی. بەڵام ئەگەر ئاوەکە تەوژم بێنێ و بیخنکێنێ ئەوە خۆخنکاندن نیە و ئەو مروڤە گونای پچڕانی ژینی خۆی لێناکەوێ.

2: بۆچی، ئەوە یاسایە؟
1: ئا، لە سەر دینم، یاسای لێتۆژینەوەی زێدەوان.
2: راستەکەت دەوێ؟ ئەگەر ژنەخاوەن رەگەزێک نەبوایە، لە گردی خوانەناسەکان ئەسپەردە ئەکرا.
1: ئەی رەحمەتی خودات لە سەر بۆ قسەی راستت! جا داخەکەم، خاوەن ناوەکان لەم دونیایەدا ئیزنیان هەیە خۆ بخنکێنن یان سێدارەکەن، پێیەک ئەولاتر ئایینیش بخەن. وەرە بێڵەکەم! نەماون خاوەن ناوانی جاران باخەوانان و گۆڕکولان و قومەشکەنانی لێدەرکەی. هەر ئەوان ئیشی حەزرەتی ئادەمیان بەلاوە ماوە.
2: ئەو خاوەن ناو بوو؟
1: یەکەم کەسێ بوو ناو و نیشانی هەبوو.
2: کورە هەر نەیبوو.
1: چی، مەگەر کافری؟ لە کەلامی خودا چیت دەس کەوتوە؟ کەلامی خودایە کە ئادەم ئیشی زەوی کۆلان بوو.
جا دەیتوانی زەوی بکۆڵێ بێناو و نیشان؟ دادەی پرسیارێکیترت لێ بکەم. ئەگەر وەڵامت جێپەسەند نەبێ، ئیقراری گوناحانت لەسەرە.
2: دادەی!
1: ئەوەی لە بەردتاش، پاپۆڕەساز، یان دارتاش شتي پتەوتر ساز دەکا، چ کارەیە؟
2: سێدارەکەرە، چونکە داربەسی وا ژینی هەزاران کەسی پێ ئەبڕێ و هەر بەرقەرارە.
1: کەیف دەکەم لەبەر ئاوەز و بیرت، ئا، بە ئایینم.
سێدارە کاری زۆر جوان دەکا. بەڵام بۆچ کاری لە بەرمان جوانە؟ جوانە، چون سزای چەپەڵکارانە.
جا، ئەتو چەپەڵکاری گەر بلێی سێدارە پتەوتر لە کەلیسە ئەکرێ. بەینەڵا، هەر سێدارە چارت دەکا.
جا، بچینەوە سەر پرسیارەکە؛ دەی!
2: کێیە دەسکردی پتەوتر لەوەیە کە بەردتاشە، پاپۆڕە سازە یاکو دارتاشە؟
1: دەسا، خۆت بیلێ و هەوسارەکە بەردە.
2: ئا، ئیستا دەڵێم!
1: دەی.
2: بەخودا ئیتر ناتوانم بیلێم.
{هەملیت و هورەیشیو لە دوورەوە دەر ئەکەون}
1: هیندە نەقیزە، بۆ ئەو مەسەلەیە، لە مێشکت مەدە، چونکە ئەو کەرە گەڕەت بە نەقیزە و هێ کردن توندتر ریگات بۆ نابڕێ؛ هەرکەی پرسیاری وایان لێکردی، بلێ: گۆڕکۆڵ. ئەو ژوور و ماڵە ئەو سازی دەکا تا رۆژی پەسلان کرچەیەک ناکا. دەسا بچوە کن **یوگنی** مەی فرۆش شوشەیەک شەربەتم بۆ بکڕە.
{لادێیی2 دەچێتە دەرێ}
{لادێیی یەک زەوی دەکۆڵێ و گۆرانی دەڵێ}
دەورەی لاویەتیم هەر دڵداری بوو
ئەوەی خۆشم ئەویست هەرزە کاری بوو
ژین بە لامەوە جێ ژوانێ بوو
کەیفم لە دونیا دەس لە ملانێ بوو

وەرگێڕاوەی ئەو گۆرانیە دەق بە دەق وایە: لە گەنجیدا کە دڵداریم ئەکرد، دڵداریم ئەکرد، پێم زۆر خۆش بوو، زەمانم کورت دەکردەوە سەر کەیف و خۆشیم و پێم وابوو جگە لە ژوانێ نیە.

هەملیت: ئاخۆ ئەو کابرایە هیچ هەستێکی بەرامبەر بە ئیشەکەی نیە، لە گۆڕکۆڵیندا ستران دەبێژێ؟
هورەیشیو: خوو کردن سۆنگەی سانایی لە گیانیدا فەراهەم کردوە.
هەملیت: هەروایە، دەستێ کە ئیش نەبینێ نەرم و ناسک ئەمێنێ.
گۆڕکۆڵ(بە گۆرانی): *بەڵام پیری هات بە هەنگاوی ورد*
چڕنوکی خست و یەخسیرمی کرد
خێرا بۆ ژێر خاک بارم لێ ناوە
ئەڵێی هەر نەبووم لە روی دنیاوە
{کاژەڵەیەک لە دڵی خاک دەردەخا}
هەملیت: ئەو کاژەلەیشە زمانی بوە، لە کاتی خۆیدا بەستەی گوتوە. چەندە بە پەستی لە ئەرزی ئەدا، ئێژیتە پێشەچەنەی قابیلە، کە بۆ یەکەم جار پیاوکوژی کرد! بگرە کاسەسەری سیاسەوانێ بێ، ئەم کەرە وەها بەسەریدا زاڵە؛ دوور نیە خوداشی هەلخلەتاندبێ، وا نیە؟
هورەیشیو: شایەت، قوربان.
هەملیت: یان هی پێشکاری دیواخانێ بێ، کە هەر گوتویەتێ:
رۆژ باش، سەروەری جوانم! سەروەرم چۆنە؟ یان هی فلانە سەروەرێ بوە کە بە دەوروبەر ئەسپی فیسارە سەروەردا خوڵتەی کردوە و تەماێ تێکردوە بەڵکوو بە لاڵە و تکا بیداتێ. شتی وا نابێ؟
هورەیشیو: با، قوربان.
هەملیت: بەڵێ هەر وایە، ئیستا خانمی کرمتێداوم شەویلکەی خواروی لە بەر نەماوە و بە بێڵی ئەو گۆڕکۆڵە زەبری لە مێشک دەکەوێ. جا ئەمەیە شورشی شیاو ئەگەر تێبینیمان بۆ دیتنی هەبێ. ئاخۆ ئەو پێشە و پلانە بایەخی پەروەرینیان ـ زیاتر لەوەیکە ئیستا هەلوکێنیان پێبکرێ ـ پتر نەبوە.
تەز لە ئیسقانم دەکەوێ کە بیري لێ دەکەمەوە.
گۆڕکۆڵ(بە گورانی): *بێڵ و زەنگن و پاڵە*
کەفنێکیشی لە پاڵە
چاڵێ لە خول کۆڵ دەکەم
بۆ مێوانی چۆڵ دەکەم {کاژەڵەیەکیتر فڕە ئەدا}
هەملیت: ئەوە یەکیتر. بۆ کاژەڵاکی بریکارێ نەبێ؟
ئیستا لەکوێیە وردبینیەکانی، زار و زمان گەڕانی، لاپەڕە و بەڵگەکانی، مافی دەسپێداگرتن، یان ئامۆژگاری کردن؛ بۆچ ئازاری ئەۆ کابرا تەرەیە بە گیان دەکێشێ مێشکی بهاڕێ بەو بێڵە پیسە؛ بۆچی پێی ناڵێ کار و کردەوەی زەبر و زۆردانە؟
ئەها! ئەو کابرا ئەبێ لە کاتی خۆیدا، کڕیاری گەورەی زەوی و زار بووبێ، قەباڵە و بنچاق، باوشێ قەوڵنامە، دوو دەسەبەر و چەن داخوازنامە بۆ وەرگرتنەوەی زەوینەکانی. ئاخۆ ئەم حاڵە تاواندانەوەی تاوانانەکانیە، وەرگرتنەوەی وەرگرتوەکانیە، کە مێشکی خڕوخۆڵی وەها پڕ بوە لە خاک و خۆڵ؟
ئاخۆ زامنەکانی پتر لە درێژایی و پانایی دوو لاپەڕەی زەمانەتی کڕدراوەکانی ــ زەمانەتی دوو کەسەش ــ ئیستا نەبنە زامنی. ئەو کومەڵە قەباڵە جێناگرێ لەو چاڵە، میرات خۆیە و [ئاخۆ] نایکەوێ جگە لەو دوو چەپاڵە، ها؟

هورەیشیو: نەک تۆزقاڵێ زیاتر، قوربان.
هەملیت: ئاخۆ لاپەڕە لە پێستی بزنیش ساز ئەکرێ؟
هورەیشیو: بەڵێ، قوربان، لە پێستی گوێرەکەش.
هەملیت: ئەوانە بزن و گوێرەکەن کە رەحەتی خەیاڵیان لە شتی ئەوتۆدا دەبیننەوە. با لەگەڵ ئەو کابرایە دەمەتەقەیەک بکەم.
ئەوە گۆڕی کێیە، مامە؟
لادێیی: هی خۆمە، ئاغە. (بە گورانی): *چاڵێ لە خوڵ کۆڵ دەکەم*
بۆ میوانی چۆڵ دەکەم
هەملیت: پێم وایە بەراستی بەشی خۆت بێ، چونکە لە نێوی دای و درۆ دەکەی. **
لادێیی: ئەتۆ لە دەری دای ودرۆ دەکەی کەوابوو هی تۆ نیە، منیش، بەشی خۆم، گەرچی لە نێوی دام و درۆش ناکەم، بەڵام هەر هی خۆمە.
هەملیت: ئەتۆ درۆ دەکەی کە لە بەر ئەوەی لە نێوی دای، ئەڵێی هی تۆە. ئەوە بۆ مردوەکانە نەک زیندیان، کەوابوو درۆت کردوە.
لادێیی: ئەوەش درویەکی بازرەکەرە و دیسان لە منەوە بۆ خۆت دەگەڕێتەوە.
هەملیت: بۆ کام پیاوی دەکۆڵی؟
لادێیی: بۆ هیچ پیاوێ، ئاغا.
هەملیت: ئەی بۆ کام ژن؟
لادێیی:نە بۆ پیاوە نە بۆ ژن.
هەملیت: ئەی کێ تێدا دەنێژرێ؟
لادێیی: ئەوەیکە، ژن بوو، ئاغە؛ بەڵام، رەحمەت لە روحی، ئیستا مردوە.
هەملیت: چەندە کابرایەکی ژیر و تەواوە! ئەبێ هەر راستە لەگەڵی بدوین بە قسەی دووپاڵوو پێناوێرین.
بەو خودایە، هورەیشیو، ئەم سێ ساڵە دواییە، زۆرم لە سەر ئەو مەسەلە سەرنجداوە کە زەمانە جوان گوردراوە و کلکە کەڵێنەی لادێییەک هیندە لە پانیەی پێ دیوەخانشینێ نێزیک بوەتەوە، پێستی قەڵش لێکەوتوی دەپێکێ و زاماری دەکا. {روو لە لادێیی} ــ ئادەی، چەندە خەریکی گۆڕ کۆڵێنی؟
لادێیی: هەموو رۆژانی ساڵ؛ لەو رۆژەوە دەستم پێکردوە کە پاشای پێشومان، هەملیت، **فورتینبراس**ی تێک شکاند.
هەملیت: تا ئیستا ئەبێتە چەند ساڵ؟
لادێیی: خۆت ناتوانی بێژی؟ هەر گەوجێ دەتوانێ بێژێ؛ ئەو رۆژە کە هەملیتی لاو لە دایک بوو. ئەوەیکە شێت بوە و ناردراوە بۆ ئینگلیز.
هەملیت: ئا، بە خودای [وایە]، جا لەبەرچی ناردراوە بو ئینگلیز؟
لادێیی: لە بەرچی، لە بەر ئەوەیکە شێت بوو؛ بەڵکوو لەوێ ئاوەزی بگەڕێتەوە؛ یان، هەر نەبێ، لەوێدا شێتی شوورەیی نیە.
هەملیت: جا، بۆ؟

وەرگێڕانی ئەو بەشە دیاری کراوە زۆر گرانە؛ چونکە وشەێ lie لە ئینگلیزیدا ماناێ جۆربەجۆری هەیە و هەملیت و لادێیی دوو پاڵوو قسان دەکەن: ئەو وشە ئەکرێ لەو وتوویژەدا مانای **بوون و **درۆ کردنی** لێ بگیردرێ، بویە هەر دوو ماناکە هاتوە و دیارە جێ رەخنەێ زانایان و مامۆستایانە کە نەمتوانیوە وای وەرگێڕمەوە هەر بە وشەیەک دوو ماناکەێ لێ دەرکەوێ.

لادیيي: لەوێدا لە رووی دیاری نادا. پیاوانی ئەوێ وەکوو ئەو شێتن.
هەملیت: جا چۆن شێت بوو؟
لادێیی: زۆر سەمەرە، وادەڵێن.
هەملیت: چۆن سەمەرە؟
لادێیی: چوزانم، بگرە بیری بڕابێ.
هەملیت: لە کام وڵاتدا؟
لادێیی: چۆن، هەر لێرە، لە دەنمارک. ئەمن سی ساڵە لێرەدا، بە منالّی و ئازەوی، گۆڕکۆڵم.
هەملیت: مروڤ پاش چ ماوەیەک لە خاکدا دادەرزێ؟
لادێیی: راسەکەی، ئەگەر بەرلە مردن دانەڕزابێ، ـ چونکە ئێمە لەم رۆژانەدا تەرمی دەردەداری زۆرمان هەیە بەزەحمەت دەینێژین ـ دەوروبەری هەشت نۆ ساڵێکی پێ دەچێ. دەباخ نۆ ساڵ ئەخایەنێ.
هەملیت: لە بەرچی ئەو زیاتر؟
لادێیی: ئاخر، جەناب، بە هۆی ئیشەکەی ئەوەندە پێستی قەڵەو دەبێ، ماوەیەکی زۆری ئەوێ تا ئاو دەرکا؛ لەحاڵێکدا ئاوی تۆ هەرە دارزێنەری لەشی زۆڵی مردووتە. سەیری ئەم کاژەڵەیە: ئەم کاژەڵەیە بیست و سێ ساڵە لە دڵی خوڵە.
هەملیت: هی کێ بوە؟
لادیيي: هی بەچکە زۆڵێکی شێت. پێت وایە هی کێ بوە؟
هەملیت: نا، ئەمن نازانم.
لادیيي: تاعوون لێکەوتوی شیت! جاریکیان دەفرێکی شەرابی **رینیشی** بە سەرم دا کرد. هەر ئەم کاژەلەیە، ئاغا، کاژەلەی **یوریک** حەنەکچی پاشابوو.
هەملیت: ئەوە!
لادێیی: هەر ئەوە.
هەملیت: دادەی، بزانم.{کاژەڵەکە لە دەس ئەگرێ} ئای، **یوریکی** هەژار! چاکم دەناسی، هورەیشیو. کابرایەکی زۆر نوکتەزان بوو، زۆر خاوەنهزر؛ هەزاران جاری لەکۆڵ گرتوم؛ و ئیستا چەندە لە چاومدا زاڵەبەرە!
دلم تێکهەڵدێ لە سەیرکردنی. لێوی لێرەوە ئاوێزان بوو کە نازانم چەند جارم رامووسیوە. کوانێ تەوزە و حەنەکت؟ هەڵتیقان و هەڵتیزانت؟ گۆرانیەکانت؟ قلانەوە و گەشانەوەت وا ترێقەی پیکەنینی جەماوەری سەر کەتی لێ بەرز دەبوەوە؟ ئاخۆ نەبێ ئیستا گاڵتە بکەی بە ریچکردنەوەی خۆت؟ چەنەت نەماوە!؟
جا بچوە ژووری خانمەکەم، و پێبڵێ، با خۆ لە رۆن و کریم هەڵماڵێ، دوایی، شێوەی وای لێ دەکەوێ. بەو شێوەیە پێبکەنێنە.
هورەیشیو! تکایە، یەک شتم پێ بڵێ.
هورەیشیو: چ بێ، قوربان؟
هەملیت: ئەتو پێت وایە ئەسکەندەریش لە خاکدا وای بەسەر هاتبێ؟
هورەیشیو: بێگومان.
هەملیت: وەهاش بۆن پیسە؟ پیففف {کاژەڵەکە فڕە ئەدا}
هورەیشیو: هەروایە، قوربان.
هەملیت: بزانە تا چ رادەیەک بێ سوود و بایەخ هەڵدەگرین، هورەیشیو! بۆ نابێ گەر خەیاڵ بکەوێتە شوێنی خاکی

ئەسکەندەر، لە قوڕی دەرکی کوپەیەک مەیدا بێ؟
هورەیشیو: وەها پێگەیشتنێ لێکدانەوەیەکی زۆر وردبینانەیە.
هەملیت: نا، لە سەر دینم، ئەوەندەش وردبونەوەی ناوێ؛ بەلکوو ژیرانە شوێنەکەی بگرە، بەگومان بیرت جوان پێدەگا؛
بەم چەشنە: ئەسکەندەر مرد، ئەسکەندەر لە خاک نێژرا، ئەسکەندەر کرایەوە خاک؛ خاکیش هەر خوڵە؛ لە خوڵ قوڕ دەکەن؛ جا بۆ لەو قوڕە، کە لەشی هەڵگەڕاویەتی، دەرکی دەفری بیرە کپ نەکرێ؟

ئەو گەورە سزارە مرد و ژینی بڕاوە
بە خاکی لەشی دەرکی هومە بەسراوە
ئەو خاکە جیهان لە سامی دڵ قەڵشێن بوو
درز ئاگری دیوارە لە تژ سەرماوە

بەڵام بێدەنگ بە! بێدەنگ! خۆ لادەین! پاشا خەریکە دێ ـ
{پاشا، مەلەکە، و لەیرتیس، ودارتەرمێ هاوڕێ چەند کەشە وبەردەست دێنە ژووری}
مەلەکە، پیاوانی دیواخان، ئەی ئەوەی لە دووی کەوتوون کێیە؟ بۆ وا بە ئاهەنگێکی نەشاسە؟ ئەبێ ئەو تەرمەی لە دوی کەوتوون، تەرمی کەسێ بێ کە بە دەستی پەرێشانی ژینی خۆی خاپوور کردبێ.
دیارە خاوەن بنەچەش بووە. با خۆ لادەین و سەیریان بکەین. {لەگەڵ هورەیشیو خۆ حەشار ئەدەن}
لەیرتیس: ئیتر چ ئاهەنگێ؟
هەملیت: ئەوە لەیرتیسە، گەنجێکی خاوەن تانوپۆ، سەیر بکە.
کەشە: پرسەکەی ئەبێ ئەوەندە بەشکۆ بێ کە ئیزنمان هەیە. لە دنیا چوونی زۆر بەگومان بوو؛ جا ئەگەر ئەو فەرمانە گەورەیە بە سەر ئاهەنگ و ئایینڈا دەرنەچوبای، مەشیا بێ نزا و نیاز تا دوایی سەڵا ماوای گڵ بوایە، ئەبوا لە جێگای تەلقین و دوعای لێبوردن، بە کوچک و کڵۆ رەسخمان بکردبای. بەڵام وەکوو کیژێکی ناکام ئیزنی درایە لە گوڵ بگیردرێ، بەریز و حورمەت بە ژەندنی ژام تا دوایی خانووی هاوڕێیی بکرێ.
لەیرتیس: ئەبێ چیتری بۆ نەکرێ؟
کەشە: چیتر ناکرێ. بێحورمەتیە بە یاسای پرسە گەر دۆعای لە سەر بخوێندرێ و وێنەی رۆحەکانی هێمن کۆچکردوو داوای بەخشینی بکرێ.
لەیرتیس: لە خاکی دابێڵن؛ با لە لەشی پاک و جوانی وەنەوشەی بەهار سەر هەڵکا! پێت بڵێم، هەی قەشەی قروش، خوشکم فریشتەی رەحمەتە کاتێ کە تۆ لە دۆزەخدا لوورەت دێ.
هەملیت: ئەی هاوار! ئوفیلیای جوانە؟
مەلەکە (روو لە تەرمەکە): ئەوەی جوانیە پێشکەشی جوانیت. بچۆ؛ خوات لەگەڵ! {گوڵی بە سەردا دەبارێنێ}
بەو ئاواتە بووم بوایە ژنی هەملیت؛ پێم وابوو پەردووت گوڵسەبەت دەکەم، خانمەجوانەکە، نەک گوڵبارانی گڵکۆوەکەت بکەم.
لەیرتیس: ئاخ، بەڵای سێانە دە جار سێ جارە لەو مێشکە هەرمەتکراوە بکەوێ کە بە هەوڵێکی هەڵە لە هەستی هەرەبەرز بێبەشی کردی! دەمێ خۆ لادەن لە سەر خاکەکەی بۆ جارێکیتر لە باوەشی بگرم. { دەچێتە نێو گڵکۆوەکە}
جا ئیستا خوڵتان بکەنە سەری زیندوو و مردومان، بەڵکوو لەو خاکە ساف وبێگنجە، کێوێ هەڵ بکەن بەرزتر بێ لە کێوی **پیلیون** یان لە ترۆپکی ئاسمانپێکی **ئولیمپوس**ی شین تێپەڕ بکا.

پیلیون کێوێکی بەرز لە ئەفسانەکانی یونانڈا کە دێوەکان لە سەر کێوی **ئوسا** سازیان کرد تا بە **ئولیمپوس** بگەن.

هەملیت(کە دێتە پێشەوە): کێیە خەفەتی هیندە بە تاوە؟ هونراوەی خەمی ئەستێرەکانی وێڵی ئاسمانی لە خۆ کردوون، وەکوو گوێگرانی سەر لێتێکدراو سڕی کردوون؟ ئەوە منم، هەملیت، شازادەی دەنمارک.

{خو لە گڵکۆوەکە دەهاوێ}

لەیرتیس: شەیتان گیانت بکێشێ! {بە گژیا ئەڕوا}

هەملیت: دوعای چاک ناکەی. دەسا پەنجەت لە گەرۆم بەردە، ڕاستە جەلو و جەنگەران نیم، بەڵام، لە دەروندم شتیکی پڕمەترسی هەیە، ئاوەزت بتۆقێنێ لادە ئەو دەستەت!

پاشا: لێکیان بکەنەوە.

مەلەکە: هەملیت، هەملیت!

هەموان: ئاغایان!

هورەیشیو: سەروەری هێژام، هێمن بە.

{خزمەتکاران لێکیان ئەکەنەوە و لە گڵکۆ دێنە دەر}

هەملیت: ئەرێ، لە سەر ئەو باسە ئەوەندەێ لەگەڵ بەشەڕ دێم تا برژانگم لە تروکان بکەوێ.

مەلەکە: ئەی هاوار، کوڕم، کام باس؟

هەملیت: ئەمن، ئوفیلیام هیندە خۆش دەویست کە چل هەزار براش بەو پەڕی خۆشەویستیانەوە بەوەندەی من ناگەن. ئەتو لە بەری چدەکەی؟

پاشا: کورە وازی لێ بێنە، لەیرتیس، شێتە.

مەلەکە: بۆ خاتری خودا وازی لێ بێنن!

هەملیت: دەسا، دەری خە بزانم چ دەکەی. شیوەن؟ شەڕ؟ ڕوژوی لە بەر دەگری؟ یەخە دەدڕی؟ سرکەی* لە بەر ئەنۆشی؟ سوسمار قوت ئەدەی؟ هەموی دەکەم. بۆ شەپۆڕ و شین هاتوی؟ بە خۆ هاویشتن لە گڵەکەی رووم دادەماڵی؟ هاتوی زیندو لەگەڵی چاڵت کەن، منیش دەیکەم. و ئەگەریش وڕی کەژ و کێۆ لێ ئەدەی، با بە ملوێن خەروار خوڵمان بە سەردا بکەن، تا گۆڕەکەمان لووتی لە گڵپەی هەڵگڕاوی ئاسمان بدا، کێوی **ئوسا** بە لایەوە وەکوو بالووکێ بێ! نا، دەم دادڕە، تا دەقی تۆ وشە هەلڕێژم.

مەلەکە: ئەوە تەنیا لەخۆ چوونێکە، ماوەیەک لە مێشکی ئەدا؛ زووش، وەکوو کۆتری مێ کە دوو بێچوە زێڕینەی سەر هەڵدێنن، هێمنیەکەی لە سەر ئەنیشێ.

هەملیت: گوێ بگرە، جەناب! هۆی چیە وا لە دژم رادوەستی؟ ئەمن هەر تۆم خۆش ویستوە. بەڵام ئەوە بە لاوە . با **هیرکولیس** بکا ئەوەی پێدەکرێ؛ پشیلە میاو ئەکا و سەگ ڕۆژی لێ ئەبێتەوە. {ئەچێتە دەرێ}

پاشا: تکات لێدەکەم، هورەیشیوی هێژا، پێڕابگە.

{هورەیشیو دەچیتە دەري}

پاشا{روو لە لەیرتیس}: لە سەر باسەکەی دوێنێشەومان، لە سەرخۆ بوونت پتەو ڕاگرە؛ هەوڵێکی دوابڕی لە سەر ئەدەین. گیرترودی چاک! چاودێرێک بۆ کوڕەکەت دیاری بکە. ئەو زێدەش بارەگایەکی بیرەوەری لە سەری ساز دەبێ. سەردەمی ئاسایش و ئاسودە بوون نێزیکە؛ تا ئەو کاتە لە سەرخۆ ئەبین و هێدی هەڵ دەکەین.

{ دەچنە دەرێ}

Eisell ترشاوێک بوە خەم هێنەر؛ بە مانای سرکەش هاتوە.

شانۆی دووهەم. هۆڵێک لە قەڵادا

{هەملیت و هورەیشیو دێنە ژووری}

هەملیت: ئەوەت بەدی کرد، ئاغا، ئیستا با دووهەمیەکەشی بزانی. خۆ چاک بار و دۆخەکەت لە بیرە؟

هورەیشیو: لە بیرمە، قوربان!

هەملیت: ئاغە، لە دڵمدا جۆرە ئاشۆیەک کەوتبوو، دەرفەتی نووستنی نەئەدام. پێم وابوو لە یاخیە مل لە نێڵەکان بەدترم. جا هەڵمەتمدا و هەڵمەتی ئەوتۆ با هەر پیرۆز بێ؛ با ئەوەش بزانین، جاری وا هەیە کەللە بۆشی چاکمان خزمەت دەکا- کاتێ کە بیر و بۆچوونی قووڵمان جاڕز دەبێ _ و ئاگەدارمان دەکا هێزێکی ئاسمانی هەیە دوایی کار و باری ناکۆکمان هەر بەو چەشنە ئارەزوومانە پێکدێنێ.

هورە یشیو: بێگومان وایە.

هەملیت: لە سەرێ لە ژورەکەمەوە، جلی زەریا لە شان و لەو رەشاییەی شەودا، بە پەل کوتان کەوتمە رێ؛ بینیانمەوە و بە ئاواتم گەیشتم؛ قامکم لە گیرفانیان گیر بوو[ئەوەم کە ویست دەسم کەوت]؛ بە ئەسپایی، روو لە ژوورەکەم هەڵکشامەوە. بێشەرمانە ـ ترس داب و نەریتی لە بیر بردبوومەوە ـ مۆرم لە سەر فەرمانی مەزن هەڵکەند؛ لەوێدا چم دی، هورەیشیو! فەن و فێڵی پاشایەتی!، فەرمانێکی راستەوخۆ، پڕ لە بەر و بیانو و سۆنگە و سەبەب بۆ سلامەتی دەنمارک و بێوەیی بوونی ئینگلیز؛ کە بە هۆی پڕ بوونی گیانی من _ ئەی هاوار!_لە دێو و درنج، خەیریان لەوە دایە دەسوبرد _ تەنانەت خۆ گیر نەدەن بۆ تیژ کردنی تەوەریش _ سەرم بپەڕێنن.

هورەیشیو: شتی وانابێ!؟

هەملیت: ئەوە فەرمانەکە، جا لە دەرفەتێکدابیخوێنەوە. بەڵام گوێ دەگری چم کرد؟

هورەیشیو: دادەی، تکایە.

هەملیت: لە تەڵە کەوتووی ئەو فێڵ و فەرەجانە، بەرلەوەی بیر و راوێژم بخەمە کار بۆ هەوڵدانێک، خۆیان هاتنە جووڵە. لە سەرخۆ دانیشتم؛ فەرمانێکی نوێم دەر کرد؛ بە خەتێکی جوانم نووسی؛ جا سەردەمێک جوان نووسینم، بەو چەشنەکە رامیارانمان هەوڵیان لەسەر ئەدا، بە رەنجێکی بێبەر دەزانی وبگرە هەوڵم ئەدا ئەو فێربوونە لە بیر بکەم. بەڵام، قوربان، لەو کاتەدا بەفریام گەیشت. جا دەتەوێ بزانی چمنووسی؟

هورەیشیو: ئا، سەروەری هێژام.

هەملیت: تکایەکی گرینگ لە لایەن پاشاوە: هەروەها کە ئینگلیز پیتاک و باجدەرێکی بەئەمەگە، هەروەها کە دوسایەتیمان ئەبێ وەکوو دارخورما گەشە بکا، هەروەها کە ئاشتی ئەبێ هەر تانجی هوشە گەنمی لە سەر بێ و ساقوتەکانی بە پێوەنیەکانمانەوە هەڵبەسرابێ، و گەلێتریش "هەروەها"ێ گرینگ، هەر کە چاوتان بەم نامەیە کەوت و لە ناوەرۆکی ئاگەدار بوون، بێدرەنگ، دەسبەجێ، راسپاردەکانی بە مەرگ بسپێرن. تەنانەت دەرفەتی شاتیمانیشیان نەدەنێ.

هورەیشیو: چۆن مور کرا؟

هەملیت: لەوەشداخودا یارمەتیدەر بوو. مۆرەکەی بابم لە نێو جانتاکەمدا بوو، کە مۆری دەوڵەتی دەنمارک لە رووی ساز کراوە. بە شێوەی نامە بەرینەکە لۆم کرد و نیشانم کرد و مۆرم لە سەر کوتا و هێدی لە جێگای ئەوم دانا. ئەو گۆڕانکاریە هەر دەرنەکەوت. جا رۆژی دوایی تووشی شەڕە زرێیەکە بووین، ئیتر خوت دەزانی چی بە دوودا هات.

هورەیشیو: کەوابوو، گیلدینیستیرن و روزینکرانتز پێوە بوون.

هەملیت: بۆ نەبن، پیاو! زۆریان کەیف دەکرد لە سەر ئەو ئەرکە! ویژدانم نابزوێنن، نوقمەسار بوونیان لە سەر خۆ

تێهەڵکوتانیان بوو.

بەڵێ، پڕمەترسیە کە مرۆڤی خواردەس خۆ دەخاتە نێوان گیر و کێشەی ڕکـلێکراوی دوو پایەبەرزی نەیار.

هورەیشیو: جا چۆن، ئەوە چپاشایەکە!

هەملیت: ئیستا، بە راوێژی تۆ، لە سەرم نیە لە دژی ڕابێم؛ ئەوەیکە پاشاکەمی کوشت و دایکمی فەڵیتە کرد؛ خۆیَ هەڵکوتا نێوان ئاواتەکانم و هەڵبژاردنەکە[بۆ پاشایەتی دەنمارک]؛ فەرمانی بۆ گرتنی گیانیشم دەرکرد ــ جا بە فێڵ و تەڵەکەی ئەوتۆش. ئاخۆ دەقی ویژدانپاکی نیە بەم باهۆوەم بنەبڕی بکەم؟ ئاخۆ ئیزنـدان بە وەها ژانێک لە گیانی ئێمەی مرۆڤـدا کە زیاتر ژەنگی لێببێتەوە تف و نەحلەتی بە دواوە نابێ؟

هورەیشیو: ئەبێ بەم زوانە لە ئینگلزەوە بۆی دەرکەوێ ئاکامی هەوڵەکەی بوەتە چی.

هەملیت: هەر بەم زوانە؛ جارێ دەور، دەوری خۆمە، وژیانی مروڤیش دریژتر لەوەی نیە بلێی: یەک! بەڵام زۆر بە داخم، هورەیشیوی هێژا، کە لە عاستی لەیرتیسدا لە خۆ چووم؛ چونکە بە خۆم و خەمەکەمدا دەزانم ئەویش چحالێکی هەیە. داوای لێبوردنی دەکەم. ئەو بەخۆدادان و خەم نواندنەی قەڵسی کردم و رکی هەستاندم.

هورەیشیو: بێدەنگ! کێیە خەریکە دێ؟

{ئازریکی جەوان، پیاوێکی دیوەخان دێتە ژووری}

ئازریک: سەروەری پایەبەرز بە خێر هاتەوە بۆ دەنمارک.

هەملیت:بە ریزەوە سوپاست دەکەم، جەناب.

{روو لە هورەیشیو و لە پەناوە} ئەم **پیاز پاک کەرە** دەناسی؟

هورە یشیو: نە، قوربان.

هە ملیت(لە پەناوە): جێ شانازیە نەیدەناسی، چونکە ناسینی نابەکاریە. دیارە خاوەنی خاک و خەرمانە. با هەر سپلۆیەک سەرگەورەی گەلی سپلۆتەکان بێ، و ئاخوڕی لە پاڵ خێوەت پاشا بێ. قەلەرەشێکە، بەڵام هەروا کە گوتم، کەڵێنە، لە بەر ئەوەیکە خاوەنی کەلاوەبەرەیە.

ئازریک: سەروەری جوانم، ئەگەر جەنابتان لەسەرچۆڵی دان، بەریزەوە، لە لایەن پاشای پایەبەرزەوە پەیامێکم هەیە.

هەملیت: وەری دەگرم، ئاغە، لە سەر گیانی گەشم. کڵاوەکەیشت لە جێ خۆ دانێ، کڵاو بۆ ئەوەیە لە سەری بکەی.

ئازریک: سوپاسی جەنابتان، هەوا زۆر گەرمە.

هەملیت: نا، بڕوام پێ بکە، زۆر ساردە؛ بای شەماڵ هەڵیکردوە.

ئازریک: نەختێ ساردە، قوربان، وایە.

هەملیت: بەڵام پێم وایە زۆر شەدار و گەرمە بۆ حاڵ و هەوای من.

ئازریک: زۆر، قوربان؛ زۆر هوتن و نمدارە، ئەوەندە کە پێم ناگوترێ. بەڵام، گەورەم، جەنابی پاشا ئەمریان کردوم بە خزمەت راگەینم لە سەر جەنابتان مەرجێکی گەورەی کردوە. جا، قوربان، مەسەلەکە ــ

هەملیت{ئاماژە دەکا کڵاوەکەی لە سەر نێ}: تکایە لە بیری نەکەیت.

ئازریک: نا، سەروەری هێژام؛ لە بەر ئاسوودەیی خۆمە، بە ئایینم سوێند. قوربان، تازەلاوێک هاتوەتە دیواخان، نێوی لەیرتیسە، بڕوام پێبکەن، بەرزەپیاوێکی تەواوە، پڕ لە جیاوازیەکانی تایبەتی، نەرم ونیان، رێک و پێک و جوان. بەڕاستی و لە سەر راستۆکی باسی لێوە بکەین، نامیلکەیەکە لە پیاوەتی؛ چونکە لەودا هەر بەرجەوەندیەک کە جوامێرێک پێخۆشە ببینێ بەدی دەکرێ.

پیاز پاک کەرم بۆ waterfly هێناوە. مەبەست کابرای ریاکار و خۆ نیشاندەر و خوڵتەکەرە.

هەملیت: جەناب، تاریف و پێداچوونەکانت کەم و کورتیـیەکیان نیە؛ گەرچی، دەزانم، بو ئەژماردنی تایبەتیەکانی، حەساوگەری مێشک گێژ هەڵدەگەڕێ و لە هەڵکردنی شوێنی بادەوانە باپەسێوەکەێ تووشی گێژاو دەبێ.
بەڵام، لە سەر پێهەلگوتنێکی پاراو و راست، ئەمن پێم وایە روحێکی خاوەن رەسەنە، تایبەتیە سروشتیەکەشی هیندە دەگمە و دەسنەکەوتوە، بۆ دیتنی دەقێکی وەکوو خۆی، وێنەی لە ئاوێنەکەی دایە و کێتر بیهەوێ شوێنی ئەو بگرێ، سێبەری خۆیە و نەک هیچێکیتر.
ئازریک: جەنابتان زور بێهەڵە و خەڵەت باسی دەکەن.
هەملیت: مەلموراد، ئەفەندی؟ ژچ ئەو بەرزە پیاوە هامێتەی هەناسەی هاڵ و کاڵمان کەین؟
ئازریک: قوربان؟
هورەیشیو(لە پەناوە بە هەملیت): ناکرێ بە زمانێکیتر تێگەێینی؟ دەتوانی، قوربان، بێگومان.
هەملیت: چمەبەستێک هەیە لە نێو بردنی ئەو ئاغایە؟
ئازریک: هی لەیرتیس؟
هورەیشیو(لە پەناوە): تورەکەی والا بوو، وشە زێڕەکانی، هەمووی، خەرج کرد.
هەملیت: [ئا] سەبارەت بە ئەو.
ئازریک: ئەمن دەزانم جەنابتان بێخەبەر نین ـ
هەملیت: خۆزگە بتزانیبا، جەناب، جا بتزانیباش قازانجێکی بۆ من نەبوو. دەی!
ئازریک: بێخەبەر نین لە وزە و هێزی لەیرتیس ــ
هەملیت: ناوێرم دانی بە سەردا بنێم، نەکا لە شارەزاییدا بمەوێ خۆمی لەگەڵ هەڵسەنگێنم ؛ چونکە بۆ چاک ناسینی مرۆڤ، ئەبێ خۆ بناسی.
ئازریک: مەبەستم، قوربان، دەس و چەکیەتی؛ جا بەو چەشنە کە لەو بابەتەوە ناوبانگی دەرکردوە و پێناسراوە هاوتای نیە.
هەملیت: چەکی چیە؟
ئازریک: شیر و خەنجەرە.
هەملیت: ئەوە دوو چەک لە چەکەکانیـیەتی ـ دەی چاکە.
ئازریک: پاشا، قوربان، لەگەڵیدا لە سەر شەش ئەسپي **بەربەر** مەرجی کردوە؛ بەرانبەر بەوە، ئەویش، کە من بزانم، شەش شیر و خەنجەر، بە کەل و پەل و قفل و قایش و بەرگ و داپۆشی بو هەڵبەستوە، لەو داپۆشانە سێ دانەی، بە خودا، جوان دووراون: دەزگرەی یەکدەس، لە بار و خوەشدەس، دل دەرفێنن.
هەملیت: داپۆش بە چی ئەڵێی؟
هورەیشیو(لە پەناوە بە هەملیت): دەمزانی بەر لەوەی بیبڕنەوە باریک بینی لە سەر ئەکەن.
ئازریک: داپۆش، قوربان، هەر کالانە.
هەملیت: ئەو وشە بۆ تۆپ جوانتر دەبوو، ئەگەر بکریا تۆپ لە شاڵ بکەین.
دەی جارێ با هەر کالان بێ. ئادەی! شەش ئەسپی **بەربەر** لە بەرانبەری شەش شیری فەرەنسی بە کەل و پەلیانەوە، و سێ کالانی جوان و رازاوە؛ ئەمە مەرجی فەرەنسەییەکان لە دژی دەنمارکیەکانە. جا بو ئەوەندەی، بە زاراوەکەی خۆت، بۆ هەڵبەسراوە؟
ئازریک: پاشا، قوربان، ئەو مەرجەی داناوە، لە دوازدە هەڵمەت کە لە نێوان جەنابتان و ئەودا دێتە کایەوە، سێ

زەبری ئەو هەر حەسێو ناکرێ؛ واتە دوازدە بە نۆ.جا هەرکەی جەنابتان وەڵام بدەنەوە ئەو کێبەرکێیە بەڕێوە دەبرێ.
هەملیت: جا ئەگەر ئەمن وەڵامم "نە" بێ؟
ئازریک: ئاخر، قوربان، نەیارەتی جەنابتان جێ پرسینەوەی ئەبێ.
هەملیت: جەناب، ئەمن لە هۆڵەکەدا پیاسە دەکەم. گەر جێ پەسەندی جەنابی پاشایە، ئیستا بۆ من کاتی پشوو دانی ڕۆژە. با شیرەکان بێنن، ئەو ئاغاشە ئامادە بێ، و پاشاش لە سەر مەبەستی بێ، بۆ پاشای دەبەمەوە، گەر بتوانم؛ ئەگەریش دۆڕاندم چم دەس نەکەوتوە جگە لە سێ زەبر و سەرشۆڕیم.
ئازریک: هەر بەو چەشنە رایبگەێنم؟
هەملیت: لە سەر ئەو مانایە، جەناب، پاش تام و خوێ کردنی بە کەیفی خۆت.
ئازریک: ئەرکم بەرانبەر بە جەنابتان بەڕیوە دەبەم.
هەملیت: سوپاس، سوپاس. {ئوسریک دەچێتە دەرێ}
چاک دەکا خۆی بەڕیوەی دەبا، زمانێکیتر نیە ئەرکی ئەو جێبەجێ بکا.
هورەیشیو: پەپووئاسایی، قونەقون بە تۆکل هێلکەی بان سەریەوە رۆیشت.
هەملیت: بێگومان پێش ئەوەیکە مەمکی دایکیشی بچەکێنێ خوڵتەی پێکردوە. جا ئەو و ژومارەیەکی زۆر لەو چینە کە دەیناسم، دنیای بێبایەخ ئاوەتە خوازیانە ، تەنیا بە سازی زەمان دێنە هەڵپەڕکێ و رواڵەت و جل دەرازێننەوە ـ وەکوو مەلاتێکی بلّقاوین، کە [رۆزگار] بە بیر و بۆچوونەکانی هەڵبژاردراو و ئێلەک کراودا سواخیان ئەدا؛ خۆ رادەگرن، بەڵام بۆ تاقی کردنەوە پفێکیان لێکەیت بلّقیان دەتۆقێ.
{پایەبەرزێ دێتە ژورەوە}
پایەبەرز: سەروەرم، جەنابی پاشا بە ئازریکی جەواندا سڵاو و پەیامێکی بەرێ کردن و وەڵامەکەیان وەرگرتەوە کە لە هۆڵەکەدا بە خزمەتی دەگەن. ئەوا ناردویانە بزانن ئامادەن لەگەڵی لەیرتیسدا گەمە بکەن، یان دەرفەتێکی زیاتردان دەوێ.
هەملیت: ئەمن لە سەر مەبەستم سوورم؛ مەبەستم لەرێ رەزای پاشایە. ئەگەر بەکەیفن، کەیفی من سازە؛ ئیستا بێ، یان هەرکاتێکیتر، بە مەرجێ وەکوو ئیستا بەتوان بم.
پایەبەرز: پاشا و مەلەکە و هەموو هاوڕیان خەریکن دێن.
هەملیت: هەر بە خۆشی.
پایەبەرز: مەلەکە داواکارتانە بەرلەوەی دەست لە یەکتر بکەنەوە تۆزێ دڵخۆشی لەیرتیس بدەنەوە..
هەملیت: وانەیەکی جوانی داوم. {پایەبەرز دەچێتە دەرێ}
هورەیشیو: ئەو مەرجە ئەدۆڕی، قوربان.
هەملیت: پێم وا نەبێ. لەو کاتەوە چوو بۆ فەرەنسە تا ئیستا بێوچان مەشخم کردوە؛ بەو سێ خاڵەوە دراوەمەتێ ئەیبەم. بەڵام تێناگەی چ پەژارەیەک دڵی داگرتوم.... دەسا، لێگەڕێ.
هورەیشیو: نا، سەروەری هێژام ــ
هەملیت: شتێکی جەفەنگە ؛ بەڵام جۆرە دڵەڕاوکێیەکە شایەت ژنێک تووشی تووش بکا.
هورەیشیو: ئەگەر دڵت پێوە نیە، بە دڵت بکە. ئەمن بەرهەڵستی هاتنیان بۆ ئێرە دەبم و ئەڵێم جەنابت ساز نیت.
هەملیت: نا، قەت! ئێمە نەیاری بەخت خوێندنەوەین؛ گەر چۆلەکەیەک سەرنخوون دەبێ، بێحیکمەت نیە.
گەر [کاتی مردنی ئێمەش] ئیستا بێ، پەکی ناکەوێ؛ ئەگەر پەکی نەکەوتبێ، هەر ئیستایە؛ ئەگەر ئیستاش نەبێ، خۆ هەر دەبێ؛ گرینگ ئامادە بوونە. کە مروڤ بەشێکی نادرێ لە پاشمەنەکەی، زوو یان درەنگ چوون چ سوودێکی

هەیە؟ دەسا، با بێ.

{پاشا، مەلەکە، لەیرتیس، ئوسریک، پیرە پیاوان و هاوڕیان دێنە ژوری لەگەڵ
چەند شیر و لەپک و یەک دانە میز و چەند تونگەی شەراو لە سەری}

پاشا: وەرە، هەملیت، وەرە، ئەم دەستەم لێوەرگرە. {دەستی لەیرتیس لە دەستی هەملیت دەنێ}

هەملیت: داوای لێبوردنت دەکەم، ئاغە. خراپەم لەگەڵ کردی؛ بەڵام تۆ گەورە پیاوی و لێمان ببورە. ئەوانەی لێرەن دەزانن و بێگومان تۆش بیستوتە کە چۆن سزا ئەدرێم بە پەرێشانی‌یەکی پڕووکێنەر.
ئەوەی لێم قەوما، گەرتوندی بووە بە پلە و پایە و پیاوەتیتان، لێرەدا دەڵێم لە سەرشێتی بووە.
ئەوە هەملیت بوو لەیرتیسی رەنجاند؟ قەت هەملیت نەبوە. ئەگەر هەملیت لەخشتە بچێ و لە نەگومی‌دا لەیرتیس برەنجێنێ، ئەوە هەملیت نیە، هەملیت حاشای لێ دەکا. کەوابوو کێ بوو؟ هەر شێتی‌یەکەی بوو. گەر شێتی‌ش بوە، هەملیتیش کەسێ لەو کەسانەیە خراپەی لەگەڵ کراوە؛ شێتی‌یەکەی بوەتە دوژمنی هەملیتی بێدەرەتان.
ئاغە، لەم کۆڕەدا، ئیزن بدە حاشا کردنم لە خراپەکردنی ئەنقەست گەردنم لە بیر و بڕوای بەربلاوتدا ئازا بکا.
تۆ وای بزانە لە سەر بانەوە تیرێکم هاویشت و براکەم زامار کرد.

لەیرتیس: ئەوابەدل، ئەۆ ڕکەم، کە زیاتر هانی‌ئەدام بۆ تۆڵە کردنەوە، دامرا. بەڵام لە سەر شەرەف و شانم خۆ رادەگرم و ئاشت نابمەوە تا چەند ریش‌سپی خاوەن رەسەن تکام لێ بکەن و بۆ ئاشتی خوازیم پێشنیار بدەن با نێوم پاک ڕاگرم. جا تا ئەو کاتە خوشەویستی پێشکەش کراوت وەکوو ئەوین وەردەگرم و نایدەمە دواوە.

هەملیت: ئەمنیش بێخورتی لە باوەشی دەگرم و لە سەر مەرجی ئەم برایە، راست و بێڕیا، دێمە کایەوە.
شیرەکانمان بدەنێ. وەرە.

لەیرتیس: وەرن، یەکێکیش بۆ من.

هەملیت: لەیرتیس! ئەبم بە ئاڵقەی ژێر نقێمەکەت؛ لە نابەڵەدیمدا شارەزاییەکەت وەکوو ئەستیرە لە شەوی تاردا، بەڕاستی، ئەگەشێتەوە.

لەیرتیس: گاڵتەم پێدەکەی، قوربان.

هەملیت: نا، بەم دەستە سوێند.

پاشا: شیرەکانیان بدەرێ، ئوسریکی لاو! هەملیت، برازام! خۆ لە مەرجەکە باش ئاگەداری؟

هەملیت: زۆر باش، قوربان. جەنابتان سێ خاڵی نسیو لانی کەمهێز کردوە.

پاشا: هیچ باکم نیە، ئەمن هەردووکم دیون؛ بەڵام لەبەر ئەوەیکە ئەو شارەزاترە، سێ خالمان بە تۆ بەخشیوە.

لەیرتیس (ئاماژە دەکا بە شیرەکەی دەستی): ئەمە زۆر قورسە؛ با یەکێکی‌تر تاقی بکەمەوە.

هەملیت: ئەمە، باش پڕدەستی منە. ئەم شیرانە یەک ئەندازەن؟

{ئامادە دەبن بۆ یاری کرن}

ئازریک: ئا، سەروەرم.

پاشا: ئەو تونگە شەرابەم لە سەر ئەو تەختە بدەنێ. ئەگەر هەملیت زەبری یەکەم یان دووهەم راوەشێنێ، یان لە قەرەبوی زەبری سێهەمدا دەس بکاتەوە، با بورجەکان، هەموو، تۆپەکانیان ئاگر بکەن؛ پاشا بە سلامەتی برستی باشتری هەملیت، دەخواتەوە، و لە پەرداخەکەی گەوهەرێ دەخا گرانتر لەوەیکە چوار پاشای پێشووی دەنمارک لە سەر تاجی پاشایەتیان داناوە. ئەو پەرداخانەم بدەنێ؛ با دەهۆڵەکان بێنە دەنگ لە زوڕناکان و زوڕناکان لە تۆپچیەکان و تۆپەکان لە ئاسمان و ئاسمان لە ئەرز کە ئیستا پاشا بە سلامەتی هەملیت دەخواتەوە. وەرن، دەس پێبکەن! ئێوەش داوەران، چاۆتان تیژ بکەن.

هەملیت: وەرە، ئاغە.
لەیرتیس: فەرموو، قوربان.   {دەس پێدەکەن}
هەملیت: یەک.
لەیرتیس: نە.
هەملیت: داوەر!
ئازریک: زەبرێک، زەبرێکی زۆر دیار.
لەیرتیس: چاکە، دیسان!
پاشا: راوەستن، شەرابەکەم بدەنێ. هەملیت، ئەو گەوهەرە بۆ تۆ بێ، ئەوەش بەسلامەتیت.
{دهۆڵ و زورنا کورتەیەک دەنگیان لە پشتی شانو بەرز دەبێتەوە}
پەرداخەکەی بدەنێ.
هەملیت: با ئەم دەورەش یاری بکەم؛ تۆزێ رایگرن. وەرە! {یاری دەکەن}
ئەوا زەبرێکیتر. چ دەڵێی؟
لایرتیس: لێم کەوْوت، لێم کەوْوت، وابوو.
پاشا: کوڕەکەمان دەیبا.
مەلەکە: قەڵەو بوە بۆیە لە هەناسە کەوْتوە. ها، هەملیت! دەسرەکەم بگرە، روومەتت بسڕە. مەلەکە بۆ بەختی بەرزت بادە ئەنۆشێ، هەملیت.
هەملیت: خانمی خاس!
پاشا: گیرترود، نەخۆیتەوە.
مەلەکە: دەخۆمەوە، قوربان، تکایە لێم ببوری. {دەخواتەوە}
پاشا(لە بەر خۆیەوە): ئەوە پەرداخە ژەحراویەکە بوو، تازە هیچ.
هەملیت: جارێ ناوێرم بخۆمەوە، خانم! دەمێکیتر.
مەلەکە: وەرە با روومەتت بسڕم.
لەیرتیس: قوربان، ئەوا لێ دەدەم.
پاشا: پێم وا نەبێ.
لە یرتیس(لە بەر خۆیەوە): وەک بڵێی ویژدانم نامهێڵێ.
هەملیت: وەرە بۆ دەوری سێهەم، لەیرتیس! لە دوودلی دای، تکایە بەتەواوی هێزتەوە دەس بکەرەوە؛ دەترسم کایەکلێم لەگەڵ بکەی.
لەیرتیس: وات گوت؟ بگرە!   {پەلامار ئەدا}
ئازریک: هیچکام، نە ئەملا نە ئەولا.
لەیرتیس: ئەمجا، وەریگرە!
{ لەیرتیس هەملیت زامار ئەکا و لە کێش و بڕدا شیرەکانیان ئەگۆڕدرێ وهەملیتیش لەیرتیس زامار ئەکا.}
پاشا: جیایان بکەنەوە. تێکهاڵاوون.
هەملیت: نا، وەرە! دیسانەوە!
{مەلەکە ئەکەوێ}
ئازریک: سەیری مەلەکە، لەوێ، ها!
هورەیشیو: هەردوکیان خوێناوڵین بوون. چۆنی، سەرووەرم؟

ئازریک: چۆنی، لەیرتیس؟
لەیرتیس: چۆن بم، وەکوو دارکرۆک کەوتمە نێو کون و داوی خۆم، ئازریک! لە سەر خەپت و خەیانەتی خۆم کوژرام.
هەملیت: مەلەکە چۆنە؟
پاشا: لە خۆی چوو کە چاوی بە خوێنەکان کەوت.
مەلەکە: نا، نا! شەرابەکە، شەرابەکە! ئاخ هەملیتی عەزیزم! ئەو شەرابە بوو، ئەو شەرابە.... ژەحراژن کرام.
هە ملیت: ئای جەنایەت! زوو! دەرکەکان داخەن. خەیانەت، دەری بخەن.
{لەیرتیس دەکەوێ}
لەیرتیس: هەر لێرەیە، هەملیت! ئەتۆش، هەملیت! لێتکەوتوە؛ دەرمان نیە لە جیهاندا چاری بکا. نیوەسەعاتێ زیاترت
بە دونیاوە نەماوە. کەرەسەی خەیانت لە دەستت دایە _ شیری کول نەکراو و ناراوی!
ئەو پیلانە پیسە ئاوڕی داوە لە منیش. ئاخ، ئەوا کەوتم و قەت راست نابمەوە. دایکیشت ژاراژن کرا.
ئیتر بڕستم لێبراوە، پاشا، پاشا تاوانبارە.
هەملیت: نوک شیرەکەش ژاراویە!؟. کەوابوو، سا، ژەحر، کاری خۆ بکە. {پاشا بریندار ئەکا}
هەموان: خەیانەت، خەیانەت.
پاشا: ئاخ، بەڵام بمپارێزن، هاوەڵان! هەر زامێکم کەوتوە.
هەملیت: ها، هەی زیناکار، پیاوکوژ، پاشای نفرە لێکراو! ئەو پەرداخە ژەحرە هەڵخە! ئەوە بوو گەوهەرەکەت؟
دەبچۆ لە دوی دایکم!
{پاشا ئەمرێ}
لەیرتیس: سزای خۆی بوو. ئەو ژاراوە دەسکردی خۆی بوو. با گەردنئازایی بکەین، هەملیتی بەشەرەف!
[تاوانی] مردنی من و بابم ئەستۆی تۆ ناگرێ و هی تۆش لە من ناکەوێ! {دەمرێ}
هەملیت: خودا لەو سووچە رزگارت بکا! منیش لە دوی تۆ هاتم. مردم، هورەیشیو! مەلەکەی داماو، لای تو
خوش! ئێوەش وا رەنگتان لەروو بڕاوە و لەم کارەساتە لەشتان ئەلەرزێ، دەنگتان دەرنایە و هەر
چاو لێکەرن، یەکتان ناوێرێ شتێک بپرسێ؛ دەرفەتم بوایە بەیانم دەکرد، بەڵام با وس بم، فەرمانبەری
مەرگ لە گیان کێشاندا زۆر بێئەمانە. هورەیشیو، ئەوا من مردم؛ ئەتۆ زیندوی؛ بەسەرهاتم و هۆی هەڵبەزانم
راست بگێرەوە بۆ نەیارانم.
هورەیشیو: قەت بڕوا مەکەن [پاش ئیوە تازە من خۆ بژینم].
ئەمن زیاتر رۆمی‌یەکی رەگەزدارم تا دەنمارکی‌یەک. نەختێ لەو ناراوە لێرەدا ماوە [منیش خۆ بەخت کەم].
هەملیت: لە سەر پیاوەتیت، بمدەیە ئەو پەرداخە. واز بێنە سا! بەو خودایە ئەمن دەێخۆمەوە.
ئاخ، هورەیشیوی هێژا! ئەگەر ئەو بەسەرهاتە نەدرکێ، [دەزانی] چ نێوێکی ناحەزم لە دوو دەکەوێ!
ئەگەر بەراستی خۆشەویستی منت لە دڵ دایە، دەمێ خۆ لە ئاسمانی بوون لادە، و لە دنیای دوونی بە داخ و دەردەوە
هەناسە بدە با چیرۆکەکەم بگێریتەوە.
{دەنگی مەشقی سەربازان دێ و تەقە لە دورەوە بەرز دەبێتەوە.}
ئەو شەپە و شەقە شەڕوێنە چیە؟
ئازریک: فورتینبراسی جەوان، سەرکەوتوو لە پولاندەوە گەڕاوەتەوە. بۆ شانازی بالوێزەکانی ئینگلیزی ئەو تەقە و
شەقەیە راست کردوەتەوە.
هەملیت: ئاخ، ئەوا دەمرم، هورەیشیو!
ئەو ژارە تیژە تەواوی گیانمی پڕ داگرتوە. نەمام ببیسم هەواڵی ئینگلیز، بەڵام پێشبینی دەکەم تیشکی

هەلبژاردوو لە فورتینبراس دەکەوێ. ئەوا منیش دەنگی سەرەمەرگی خۆمی لێ دەکەم.
کەوابوو پێبڵێ ـ ورد ورد و جوان بێکەم و کورتی ـ چی وا هانیدام. ... ئیتر بێدەنگی!
هورەیشیو: ئەوا دڵێکی خاوەنپۆ قەڵشا.. شەو باش، شازادەێ شاز و شیرینم، ئەوا فریشتەکان بە نەوا و نەغمە بۆ حەسانەوەی بێبڕانەوەت بانگێشتنت دەکەن. {دەنگی مارش و هاتنی سەربازان دێ}
بۆچ ئەو دهۆڵە روو لە ئێرە دێ؟
{فورتینبراس و بالوێزانی ئینگلیزی، بە دهۆڵ و بەیاخ هاوڕێ پاکاران دێنە ژووریّ}
فورتینبراس: ئەم دیمەنە کوێیە؟
هورەیشیو: چیە ئەویکە دەتەوێ بەدی بکەی؟ ئەگەر چەمەڕای چەمەر و چەواشەیی ببینی، چاوەچاو مەکە و چاوی لێ بکە.
فورتینبراس: ئەم جەندەک و جەنازە گەلە جاڕی جەنایەت ئەدەن.
هەی مەرگی ملهوڕ، چ سورێکت لە سەرا سەرمەدیەکەتدا ساز کردوە کە ئەو هەموو شا و شازادەتە بەجارێ و وەها خوێنمژانە خەسار کردوە؟
بالوێزێک : تاشاگایەکی ترسێنەرە، و هەواڵەکانمان لە ئینگلزەوە درەنگ گەیشتن. گوێ لە گۆ کەوتوە کە گوێمان بدا ئەمرەکەی هەموی جێبەجێ کرا و روزینکرانتز و گیلدینیستیرن لە ژین هەڵبڕان. لە کاملا ئیتر سپاس وەر بگرین؟
هورەیشیو: ئەگەریش ژیلەی ژینی لە گیان بوایە، قەت بو مردنیان لە زاریەوە رێزتان نەدەبیست. ئەو قەت فەرمانی مردنیوانی دەرنەکردبوو. سا، ئیستا، ئیوە کە لە شەڕی پۆڵاند و ئێوەش کە لە ئینگلیزەوە گەیشتونەتە سەر ئەم رووداوە خوێناویە، فەرمانێ دەرکەن ئەم تەرمانە لە سەر بەرزاییەک لە پێشچاو بنرێن و ئیزنم بدەن بە ئاخافتنێک ئەو خەڵکە هێشتا هەر بێخەبەرە ئاگەدار بکەم کە چۆن بوو ئەمانە بەسەرماندا هات. با ئێوەش ببیسن: لە دڵچەرێنی لە پیاوکوژی، لەوەیکە دوورە لە خوی ئینسانی؛ لە دادوەری دایاخ لێبڕاو، کوشتن و بڕین پێشبینینەکراو، مەرگ و مردنی بە پیلان و داۆ و بە زۆر پێکراو؛ و لە ئاکامیشدا چۆن مەبەست ونبوو و هەر پیلانگێڕ بوو کە سەرنخوون بوو. هەمووی ئەمانە ئەمن دەتوانم راستە روو بکەم.
فورتینبراس: با پەلە بکەین بۆ ئەژنەفتنیان .و لە گەورە پیاوان بانگێشتن دەکەینە کۆڕی گوێگران.
ئەمنیش، بەشی خۆم، بەپەرۆشەوە بەخت و ئیقباڵم لە باوەش دەگرم.
ئەمن لەم پاشایەتیەدا مافی مێژینەم هەیە؛ کە ئیستا بۆ وەرگرتنی بانگێشتن کراوم.
هورەیشیو: سەبارەت بەوەش، ئەمن شانیم هەیە بۆ راگەیاندن لە زاری کەسێکەوە کە دەنگی ئەو لایەنگری پتر راکێش دەکا. بەڵام با ئەم ئەرکانە جارێ جێبەجێ بکرێن؛ ئیستا بیر و باوەڕی خەڵک ئاڵۆز و تێکهاڵاوە، نەکا خەزر و خاکەساری زیاتر لە سەر پیلان و هەڵەکاری رووومان تێبکا.
فورتینبراس: چوار ئەفسەر هەملیت وەکوو سەربازێک بەرنە سەر سەکۆ، چونکە بێگومان ئەگەر تاجی لە سەر بکردبای پاشایەتی خۆی بەجوانی ئەسەلماند؛ لە بەرێکردنیدا دەنگی سرودی سەربازی و ئاهەنگی شەرڤانی بەرز بکەنەوە. تەرمەکان هەڵگرن. وەها شانۆیەک شایانی گورەپانی خەباتە و لێرەدا دڵگیر و دڵتەزێنە. دەبچن، فەرمانی تۆپ دەرکردن بە سەربازەکان بدەن.

{هەموان دەچنە دەرێ و پاشان چەند تۆپ دەر ئەکرێ}

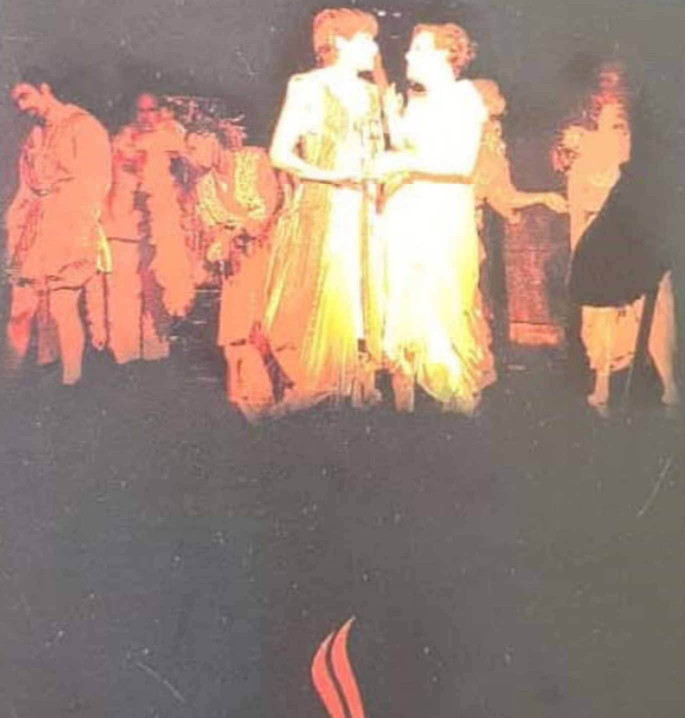

Aras Press and Publisher
Kurdistan - Erbil
2006

چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە

Designer:H.R.Azemodeh